

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 260

3 ноември 2020, вторник

година LXXVI

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3386. Одлука на Уставниот суд на Република Северна Македонија, У.бр. 217/2020 од 7 октомври 2020 година	2	3391. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (Д-Е V), Еуросупер БС 95, Еуросупер БС 98, Екстра лесно 1 (ЕЛ-1) и Течен нафтен гас (ТНГ).....	13
3387. Правилник за минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва и друштвата за застапување во осигурување	5	3392. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел	13
3388. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел.....	11	3393. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт.....	14
3389. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел.....	11	3394. Одлука за престанок на важење на одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива.....	15
3390. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт - складирање на течен нафтен гас (ТНГ).....	12	3395. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на геотермална енергија....	15

	Стр.		Стр.
3396. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на геотермална енергија	16	3400. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (Д-Е V), Еуросупер БС-95 и Екстра лесно 1 (ЕЛ-1).....	19
3397. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со геотермална енергија	17		
3398. Одлука за престанок на важење на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство и преработка на јаглен	17	Меѓународни договори	
3399. Одлука за престанок на важење на одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на мазут.....	18	9. Закон за ратификација на Дополнителниот протокол за привилегии и имунитети на Организацијата за црноморска економска соработка.....	2
		10. Закон за ратификација на Протоколот за статусот на Меѓународните воени команди воспоставени во согласност со Северноатланскиот Договор.....	23
		11. Закон за ратификација на Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили.....	38
		Огласен дел.....	1-84

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

3386.

Уставниот суд на Република Северна Македонија, врз основа на членот 110 и член 112 став 2 од Уставот на Република Северна Македонија и член 47 алинеја 1 и членовите 70 и 71 од Деловникот на Уставниот суд на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2019), на седницата одржана на 7 октомври 2020 година, донесе

I.

ОДЛУКА

1. СЕ ПОНИШТУВА Уредбата со законска сила за изменување и дополнување на Уредбата за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија, број 44-6309/1 од 22 јуни 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 169/2020).

2. СЕ СТАВА ВОН СИЛА Решението со кое се запира извршувањето на поединечните акти или дејствија што се преземени врз основа на актот означен во точката 1 од оваа одлука.

II.

РЕШЕНИЕ

3. СЕ ЗАПИРА постапката за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на Уредбата со законска сила за измена и дополнување на Уредбата за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија, број 44-3992/1 од 12 мај 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 123/2020).

4. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на нејзиното објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

5. Уставниот суд на Република Северна Македонија со Решение У.бр.217/2020 година од 1 јули 2020 година поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на Уредбата со законска сила за измена и дополнување на Уредбата за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија, број 44-3992/1 од 12 мај 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 123/2020) и Уредбата со законска сила за изменување и дополнување на Уредбата за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија, број 44-6309/1 од 22 јуни 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.169/2020).

Постапката беше поведена затоа што пред Судот основано се постави прашањето за согласност на оспорените акти со одредбите од Уставот на Република Северна Македонија.

6. Судот на седницата утврди дека оспорените уредби се со следната содржина:

I. Врз основа на член 126 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и член 36 став 1 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 19 мај 2020 година, донесе

УРЕДБА

СО ЗАКОНСКА СИЛА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА СО ЗАКОНСКА СИЛА ЗА ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ ЗА ВРЕМЕ НА ВОНРЕДНА СОСТОЈБА

Член 1

Во Уредбата со законска сила за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 19 мај 2020 година, донесе

публика Северна Македонија“ бр.90/20) во член 1 во ставот (2) зборовите „поднесување на пријави во Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за реемитување на програмски сервиси на странски радиодифузери кои операторите планираат да ги реемитуваат на својот програмски сервис за територијата на Република Северна Македонија“ се заменуваат со зборовите „донесувањето на подзаконските акти“.

Член 2

Во член 2 ставот (1) се менува и гласи: „Јавната расправа за подзаконските акти од член 143 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20), може да се спроведе и со употреба на средства за електронска комуникација и истата трае 15 дена од денот на влегувањето во сила на оваа уредба со законска сила.“ По ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи: „Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги ги донесува подзаконските акти од член 143 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.42/20), во рок од пет дена од денот на завршувањето на јавната расправа од став 1 на овој член.“

Ставот (2) станува став (3).

Член 3

Оваа уредба со законска сила влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 44-3992/1
12 мај 2020 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Северна Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-
Јанковска**, с.р.

II. Врз основа на член 126 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и член 36 став 1 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 22 јуни 2020 година, донесе

УРЕДБА

СО ЗАКОНСКА СИЛА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА СО ЗАКОНСКА СИЛА ЗА ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ ЗА ВРЕМЕ НА ВОНРЕДНА СОСТОЈБА

Член 1

Во Уредбата со законска сила за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 140/20), во членот 3 бројот „60“ се заменува со бројот „150“.

Член 2

По членот 3 се додава нов член 3-а кој гласи:

„Член 3-а Операторите од член 3 од оваа уредба со законска сила кои имаат извршено регистрација во Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги до денот на влегувањето во сила на подзаконските

акти од член 2 став (1) од оваа уредба со законска сила, должни се до истекот на рокот од член 3 од оваа уредба со законска сила за доставување на пријави за регистрација на странски радиодифузери кои ги реемитуваат да обезбедат непрекинато реемитување на програмските сервиси на сите радиодифузери кои ги реемитуваат, согласно одредбите од Законот од електронски комуникации.“

Член 3

Оваа уредба со законска сила влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 44-6209/1
22 јуни 2020 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија,
Оливер Спасовски, с.р.

7. Според член 8 став 1 алинеи 1, 4 и 11 од Уставот, владеењето на правото, поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска и почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право се темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно членот 51 од Уставот, во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и законите.

Според член 68 став 1 алинеи 2 и 3 од Уставот на Република Северна Македонија, Собранието донесува закони и дава автентично толкување на законите и ги утврдува јавните давачки.

Според член 125 од Уставот, вонредна состојба настанува кога ќе настанат големи природни непогоди или епидемии.

Постоенето на вонредна состојба на територијата на Република Северна Македонија или нејзин дел го утврдува Собранието по предлог на претседателот на Републиката, Владата или најмалку 30 пратеници.

Одлуката со која се утврдува постоењето на вонредна состојба се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници и има важност најмногу 30 дена.

Ако Собранието не може да се состане одлука за постоење на вонредна состојба донесува претседателот на Републиката и му ја поднесува на Собранието штом тоа ќе е во можност да се состане.

Во членот 126 од Уставот е предвидено дека при постоење на воена или вонредна состојба Владата во согласност со Уставот и со законот донесува уредби со законска сила.

Овластувањето на Владата да донесува уредби со законска сила трае до завршување на воената или вонредната состојба за што одлучува Собранието.

Со Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги се предвидува дека со овој закон се уредуваат правата, обврските и одговорноста на радиодифузери, давателите на аудиовизуелните медиумски услуги по барање и операторите на јавни електронски комуникациски мрежи коишто ги емитуваат или реемитуваат програмските сервиси на радиодифузерите.

Меѓународната и регионалната правна рамка со која се уредуваат прашањата поврзани со вонредна состојба се содржани во членот 4 и членот 15 на Европската конвенција за човекови права. Во овие меѓународни инструменти утврдени се општо прифатени начела релевантни за вонредна состојба, кои државите треба да ги почитуваат; привременост: ова се однесува на вонредната природа на прогласувањето вонредна состојба; исклучителна закана: кризата мора да претставува стварна, моментална или најмалку непосредна опасност за заедницата; објавување: вонредната состојба

мора официјално да се прогласи и јавно да се соопшти; неопходно е да ги информира граѓаните за законската состојба и ја намалува можноста од *de facto* вонредна состојба, т.е. ситуација поради која државата ги ограничува човековите права без официјално да прогласи вонредна состојба; соопштение: другите држави и соодветните тела коишто го набљудуваат меѓународниот договор мора да се известат за преземените мерки; на пример, доколку државата сака да ги дерогира своите обврски според ЕКЧП или МПГП тогаш таа мора да ги информира генералниот секретар на Советот на Европа или генералниот секретар на ОН за своето дерогирање, мерките што ги презела и причините за тоа, како и за престанокот на дерогирањето; пропорционалност: мерките преземени да се спречи кризата мора да се пропорционални на тежината на ситуацијата на опасност. Ова се однесува на областа на применувањето, нивната материјална содржина и нивното времетраење; законитост: човековите права и основните слободи за време на вонредна состојба мора да ги почитуваат ограничувањата пропишани во соодветните инструменти на меѓународното и националното право; вонредна состојба не значи привремено укинување на владеењето на правото, ниту пак ги овластува оние кои се на власт да не го почитуваат начелото на законитост, на коешто се обврзани во секое време; права коишто не можат да бидат ограничени: ова се однесува на основните права за кои нема дерогирање дури и за време на вонредна состојба.

Оттука, со уредба со законска сила, при постоење на вонредна состојба, Владата може поинаку да регулира одредени прашања коишто се уредени со важечки закони, може да одредува нови рокови, може да ги менува постојните и да носи нови решенија. Но, ваквите овластувања не се неограничени. Имено, Уставот има две уставни ограничувања на овластувањето на Владата да носи уредби со законска сила. Првото е, уредбите да уредуваат неопходни мерки коишто се во функционална врска со директно или индиректно соочување и надминување на причините и последиците од вонредната состојба, со водење сметка мерките да имаат легитимна цел, општествена оправданост, да бидат разумни и пропорционални во светло на што побрзо враќање во редовна состојба (со што во суштина ќе бидат задоволени членовите 125 и 126 од Уставот). Второто ограничување е уредено во членот 54 од Уставот, чие задоволување бара ограничувањето на слободите и правата во вонредна состојба да не може да биде дискриминаторско по основ на пол, раса, боја на кожа, јазик, вера, национално или социјално потекло, имотна или општествена положба. Во вонредна состојба не може да се ограничат правото на живот, забраната на мачење, нечовечко и понижувачко постапување и казнување, правната одреденост на казните дела и казните, како и на слободата на уверувањето, совеста, мислата и вероисповеста.

Во суштина вонредната состојба претставува состојба во која поради настанување на големи природни непогоди или епидемии, со цел справување со причините и/или последиците, се нарушува воспоставениот ред, и во такви околности мерките коишто се преземаат од Владата во вонредна состојба мора да бидат пропорционални, дизајнирани и насочени кон справување со причинителот на состојбата и последиците од истата, да презема мерки коишто се во суштинска врска со причинителот и последиците, со времен карактер и лимитиран интензитет, при што има уставни овластувања за ограничување на човековите права за таа цел (освен оние кои не можат да бидат ограничени ни во вонредна состојба), се со цел, (брзо, во временска смисла) да го повратат уставниот поредок со кој човековите права повторно ќе можат целосно да бидат

обезбедени. Вонредната состојба е уставна материја, и во време на вонредна состојба Владата мора да ги почитува темелните вредности на уставниот поредок, а особено владеењето на правото.

Согласно членот 10 од Законот за Влада на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 26/01, 13/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19) за време на воена или вонредна состојба, ако не постои можност за свикнување на Собранието, Владата донесува уредби со законска сила по прашањата од надлежност на Собранието.

Според член 35 став 1 од Законот за Влада за извршување на законите Владата донесува уредби со законска сила, уредби, одлуки, упатства, програми, решенија и заклучоци.

Согласно член 36 став 1 од истиот закон се предвидува дека со уредба со законска сила Владата уредува прашања од надлежност на Собранието во случај на воена или вонредна состојба ако не постои можност за свикнување на Собранието.

Уредбите со законска сила се правни прописи, акти што ги носи орган којшто во поделбата на власта припаѓа на извршната власт (Влада), а правниот основ за нивното донесување го пропишува Уставот единствено во ситуација на прогласена вонредна состојба. Нивната суштина, нивниот материјален карактер, се сведува на неопходноста во услови на вонредна состојба да се овозможи функционирање на уставно-правниот поредок, од една страна, и ефикасно, флексибилно, пропорционално, разумно и добро балансирано Владата да уредува и нормира мерки со кои ќе се отстранат причините коишто довеле до прогласување на вонредната состојба но и последиците од истата. Сето ова има времен карактер, како што е овластувањето на Владата за носење уредби со законска сила кое се ограничува со времетраењето на вонредната состојба и истите подлежат на уставно-судска контрола и во времетраење на вонредната состојба.

Имајќи го во предвид наведеното, Судот оцени дека Уставниот суд е надлежен да ја цени уставноста на Уредбата со законска сила од аспект на членот 126 (дали пропорционално и разумно уредува и нормира мерки со кои непосредно или посредно ќе се отстранат причините коишто довеле до прогласување на вонредната состојба како и последиците од истата, или го повредува членот 126 во неговата суштина), од аспект на членот 54 (дали има дискриминација по наведените основи) дали се повредува право коешто не може да биде дерогирано ни во вонредна ни во воена состојба и меѓународно признатите права коишто не можат да бидат дерогирани.

Меѓутоа, според Судот, со донесувањето на оспорената уредба означена во точката 1 од оваа одлука, Владата на Република Северна Македонија ги пречекорила, односно ги надминала своите со Устав предвидени овластувања. Имено, донесувањето на оспорената уредба со законска сила не претставува мерка којашто има непосреден ефект во справувањето со последиците од епидемијата и Владата согласно овластувањата предвидени во членовите 125 и 126 од Уставот треба да донесува уредби со законска сила само и исклучиво со цел справување со причинителот и последиците од вонредната состојба предизвикана од присуството на коронавирусот - COVID-19, а не и уредби со кои се уредуваат медиумските услуги коишто сега ги уредува Владата со оспорената одредба и коишто според Судот немаат допирни точки со вонредната состојба.

Од овие причини, Судот оцени дека со Уредбата означена во точката 1 од оваа одлука, Владата на Република Северна Македонија излегува надвор од овласту-

вањето коешто согласно Уставот го има Владата во вонредна состојба согласно членовите 125 и 126 од Уставот и мерката која што е уредена со предметната уредба нема легитимна цел, ниту општествена оправданост, истите се непропорционални во светло на целта која се сака да се постигне, односно во справувањето со кризата предизвикана од коронавирусот COVID-19.

7. По однос на Уредбата означена во точката 2 Судот утврди дека Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 мај 2020 година донесе нова Уредба со законска сила за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, бр.44-4750/1 од 29 мај 2020 година, објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 140/2020 од 29 мај 2020 година.

Во членот 4 на Уредбата е предвидено дека со денот на влегување во сила на оваа уредба со законска сила престанува да важи Уредбата со законска сила за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија, број 44-2832/1 од 3 април 2020 година, („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 90/2020 и 123/2020).

Во членот 5 од наведената уредба е утврдено дека оваа уредба со законска сила влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Согласно наведените одредби, новата Уредба со законска сила за примена на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за време на вонредна состојба, донесена од Владата на Република Северна Македонија влегува во сила на 29 мај 2020 година, кога е и објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Според член 47 алинеја 1 од Деловникот, Уставниот суд ќе ја запре постапката ако во текот на постапката законот, другиот пропис или општ акт престанале да важат, а не наоѓа основи за оценување на нивната уставност, односно уставност и законитост во време на важењето.

Оттука, јасно произлегува дека наведената уредба престанала да важи и истата е надвор од правниот поредок уште пред поведувањето на постапката, поради што Судот оцени дека согласно член 47 алинеја 1 од Деловникот на Уставниот суд на Република Северна Македонија исполнети се условите за запирање на поведената постапка.

8. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точките 1, 2 и 3 од оваа одлука.

9. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот, Сали Мурати и судиите: Насер Ајдари, Елена Гошева, Никола Ивановски, Јован Јосифовски, д-р Осман Кадриу, д-р Дарко Костадиновски и Вангелина Маркудова.

У. бр. 217/2020
7 октомври 2020 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Северна Македонија,
Сали Мурати, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

3387.

Врз основа на член 158-б став (1) точка 4 и член 158-с точка (1) а во врска со член 32 став (1) точка 13), член 134-ѓ став (2) точка 9) и член 146 став (2) точка 9) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/02, 84/02, 98/02, 33/04, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/11, 88/13, 43/14, 12/14, 153/15, 192/15, 23/16, 83/2018 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19 и 31/20), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување на седница одржана на ден 22.10.2020 година донесе

П РА В И Л Н И К ЗА МИНИМАЛНИТЕ СТАНДАРДИ НА ИНФОРМАЦИСКИТЕ СИСТЕМИ НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ, ОСИГУРИТЕЛНИТЕ БРОКЕРСКИ ДРУШТВА И ДРУШТВАТА ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ОСИГУРУВАЊЕ

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Член 2

Минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва и друштвата за застапување во осигурување се однесуваат на организациската поставеност на Службата за информациски систем, управувањето со информацискиот систем, инфраструктурата на информацискиот систем, главниот деловен систем, безбедноста на информацискиот систем, управувањето со деловен континуитет на информацискиот систем, управувањето со услугите од областа на информатички технологии, набавка на услуги од областа на информатичките технологии и обуки за вработените во службата за информациски систем.

II. ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМ НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Информациски систем

Член 3

(1) Друштвото за осигурување е должно да воспостави информациски систем како основна алатка за извршување на функциите во секојдневното работење.

(2) Друштвото за осигурување треба да има усвоени интерни процедури и правилници и да воспостави систем на интерни контроли за следење на усогласеноста на работењето на друштвото со одредбите од овој правилник и законската регулатива.

(3) Системот на интерни контроли согласно став (1) од овој член треба да функционира на сите нивоа од работењето на друштвото во континуитет, а органите на управување и надзор на друштвото за осигурување се должни да воспостават инструменти за мерење на ефикасноста и ефективноста на функционирањето на системот на интерни контроли со цел подобрување на истиот.

(4) Друштвото за осигурување треба најмалку еднаш годишно да изврши документиран интерни оценувања на функционирањето на системот на интерни контроли.

(5) Отсуството, односно сериозните недостатоци во функционирањето на системот на интерни контроли во смисла на одредбите од овој правилник ќе се смета за влошување во управувањето со ризици на друштвото за осигурување во смисла на почитување на одредбите од Законот за супервизија на осигурување кои се однесуваат на управување со ризици.

Организациска поставеност на функциите за развој и поддршка на информацискиот систем

Член 4

(1) Друштвото за осигурување е должно во актот за внатрешна организација да воспостави организационен облик надлежен за развој и поддршка на информацискиот систем, а во актот за систематизација на работните места да дефинира најмалку соодветен опис и попис на работните задачи на секое предвидено работно место во тој организационен облик.

(2) Друштвото за осигурување е должно континуирано да има раководител на организациониот облик за развој и поддршка на информацискиот систем, вработен со полно работно време.

(3) Во случај на прекин на работниот однос на раководителот, од било која причина, друштвото е должно веднаш, а најдоцна во рок од три месеци од прекиниот на работниот однос, да назначи нов раководител на организациониот облик за развој и поддршка на информацискиот систем.

Управување со информацискиот систем

Член 5

(1) Друштвото за осигурување е должно континуирано да усвојува стратешки план за развој и поддршка на информацискиот систем.

(2) Стратешкиот план од став (1) на овој член треба да покрива период од најмалку 3 а најмногу 4 години и да содржи најмалку:

- осврт на состојбата на информацискиот систем во почетниот момент од периодот;
- јасно дефинирани и мерливи стратешки приоритети и цели кои ќе се постигнат на крајот од периодот;
- акционен план за достигнување на целите и приоритетите во кој ќе бидат јасно и прецизно дефинирани најмалку активностите, носителите на активностите, учесниците во активностите, почеток на извршување на активностите, краен рок за завршување на активностите и буџет за секоја активност.

(3) Стратешкиот план од став (1) на овој член се усвојува најдоцна до истек на првиот квартал од почетната година на важност на истиот.

(4) Стратешкиот план од став (1) на овој член може да се менува и дополнува во текот на периодот на важност, доколку се појави потреба од истото.

Методологија за управување со проекти

Член 6

(1) Друштвото за осигурување е должно да усвои методологија за управување со проекти поврзани со развој и поддршка на информацискиот систем.

(2) Методологијата за управување со проекти од став (1) на овој член треба детално да ги опише фазите на управување со проектите во друштвото: иницијација, планирање, извршување и затворање и да е во склад со некоја од светски најприменуваните методологии во областа (PMI, Prince 2, Agile, Scrum).

Информатичко-комуникациска инфраструктура

Член 7

(1) Друштвото за осигурување е должно да обезбеди соодветни услови за сместување и чување на критичните компоненти на информатичката инфраструктура како што се сервери, сторици, безбедносни уреди, мрежна опрема и слично.

(2) Критичните компоненти на информатичката инфраструктура треба да бидат сместени во засебна просторија/и со контролиран пристап, која ќе обезбеди заштита од физички закани како што се: кражба, пожар, експлозии, дим, поплава, прашина, вибрации, хемикалии, пречки во снабдувањето до електрична енергија, комуникациски пречки, основни електромагнетни влијанија и вандализам. Правото на пристап во просторијата/ите треба да биде лимитирано само на вработените кои имаат надлежност од областа, а за пристапот треба да се води електронска евиденција на секој влез во просторијата.

(3) Просторијата каде се сместени критичните компоненти постојано треба да има контролирана работна температура и влажност.

Локација на критичните компоненти

Член 8

Најмалку една локација (продукциската или резервната) на критичните компоненти од инфраструктурата треба да биде лоцирана на територијата на Република Северна Македонија или на држава членка на Европската Унија.

Главен деловен систем

Член 9

(1) Друштвото за осигурување е должно да имплементира главен деловен систем како основен дел од информацискиот систем.

(2) Главниот деловен систем од став (1) на овој член треба да биде интегриран систем, кој ќе обезбеди целосно дигитализирано извршување на работните процеси; навремени, точни и потполни информации за работењето и донесувањето на одлуки во друштвото за осигурување, со имплементирани соодветни контроли при внес и обработка на податоците; и ќе ги содржи најмалку следниве функционални модули:

- Управување со човечки ресурси – органограм, работни места, персонална евиденција, распоредување на работни места, договори за работа, дисциплински мерки, евалуација;
- Финансиско работење;
- Финансиско сметководство – главна книга со автоматски книжења врз основа на предефинирани шеми на книжење, генерирање сметководствени биланси во секое време;
- Плати и персонален данок на доход;
- Материјално работење;
- Основни средства;
- Патни налози;
- Благајна;
- Финансиска оператива;
- Казнени камати и опомени;
- Стандардни набавки;
- Буџетирање и трошочен менаџмент - Формирање на буџет, следење на извршувањето на буџетот, со можности за пренамени и ребаланси;
- Тужби – регистар на тужби, генератор на тужби, следење на тужбата;
- Прием во осигурување;
- Управување со продажбата на полиси - креирање, генерирање печатење на осигурителни полиси со автоматско фактурирање на полисите;
- Одобрување на полисите;
- Продажба преку други друштва;
- Односи со корисници - управување со детално клиентско досие на сите активни и пасивни клиенти;
- Штети;
- Регресни побарувања - регрес со референцирање кон една или повеќе исплатени штети;
- Книги на штети - евиденција на штети;
- Управување со штети - Регистрирање на штетите преку формирање на предмети и заведување на сите поврзани настани и процедури со прикачување на соодветната, претходно дигитизирана документација (од пријава до исплата);
- Реосигурување – Регистрирање, документирање, извршување и следење на реосигурителните операции (порфтолио или поединечно);
- Инвестициско портфолио – регистрирање, евидентирање и следење на инвестицијата;
- Извештаи и тоа: обемен сет на предефинирани квалитетни извештаи и можност за креирање на ад-хок извештаи (едно или повеќедимензионални), со вклучени извештаи до регулатор согласно неговите барања.

(3) Главниот деловен систем од став (1) на овој член треба да овозможува автоматско книжење на основа на преддефинирани шеми секаде и од секој модул, каде истото е возможно; Управување со работните процеси (Workflow) во рамки на целиот систем, со имплементирано дигитално работење со документи, односно скенирање на сите документи и соодветно прикачување за работен процес (Single Document Entry принцип), како и автоматско генерирање на предмети секаде каде што е возможно и потребно; Генератори на документација врз база на преддефинирани обрасци секаде каде истото е возможно. Системот треба да вклучува дневник на активности на корисници на апликациско ниво, во кој ќе се запишуваат сите активности направени во системот од страна на секој негов корисник и времето кога се истите направени.

(4) Главниот деловен систем од став (1) на овој член треба да е усогласен со законските прописи во Република Северна Македонија од соодветните области кои ги покрива.

Интеграција на системите

Член 10

(1) Друштвото за осигурување може да го интегрира својот Главен Деловен Систем со други надворешни информациски системи од областа на осигурувањето со цел подобрување на своето работење.

(2) Интеграцијата на системите треба да се оствари синхронно, односно онлине, со користење на соодветно API (Application Programming Interface) или други технологии кои ќе овозможат еквивалентна функционалност и запазување на безбедносните стандарди.

(3) Друштвото за осигурување е должно да изготви соодветна документација за начинот на интеграција и истата да ја достави до заинтересираните страни, доколку постигне договор со нив за деловна соработка.

Официјална интернет страница

Член 11

Друштвото за осигурување е должно да воспостави официјална интернет страница за остварување на своите функции.

Безбедност на информацискиот систем

Член 12

Друштвото за осигурување е должно да воспостави континуиран процес за управување со безбедноста на информацискиот систем, кој ќе овозможи највисок потребен степен на безбедност на системот.

Процедура за корисници

Член 13

(1) Друштвото за осигурување е должно да пропише процедура за кориснички имиња, лозинки и кориснички права; која ќе содржи најмалку: облик на корисничкото име, облик на лозинката, период на промена, неповторливост на лозинка, ресетирање на лозинка, суспендирање на корисник, и опис на кориснички права кои треба да соодветствуваат на работните задачи на корисникот.

(2) Друштвото за осигурување е должно за корисниците кои пристапуваат на системот преку интернет да обезбеди енкриптирана конекција со современа енкрипција и повеќекратна автентификација.

(3) Друштвото за осигурување е должно континуирано да води ажурна листа на корисници и кориснички права.

(4) Друштвото за осигурување е должно да врши проверка на кориснички права најмалку еднаш во секое полугодие од годината и за истото да подготви извештај.

Управување со ризици на информацискиот систем

Член 14

(1) Друштвото за осигурување е должно да воспостави ефикасен процес за управување со ризиците на информацискиот систем, кој ќе опфати идентификација и вреднување на ризиците како и превземање мерки за нивно отстранување, ублажување или пренесување.

(2) Друштвото за осигурување е должно да пропише методологија за управување со ризиците на информацискиот систем.

(3) Друштвото за осигурување е должно да воспостави „Регистар на ризици“ кој треба континуирано да се ажурира и да содржи листа на ризици од најмалку следниве области: Ифраструктура, Надворешни и внатрешни закани (злонамерен код, неовластени упади од внатре и однадвор и сл.), Човечки фактор, Елементарни непогоди. За секој ризик треба да се одреди најмалку проценка на веројатност на појава, проценка на евентуално штетно влијание, начин на справување и ресурси потребни за справување.

(4) Друштвото за осигурување е должно да формира Одбор за ризици на информацискиот систем, со кој раководи раководителот на организациониот облик за развој и поддршка на информацискиот систем, а во кој членуваат најмалку уште два члена од редот на вработените во друштвото или од групацијата на која припаѓа друштвото. Друштвото за осигурување може да ангажира и надворешни стручни лица како членови на одборот, кои треба да имаат компетенции за управување со ризик на информациски системи докажан со сертификат CRISC (Certified in Risk and Information Systems Control) или еквивалентен. Со членовите на одборот за ризици кои не се вработени во друштвото за осигурување задолжително треба да се потпише договор, во кој ќе се дефинираат обврските и правата на двете страни. Одборот ги врши сите потребни работи за управувањето со ризиците на информацискиот систем.

(5) Одборот за ризици од став (4) на овој член е должен да одржува најмалку еден состанок квартално. На секој состанок треба задолжително да се утврди Предлог - Регистар на ризици. По однос на предлогот органот на управување на друштвото е должен да усвои одлука на својата прва наредна седница.

Резервна копија

Член 15

(1) Друштвото за осигурување е должно да воспостави и спроведува процес на креирање и чување на резервна копија на податоците на информацискиот систем.

(2) Друштвото за осигурување е должно да усвои Процедура за креирање и чување на резервна копија на податоците на информацискиот систем која ќе содржи најмалку: податоци неопходни за деловно работење на друштвото, записи од системот за управување со корисничките права, резервна копија на самите апликации т.е. нивните инсталациски датотеки кои се користат како дел од информацискиот систем, како и враќање на податоците од резервната копија.

(3) Покрај одредбите од став (2) на овој член, процедурата за креирање и чување резервна копија треба детално да ги опише ресурсите за кои се изготвува резервна копија, начините на кои се врши истото, фреквенцијата на изготвување на овие копии, како и времетраењето и местото на кое се чуваат.

(4) Друштвото за осигурување е должно да чува резервна копија на податоците на безбедна локација надвор од просториите на друштвото каде се наоѓа информатичката инфраструктура.

(5) Резервните копии кои се чуваат надвор од просториите на друштвото задолжително треба да бидат енкриптирани.

(6) Друштвото за осигурување е должно континуирано да води евиденција за креираните копии и најмалку еднаш во секое полугодие од годината, да врши периодично тестирање на медиумите на кои се чуваат резервните копии.

(7) Друштвото за осигурување е должно да прави тестирање на процесот на враќање на податоците од резервната копија најмалку еднаш годишно, за што се изготвува извештај.

Заштита на информацискиот систем

Член 16

(1) Друштвото за осигурување е должно да обезбеди квалитетна заштита на информацискиот систем од надворешни и внатрешни закани (пр. Злонамерни кодови, SQL injection, intrusion, phishing, DoS и сл.)

(2) Друштвото за осигурување е должно да воспостави процес на постојано прибирање и анализа на информациите поврзани со нови слабости во својата инфраструктура. Овие слабости треба да ги спореди со актуелни закани по сигурноста на информацискиот систем и да преземе активности за нивно надминување во најбрз можен рок соодветно на слабата и заканата.

(3) Друштвото за осигурување е должно да го дефинира начинот на управување со сигурносните надградби, надградбите на нови верзии, промените на параметрите и кодот на компонентите на информацискиот систем како и подготовката и ставањето на истиот во употреба. За сите овие промени како и за инцидентите и проблемите, потребно е друштвото да поседува записи за целокупниот процес од пријавување, барање за промена, одобрување, тестирање и разрешување.

(4) Друштвото за осигурување е должно да пропише процедура за заштита која ќе опише најмалку какви решенија се користат; како и колку често се врши ажурирање на решенијата на серверска и клиентска страна; како и колку често се врши проверка на серверските и клиентски компјутери и како треба да постапат корисниците на системот при евентуални сомнителни ситуации.

(5) Друштвото за осигурување е должно да спроведе контрола на спроведувањето на процедурата најмалку еднаш во секое полугодие од годината и за истото да изготви извештај, во кој треба да има и запис од сите евентуални инциденти или обиди поврзани со гореопишаната заштита на системот.

(6) Друштвото за осигурување е должно најмалку еднаш во две години да ангажира надворешни стручни лица или правно лице кое ќе спроведе постапка на пенетрациски тест на информацискиот систем. Опсегот на ова тестирање треба да ги вклучува најмалку сите јавни IP адреси и апликации достапни на јавни url адреси дури и во случаи кога се користат преку енкриптирани или автентифицирани канали, главниот деловен систем (вклучувајќи ги базите на податоци и оперативните системи), критични мрежни компоненти и бежичните мрежи.

(7) Лицата или правното лице кои вршат пенетрациски тест треба да имаат компетенции кои се докажуваат со поседување на сертификати и во тимот да имаат професионалци кои поседуваат некој од следниве сертификати: CEN, CEN Master, Lead Pentest Professional, OSWP соодветно на типот и комплексноста на инфраструктурата која ќе се тестира.

(8) Лицата или правното лице треба да достават до друштвото за осигурување извештај од тестот, со препораки за надминување на евентуално констатираните ранливости на системот.

(9) Во случај кога друштвото за осигурување користи апликации односно системи, кои се имплементирани и хостирани во корпоративната инфраструктура, пенетрацискиот тест треба да го спроведе корпорацијата. Друштвото за осигурување е должно да обезбеди извештај од тестот.

Обуки на вработените

Член 17

(1) Друштвото за осигурување е должно да усвои Годишен план за обуки за заштита на информацискиот систем за сите вработени кои го користат системот. Целта на обуките е да го зголеми нивото на свесност кај вработените за безбедноста на информацискиот систем и да им даде основни познавања за справување со потенцијалните закани.

(2) Друштвото за осигурување е должно да врши контрола на спроведување на годишниот план за обуки од годината, за што изготвува извештај најдоцна до истек на првиот квартал во деловната годината за претходната деловна година.

Управување со деловен континуитет

Член 18

(1) Друштвото за осигурување е должно да воспостави процес на управување со деловниот континуитет со цел да обезбеди непречено и континуирано функционирање на сите критични системи и процеси, како и да ги ограничи губитоците во услови на вонредно работење.

(2) Друштвото за осигурување е должно да управува со деловниот континуитет врз основа на изработена анализа на влијанијата на работењето и на проценка на ризиците, која треба да опфати најмалку: Дефинирање на критичните деловни процеси неопходни за непречено и континуирано функционирање на друштвото; Дефинирање на ресурсите и системите потребни за извршување на поединечните деловни процеси, како и нивните меѓусебни зависимости и врски; Проценка на ризикот за секој од поединечните деловни процеси, како и веројатноста за настан на несакани случувања и нивното влијание на континуитетот на работењето, финансиските загуби и репутацијата на друштвото; Дефинирање на нивото на прифатливи ризици и техниките за ублажување на идентификуваните ризици; Дефинирање на најдолгиот прифатлив прекин на работењето за секој од процесите.

(3) Врз основа на изработената анализа, друштвото за осигурување е должно да усвои стратегија за деловен континуитет, која ќе го дефинира најмалку следното:

- Приоритетите на враќање во функција на деловните процеси, како и потребните ресурси и системи за таа намена;
- Нивоа на потребен капацитет на деловните процеси (ПКДП);
- Неопходно време на враќање за деловните процеси (HBB) и
- Дефинирање на неопходна точка на враќање на деловните процеси (HTB).

Стратегијата за деловен континуитет се усвојува од органот на управување на друштвото за осигурување

Член 19

(1) Друштвото за осигурување е должно, врз основа на усвоената стратегија за деловен континуитет од член 18 од овој правилник, да изготви и усвои План за деловен континуитет кој ќе содржи најмалку:

- Опис на процедурите во случај на престанок на работењето, вклучително и начинот на стапување на планот во сила;
- Листа на идентификуваните критични процеси согласно стратегијата за деловен континуитет, како и нивните ПКДП, HBB и HTB;
- Ажурирана листа на ресурсите потребни за воспоставување на континуитет на работењето;
- Ажурирани контакт податоци за лицата кои учествуваат во реализацијата на планот за континуитет, како и нивните задачи и одговорности.

- Соодветни процедури за обнова на информациските системи кои се неопходни за поддршка на деловните процеси предвидени со планот за деловен континуитет.

(2) Планот за деловен континуитет од став (1) на овој член се усвојува од органот на управување на друштвото за осигурување.

Процедури за обнова на информациските системи Член 20

(1) Друштвото за осигурување е должно да изготви соодветни процедури за обнова на информациските системи кои се неопходни за поддршка на деловните процеси предвидени со планот за деловен континуитет на друштвото.

(2) Процедурите од став (1) на овој член се дел од Планот за континуитет и истите треба да содржат најмалку:

- Листа на неопходни ресурси потребни за обнова на информацискиот систем или соодветниот подсистем;
- Листа на лицата кои ќе учествуваат во обновата на информацискиот систем или соодветниот подсистем, со нивните задачи и обврски;
- Процедура/упатство за обнова на информацискиот систем или соодветниот подсистем со детален опис на сите чекори потребни за враќање на оперативноста на истиот.

Ревидирање на анализата, стратегијата и планот за деловен континуитет Член 21

Друштвото за осигурување е должно најмалку еднаш во две години да ги ажурира и ревидира анализата, стратегијата и планот за деловен континуитет.

Тестирање на планот за континуитет Член 22

(1) Друштвото за осигурување е должно најмалку еднаш во две години комплетно да го тестира планот за континуитет. Сценаријата кои ќе се тестираат треба да опфатат различни закани кои нема да се повторуваат со цел тестирањето да биде продуктивно во однос на подобрување на планот за деловен континуитет.

(2) Друштвото за осигурување е должно да изготви записник од тестирањето на планот за континуитет, и да изврши соодветни корекции на планот согласно забележаните недостатоци.

(3) Записниците од тестирањето на планот за континуитет на работењето се усвојуваат од органот на управување на друштвото за осигурување.

Член 23

Друштвото е должно редовно да ги информира сите лица учесници во планот за деловен континуитет за содржината и промените во истиот, согласно нивните задачи и одговорности во имплементацијата на планот.

Управување со услуги за информатички технологии од надворешни добавувачи Член 24

Друштвото за осигурување е должно да воспостави процес на управување на услугите од надворешните добавувачи на услуги за информатички технологии (во понатамошниот текст ИТ услуги). Целта на овој процес е да се воспостават соодветни процедури за одлучување при изборот на добавувачот, управување на нивото на сервис, како и исполнувањето на договореното ниво од страна на добавувачот. Услугите како што се: набавка и одржување на ИТ опрема, услуги на телефонија и набавка на готов софтвер кој е комерцијално достапен на пазарот (off-the-shelf) не се предмет на овој процес.

Процедура за управување со сервис на добавувач на ИТ услуги Член 25

(1) Друштвото за осигурување е должно да изготви и усвои процедура за управување со нивото на сервис на добавувач на ИТ услуги при што, користејќи ги најдобрите светски практики во областа, задолжително ќе превиди најмалку:

- Уредување на правата за лиценцирање, сопственоста на изворниот код, како правата на интелектуална сопственост;
 - Уредување на правата за превземање на правата на изворниот код во случаи каде добавувачот не е во можност на ја испорача услугата (escrow arrangement);
 - Уредување на правата за увид и контрола на работењето на добавувачот на ИТ услугите за конкретната услуга која е предмет на договорот со друштвото; Дефинирање на параметрите за нивото на сервис;
 - Дефинирање на начинот за известување на оствареното ниво на сервис;
 - Дефинирање на чекори и мерки во случај на одстапување од договореното ниво на сервис од страна на добавувачот на услуги;
 - Обезбедување на целосен пристап на ресурсите, информациите и документацијата на друштвото кај надворешниот добавувач на надворешниот ревизор како и на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.
- (2) Составен дел на процедурата може да биде и модел на договор за управување со нивото на сервис.

Спроведување на набавки на информатички технологии Член 26

Друштвото за осигурување е должно да пропише процедура за набавка на ИТ опрема, лиценци, апликативни софтвери и ИТ услуги која детално ќе го опише најмалку: процесот на интерно одобрување на набавката, изработка на потребните технички и функционални спецификации за предметот на набавката, начин и рок на прибирање на понуди, начин на евалуација на понудите и известување на избраниот понудувач.

Обуки на вработените во организациониот облик за развој и поддршка на информацискиот систем Член 27

(1) Друштвото за осигурување е должно континуирано да обезбеди обуки за вработените во организациониот облик за развој и поддршка на информацискиот систем.

(2) Во функција на спроведување на обуките, друштвото за осигурување е должно континуирано најдоцна до истек на првиот квартал на деловната година, да усвојува годишен план за обуки, врз основа на претходна анализа за потребите на обуки.

(3) За раководителот на организациониот облик задолжително треба да се обезбеди обука за менаџерски вештини (управување со човечки ресурси, управување со секојдневни активности, управување со проекти, стратешко планирање, управување со ризици и сл.), а за сите вработени во организациониот облик најмалку обуки за технологиите кои се користат во работењето.

(4) Друштвото за осигурување е должно да изготви извештај од спроведени обуки, најдоцна до истек на првиот квартал од тековната деловна година за претходната деловна година.

Доставување на документација до Агенцијата Член 28

Друштвото за осигурување е должно документацијата од членовите 3, 5, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22 и 27 да ја достави до Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна во рок од пет работни дена од датумот пропишан за нејзиното усвојување.

II. ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМ ВО ДРУШТВАТА ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ОСИГУРУВАЊЕ И ОСИГУРИТЕЛНИТЕ БРОКЕРСКИ ДРУШТВА

Информациски систем

Член 29

Друштвата за застапување во осигурување и осигурителните брокерски друштва, освен банките кои вршат работи на застапување (во понатамошниот текст: друштва), се должни да воспостават информациски систем, како основна алатка за извршување на функциите во секојдневното работење.

Главен деловен систем

Член 30

(1) Друштвата се должни да имплементираат Главен деловен систем како основен дел од информацискиот систем на друштвото. Главниот деловен систем треба да биде интегриран систем, кој ќе обезбеди навремени, точни и потполни информации за работењето и донесувањето на одлуки во друштвото, со имплементирани соодветни контроли при внес и обработка на податоците; и ќе обезбеди преддефинирани извештаи до регулаторот согласно неговите барања.

(2) Главниот деловен систем од став (1) на овој член треба да е усогласен со законските прописи во Република Северна Македонија од соодветните области кои ги покрива.

Член 31

Друштвото може да имплементира други надворешни информациски системи од областа на осигурувањето со цел подобрување на своето работење. Овие системи треба да се интегрирани со системите на друштвата за осигурување, односно други субјекти поврзани со областа. Интеграцијата на системите треба да се оствари синхронно, односно онлине, со користење на соодветно API (Application Programming Interface) или друг начин на интеграција кој ќе обезбеди соодветна функционалност и безбедносна заштита. Друштвото е должно да изготви соодветна документација за начинот на интеграција и истата да ја достави до заинтересираните страни за интеграција, заедно со изготвената документација од страна на друштвата за осигурување и другите субјекти.

Официјална интернет страница

Член 32

Друштвото е должно да воспостави официјална интернет страница, за остварување на своите функции.

Безбедност на информацискиот систем

Член 33

Друштвото е должно да воспостави континуиран процес за управување со безбедноста на информацискиот систем, кој ќе овозможи највисок потребен степен на безбедност на системот.

Резервна копија

Член 34

(1) Друштвото е должно да воспостави и спроведува процес на креирање и чување на резервна копија на податоците на информацискиот систем.

(2) Друштвото е должно да усвои Процедура за креирање и чување на резервна копија на податоците на информацискиот систем, и тоа најмалку: податоците неопходни за деловно работење на друштвото, записите од системот за управување со корисничките права, резервна копија на самите апликации т.е. нивните инсталационски датотеки кои се користат како дел од информацискиот систем, како и враќање на податоците од резервната копија.

(3) Процедурата за креирање и чување резервна копија треба детално да ги опише ресурсите за кои се изготвува ваква копија, начините на кои се врши истото, фреквенцијата на изготвување на овие копии, како и времетраењето и местото на кое се чуваат.

(4) Друштвото е должно да чува резервна копија на податоците надвор од просториите на друштвото каде се наоѓа информатичката инфраструктура.

(5) Резервните копии кои се чуваат надвор од просториите на друштвото задолжително треба да бидат енкриптирани.

(6) Друштвото е должно континуирано да води евиденција за креираните копии и најмалку еднаш во годината, да врши периодично тестирање на медиумите на кои се чуваат резервните копии.

(7) Друштвото е должно да прави тестирање на процесот на враќање на податоците од резервната копија најмалку еднаш во две години, за што се изготвува извештај.

(8) Доколку друштвото користи услуги за аутсорисање на информацискиот систем или делови од истиот, обврските од овој член треба да бидат исполнети од давателот на услугите, за што задолжително треба да се предвидат соодветни одредби во меѓусебниот договор.

Обуки на вработените

Член 35

(1) Друштвото е должно да усвои Годишен план за обуки за заштита на информацискиот систем за сите вработени кои го користат системот. Целта на обуките е да го зголеми нивото на свесност кај вработените за безбедноста на информацискиот систем и да им даде основни познавања за справување со потенцијалните закани.

(2) Друштвото е должно да врши контрола на спроведување на годишниот план за обуки од годината, за што изготвува извештај најдоцна до истек на првиот квартал во деловната година за претходната деловна година.

Доставување на документација до Агенцијата

Член 36

Друштвото е должно документацијата од членовите 34 и 35 од овој правилник да ја достави до Агенцијата за супервизија на осигурување најдоцна во рок од пет работни дена од датумот пропишан за нејзиното усвојување.

Мрежа на раководители на организациони облици за развој и поддршка на информацискиот систем

Член 37

(1) Во насока на подобрување на состојбите на полето на дигитализација на осигурителната индустрија, се воспоставува мрежа на раководители на организационите облици за развој и поддршка на информацискиот систем.

(2) Основните цели на мрежата се: размена на искуства и информации од областа на информатичките технологии и InsurTech; дискусија за состојбите со примената на информатичките технологии во друштвата; дискусија по однос на регулативата; предлози и сугестии за подобрување на истите; организација на обуки и настани; насоки и укажувања од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето до раководителите на организационите облици за развој и поддршка на информацискиот систем.

(3) Координацијата на работата на мрежата врши надлежната служба за информатички технологии во Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Мрежата треба да одржува редовни состаноци најмалку еднаш во секој квартал од годината, а по потреба може да се свикаваат и вонредни состаноци.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 38

(1) Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен Весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2021 година, освен одредбите од членот 16 ставови (6), (7) и (8) кои ќе се применуваат од 1 јануари 2022 година и одредбите од членовите 9, 10, 30 и 31 кои ќе се применуваат од 1 јануари 2023 година.

(2) Со почеток на примена на овој правилник, престанува да важи Правилникот за минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.187/2013).

Бр. 01-653/1
22 октомври 2020 година
Скопје

Совет на експерти
Претседател,
Крсте Шајноски, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ВОДНИ УСЛУГИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 3388.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА БИОГОРИВА - ПРОИЗВОДСТВО НА БИОДИЗЕЛ

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 73/13 и 102/17), издадена на Друштвото за производство, трговија и услуги БИО ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДОО увоз-извоз Куманово.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 73/13 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство на биогорива.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-20/13
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Нè базè тè ненит 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE, PRODHIM TË BIOKARBURANTËVE - PRODHIM I BIODIZELIT

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim të Biokarburanteve-Prodhim i Biodizelit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 73/13 dhe 102/17), lëshuar Shoqërisë së Prodhimit, Tregtisë dhe Shërbimeve "BIO INTERNATIONAL" SHPK import-eksport Kumanovë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim i Biokarburantëve - Prodhim i Biodizelit („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 73/ 13 73/13) nuk vlen më me detyrë zyrtare, për shkak të ndërprerjes së veprimtarisë energjetike prodhim të biokarburantëve.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

PA1 nr. 11-20/13
29 tetor 2020
Shkup

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Marko Bislmoski, d.v.

3389.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА БИОГОРИВА - ПРОИЗВОДСТВО НА БИОДИЗЕЛ

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 93/11 и 102/17), издадена на Друштвото за производство и продажба на гориво БОДИ-КОМ ДОО Василево.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 93/11 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство на биогорива.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-22/11
29 октомври 2020 година
Скопје

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235 paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1) pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M **TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË** **VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË** **KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE,** **PRODHIM TË BIOKARBURANTËVE - PRODHIM I** **BIODIZELIT**

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim të Biokarburantëve- Prodhim i Biodizelit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 93/11 dhe 102/17), lëshuar Shoqërisë së Prodhimit dhe të Shitjes së Karburantëve "Bodi-KOM" SHPK, Vasilevë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim i Biokarburantëve - Prodhim i Biodizelit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 93/ 11 73/13) ndërptitet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, prodhim i biokarburantëve.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-22/11
29 tetor 2020
Shkup

3390.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА **ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА** **ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СКЛАДИРАЊЕ НА СУ-** **РОВА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИ-** **ВА И ГОРИВА ЗА ТРАНСПОРТ - СКЛАДИРАЊЕ** **НА ТЕЧЕН НАФТЕН ГАС (ТНГ)**

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт - складирање на течен нафтен гас (ТНГ) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 45/07 и 45/17), издадена на Друштвото за трговија на големо и мало, угостителство и туризам МАРИЈА ТРЕИД ДОО увоз-извоз Велес.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт - складирање на течен нафтен гас (ТНГ) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 45/07 и 45/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-43/17
29 октомври 2020 година
Скопје

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M **TË NDËRPRERJES SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN** **E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË** **ENERGETIKE, DEPOZITIM I NAFTËS SË** **PAPËRPUNUAR, I DERIVATE TË NAFTËS, I** **BIOKARBURANTËVE DHE I KARBURANTËVE TË** **PARAPARA PËR TRANSPORT - DEPOZITIM I** **GAZIT TË LËNGSHËM TË NAFTËS (LPG)**

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Paravaktuara për Transport - Depozitim i Gazit të Lëngshëm të Naftës (LPG) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 45/07 dhe 45/17), lëshuar Shoqërisë së Tregtisë me Shumicë dhe Pakicë, Shërbimeve Hotelerike dhe Turizmit "MARIJA TREID" SHPK import-eksport, Veles.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Paravaktuara për Transport - Depozitim i

Gazit të Lëngshëm të Naftës (LPG) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 45/07 dhe 45/17) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, depozitim i naftës së papërpunuar, i derivateve të naftës, i biokarburantëve dhe i karburantëve të parapara për transport.

3. Ky vendim hyn në fuqi me ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

PA1 nr. 11-43/17
29 tetor 2020
Shkup

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

3391.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СКЛАДИРАЊЕ НА СУРОВА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА НАМЕНЕТИ ЗА ТРАНСПОРТ - СКЛАДИРАЊЕ НА ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V), ЕУРОСУПЕР БС 95, ЕУРОСУПЕР БС 98, ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1) И ТЕЧЕН НАФТЕН ГАС (ТНГ)

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (Д-Е V), Еуросупер БС 95, Еуросупер БС 98, Екстра лесно 1 (ЕЛ-1) и Течен нафтен гас (ТНГ) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 75/05, 159/11, 155/15, 158/15, 161/15, 146/16 и 114/17), издадена на Друштвото за трговија на нафтени деривати и услуги ЛУКОИЛ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (Д-Е V), Еуросупер БС 95, Еуросупер БС 98, Екстра лесно 1 (ЕЛ-1) и Течен нафтен гас (ТНГ) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 75/05, 159/11, 155/15, 158/15, 161/15, 146/16 и 114/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-58/11
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Нë базë тë nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) тë Ligjit тë Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) тë Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

VENDIM

TË NDËRPRERJES SË VENDIMIT TË LËSHIMIT TË LICENCËS PËR KRYERJEN E VEPRIMTARISË ENERGETIKE, DEPOZITIM I NAFTËS SË PAPËRPUNUAR, I DERIVATE TË NAFTËS, I BIOKARBURANTËVE DHE I KARBURANTËVE TË PARAPARA PËR TRANSPORT - DEPOZITIM I EURODIZELIT BS (D-E V), I EUROSUPERIT BS 95, I EUROSUPERIT BS 98, I EKSTRA TË LEHTË 1 (EL-1) I GAZIT TË LËNGSHËM TË NAFTËS (LPG)

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Parapara për Transport - Depozitim i Eurdizelit BS (D- E V), i Eurosuperit BS 95, i Eurosuperit BS 98, i Ekstra të Lehtë 1 (EL-1) dhe i Gazit të Lëngshëm të Naftës (LPG) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 75/05, 159/11, 155/15, 158/15, 161/15, 146/16 dhe 114/17), lëshuar Shoqërisë së Tregtisë me Derivate të Naftës dhe të Shërbimeve "LUKOIL MAKEDONIJA" SHPKNJ, Shkup.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Parapara për Transport - Depozitim i Eurdizelit BS (D- E V), i Eurosuperit BS 95, i Eurosuperit BS 98, i Ekstra të Lehtë 1 (EL-1) dhe i Gazit të Lëngshëm të Naftës (LPG) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 75/05, 159/11, 155/15, 158/15, 161/15, 146/16 dhe 114/17) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, depozitim i naftës së papërpunuar, i derivateve të naftës, i biokarburantëve dhe i karburantëve të paracaktuara për transport.

3. Ky vendim hyn në fuqi me ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

PA1 nr. 11-58/11
29 tetor 2020
Shkup

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

3392.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА БИОГОРИВА - ПРОИЗВОДСТВО НА БИОДИЗЕЛ

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/13 и 102/17), издадена на Друштвото за производство, трговија и транспорт ЕКО - БИОДИЗЕЛ - МАМ ДООЕЛ експорт-импорт Куманово.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива - производство на биодизел („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/13 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство на биогорива.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-64/13
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Нë базë тë ненит 24, параграфи (1), пика 1), нëнпика 17 dhe ненит 235, параграфи (2) тë Лигит тë Енергетикëс ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe ненит 31, параграфи (1), пика 2) dhe параграфи (3) тë Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE, PRODHIM TË BOKARBURANTËVE - PRODHIM I BIODIZELIT

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim të Biokarburantëve-Prodhim i Biodizelit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 102/13 dhe 102/17), lëshuar Shoqërisë së Prodhimit, Tregtisë dhe të Transportit "EKO-BIODIZEL - MAM" SHPKNJ eksport-import, Kumanovë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim i Biokarburantëve - Prodhim i Biodizelit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 102/ 13 73/13) ndërpritet me detyrim zyrtar, veprimtaria energjetike, prodhim të biokarburantëve.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-64/13
29 tetor 2020
Shkup

3393.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СКЛАДИРАЊЕ НА СУРОВА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА ЗА ТРАНСПОРТ

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/05, 114/09, 178/15, 180/15 и 102/17), издадена на ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво-Скопје.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/05, 114/09, 178/15, 180/15 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-75/15
29 октомври 2020 година
Скопје

Нë базë тë ненит 24, параграфи (1), пика 1), нëнпика 17 dhe ненит 235, параграфи (2) тë Лигит тë Енергетикëс ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe ненит 31, параграфи (1), пика 2) dhe параграфи (3) тë Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

**ТЁ НДЁРПРЕРЈЕС СЁ ВЕНДИМ ТЁ ЛЁШМИН
Е ЛИЦЕНСЁ СЁ КРЕРЈЕС СЁ ВЕПРИМТАРИСЁ
ЕНЕРГЈЕТИКЕ, ДЕПОЗИТИМ И НАФТЁС СЁ
ПАПЁРПУНАР, И ДЕРИВАТЕ ТЁ НАФТЁС, И
БИОКАРБУРАНТЁВЕ ДНЕ И КАРБУРАНТЁВЕ ТЁ
ПАРАПАРА ПЁР ТРАНСПОРТ**

1. Ме кётё вентим нук влен мё Вентими и Лёшмити тё Личенсё сё Крерјес сё Веprimтарисё Енергјетике, Депозитим и Нафтёс сё Папёрпунар, и Дериивате тё Нафтёс, и Биокарбурантёве дне и Карбурантёве тё Парара пёр Транспорт ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё" нр. 88/05, 114/09, 178/15, 180/15 дне 102/17), лёшнар Рафинерисё сё Нафтёс Шоқеринё Аксионаре "ОКТА" - Шкуп.

2. Вентими и Лёшмити тё Личенсё сё Крерјес сё Веprimтарисё Енергјетике, Депозитим и Нафтёс сё Папёрпунар, и Дериивате тё Нафтёс, и Биокарбурантёве дне и Карбурантёве тё Парара пёр Транспорт ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё" нр. 88/05, 114/09, 178/15, 180/15 дне 102/17) нёрпритет ме детирим зыртар веprimтария енергјетике, депозитим и нафтёс сё папёрпунар, и дериивате тё нафтёс, и биокарбурантёве дне и карбурантёве тё парара пёр транспорт.

3. Кы вентим хын нё фуқи нё дитё е миратимит тё тјј, нёрса публикохет нё "Газетё Зыртаре тё Републикёс сё Македонисё сё Верит" дне нё фаген е интернетит тё Комисионит Ррегулатор тё Енергјетикёс дне тё Шёрбимеве тё Ујит тё Републикёс сё Македонисё сё Верит.

Крыетар
и Комисионит Ррегулатор и
Енергјетикёс
ПА1 нр. 11-75/15
29 тетор 2020
Шкуп
дне и Шёрбимеве тё Ујит тё
Републикёс Македонисё сё Верит,
Марко Бислимоски, д.в.

3394.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

О Д Л У К А

**ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА
ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА
БИОГОРИВА**

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/09 и 99/17), издадена на МАКПЕТРОЛ Акционерско друштво за промет со нафта и нафтени деривати Скопје.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на биогорива („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/09 и 99/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство на биогорива.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-93/17
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Нё базё тё нени 24, параграфи (1), пика 1), нёпика 17 дне нени 235 параграфи (2) тё Лигит тё Енергјетикёс ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё" нр. 96/18 дне "Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё сё Верит" нр. 96/19) дне нени 31, параграфи (1), пика 2) дне параграфи (3) тё Ррегullores сё Личенсаве ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё сё Верит" нр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 дне 246/20), Комисионит Ррегулатор и Енергјетикёс дне и Шёрбимеве тё Ујит тё Републикёс сё Македонисё сё Верит, нё сеансё е мбайтур мё 29 тетор 2020, миратои

V E N D I M

**ТЁ НДЁРПРЕРЈЕС СЁ ВЛЕФШМЁРИСЁ СЁ
ВЕНДИМ ТЁ ЛЁШМИН Е ЛИЦЕНСЁ СЁ
КРЕРЈЕС СЁ ВЕПРИМТАРИСЁ ЕНЕРГЈЕТИКЕ,
ПРОДНИМ И БИОКАРБУРАНТЁВЕ**

1. Ме кётё вентим нук влен мё Вентими и Лёшмити тё Личенсё сё Крерјес сё Веprimтарисё Енергјетике, Продним и Биокарбурантёве ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё" нр. 53/09 дне 99/17), тё лёшнар пёр "МАКПЕТРОЛ" Шоқеринё Аксионаре тё Фитимит ме Нафтё дне Дериивате тё Нафтёс, Шкуп.

2. Вентими и Лёшмити тё Личенсё сё Крерјес сё Веprimтарисё Енергјетике, Продним и Биокарбурантёве ("Газета Зыртаре е Републикёс сё Македонисё" нр. 53/09 дне 73/13) нёрпритет ме детирим зыртар веprimтария енергјетике, продним и биокарбурантёве.

3. Кы вентим хын нё фуқи нё дитё е миратимит тё тјј, нёрса публикохет нё "Газетё Зыртаре тё Републикёс сё Македонисё сё Верит" дне нё фаген е интернетит тё Комисионит Ррегулатор тё Енергјетикёс дне тё Шёрбимеве тё Ујит тё Републикёс сё Македонисё сё Верит.

ПА1 нр. 11-93/17
29 тетор 2020
Шкуп

Крыетар
и Комисионит Ррегулатор и
Енергјетикёс
дне и Шёрбимеве тё Ујит тё
Републикёс Македонисё сё Верит,
Марко Бислимоски, д.в.

3395.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

**ОДЛУКА
ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА
ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ДИСТРИБУЦИЈА НА
ГЕОТЕРМАЛНА ЕНЕРГИЈА**

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05), издадена на Комуналното јавно претпријатие ВОДОВОД Кочани.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност дистрибуција на геотермална енергија.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-174/20
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235 paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31 paragrafi (1) pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

**V E N D I M
TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË
VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË
KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE,
SHPËRNDARJE E ENERGJISË GJEOTERMALE**

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Shpërndarje e Energjisë Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05), të lëshuar Ndërmarrjes Publike Komunale "UJËSJELLËSI" Koçan.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Shpërndarje e Energjisë Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, shpërndarje e energjisë gjeotermale.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

PA1 nr. 11-174/20
29 tetor 2020
Shkup

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, д.в.

3396.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

**ОДЛУКА
ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА
ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА
ГЕОТЕРМАЛНА ЕНЕРГИЈА**

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05), издадена на Комуналното јавно претпријатие ВОДОВОД Кочани.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство на геотермална енергија.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УП1 бр. 11-175/20
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

**V E N D I M
TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË
VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË
KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE,
PRODHIM TË ENERGJISË GJEOTERMALE**

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim të Energjisë Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05), lëshuar Ndërmarrjes Publike Komunale "UJËSJELLËSI" Koçan.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim të Energjisë Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, prodhim i energjisë gjeotermale.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-175/20
29 tetor 2020
Shkup

3397.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ГЕОТЕРМАЛНА ЕНЕРГИЈА

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05), издадена на Ко-муналното јавно претпријатие ВОДОВОД Кочани.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со геотермална енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 111/05) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност снабдување со геотермална енергија.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-176/20
29 октомври 2020 година
Скопје

Нë базë тë nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) тë Ligjit тë Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) тë Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE, FURNIZIM ME ENERGJI GJEOTERMALE

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Furnizim me Energji Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05), lëshuar Ndërmarrjes Publike Komunale "UJËSJELLËSI", Koçan.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Furnizim me Energji Gjeotermale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 111/05) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, furnizim me energji gjeotermale.

3. Ky vendim hyn në fuqi me ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-176/20
29 tetor 2020
Shkup

3398.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО И ПРАБОТКА НА ЈАГЛЕН

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство и преработка на јаглен („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/05), издадена на Акционерското друштво рудници и индустрија за јаглен и неметали БРИК Берово.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство и преработка на јаглен („Службен весник на Република Македонија“ бр. 99/05) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност производство и преработка на јаглен.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-177/20
29 октомври 2020 година
Скопје

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235 paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VLEFSHMËRISË SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE, PRODHIM DHE PËRPUNIM TË QYMYRIT

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim dhe Përpunim të Qymyrit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 99/05), lëshuar Shoqërinë Aksionare Minerat dhe Industria e Qymyrit dhe Jometaleve "BRIK" Berovë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Prodhim dhe Përpunim të Qymyrit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 99/05) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, prodhim dhe përpunim i qymyrit.

3. Ky vendim hyn në fuqi me ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës

PA1 nr. 11-177/20
29 tetor 2020
Shkup

dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

3399.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СКЛАДИРАЊЕ НА СУРОВА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА НАМЕНЕТИ ЗА ТРАНСПОРТ – СКЛАДИРАЊЕ НА МАЗУТ

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на мазут („Службен весник на Република Македонија“ бр. 132/12 и 102/17), издадена на Акционерско друштво за производство на електрична енергија, ТЕЦ НЕГОТИНО во државна сопственост, Неготино с.Дуброво - Неготино.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на мазут („Службен весник на Република Македонија“ бр. 132/12 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

УПБ бр. 11-210/12
29 октомври 2020 година
Скопје

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

Në bazë të nenit 24, paragrafi (1), pika 1), nënpika 17 dhe nenit 235, paragrafi (2) të Ligjit të Energjetikës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe nenit 31, paragrafi (1), pika 2) dhe paragrafi (3) të Rregullores së Licencave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VENDIMIT PËR LËSHIMIN E LICENCËS SË KRYERJES SË VEPRIMTARISË ENERGETIKE, DEPOZITIM I NAFTËS SË PAPËRPUNUAR, I DERIVATEVE TË NAFTËS, I BIOKARBURANTËVE DHE I KARBURANTËVE TË PARAPARA PËR TRANSPORT - DEPOZITIM I MAZUTIT

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Parapara për Transport - Depozitim i Mazutit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 132/12 dhe 102/17), lëshuar Shoqërisë Aksionare të Prodhimit të Energjisë Elektrike, "TCE NEGOTINO" në pronësi të shtetit, Negotinë f. Dubrovë - Negotinë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të parapara për Transport - Depozitim i Mazutit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 132/12 dhe 102/17) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, depozitim i naftës së papërpunuar, i derivateve të naftës, i biokarburantëve dhe i karburantëve të parapara për transport.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-210/12
29 tetor 2020
Shkup

3400.

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 и член 235 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19) и член 31 став (1) точка 2) и став (3) од Правилникот за лиценци („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 и 246/20), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија на седницата одржана на 29 октомври 2020 година донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СКЛАДИРАЊЕ НА СУРОВА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА НАМЕНЕТИ ЗА ТРАНСПОРТ - СКЛАДИРАЊЕ НА ЕУРОДИЗЕЛ БС (D-E V), ЕУРОСУПЕР БС-95 И ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (EL-1)

1. Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (D-E V), Еуросупер БС-95 и Екстра лесно 1 (EL-1) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 21/15 и 102/17), издадена на Друштвото за транспорт, трговија и услуги ЛОГИСТИК ОИЛ ДОО-ЕЛ увоз-извоз с.Брвеница, Брвеница.

2. Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт - складирање на Еуродизел БС (D-E V), Еуросупер БС-95 и Екстра лесно 1 (EL-1) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 21/15 и 102/17) престанува да важи по службена должност, поради укинување на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија.

Регулаторна комисија за
енергетика и водни услуги на
Република Северна Македонија
Претседател,
Марко Бислимоски, с.р.

УП1 бр. 11-282/14
29 октомври 2020 година
Скопје

Нë базë тë нëнит 24, параграфи (1), пика 1), нëнпика 17 dhe нëнит 235, параграфи (2) тë Лигит тë Енергјетикës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 96/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 96/19) dhe нëнит 31, параграфи (1), пика 2) dhe параграфи (3) тë Регуллорес сë Licëncave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.51/19, 54/19, 214/19, 114/20 dhe 246/20), Komisioni Rregullator i Energjetikës dhe i Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në seancën e mbajtur më 29 tetor 2020, miratoi

V E N D I M

TË NDËRPRERJES SË VENDIMIT TË LËSHIMIT TË LICENCËS PËR KRYERJEN E VEPRIMTARISË ENERGETIKE, DEPOZITIM I NAFTËS SË PAPËRPUNUAR, I DERIVATE TË NAFTËS, I BIOKARBURANTËVE DHE I KARBURANTËVE TË PARAPARA PËR TRANSPORT - DEPOZITIM I EURODIZELIT BS (D-E V), EUROSUPERIT BS - 95 DHE EKSTRA TË LEHTË 1 (EL-1)

1. Me këtë vendim nuk vlen më Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Parapara për Transport - Depozitim i Eurodizelit BS (D-E V), Eurosuperit BS-95 dhe Ekstra të Lehtë 1 (EL-1) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 21/15 dhe 102/17), lëshuar Shoqërisë së Transporti, Tregtisë dhe të Shërbimeve "LOGISTIK OIL" SHPKNJ, f. Bërvenicë, Bërvenicë.

2. Vendimi i Lëshimit të Licencës së Kryerjes së Veprimtarisë Energjetike, Depozitim i Naftës së Papërpunuar, i Derivateve të Naftës, i Biokarburantëve dhe i Karburantëve të Parapara për Transport - Depozitim i Eurodizelit BS (D-E V), i Eurosuperit BS-95 dhe i Ekstra të Lehtë 1 (EL-1) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 21/15 dhe 102/17) ndërpritet me detyrim zyrtar veprimtaria energjetike, depozitim i naftës së papërpunuar, i derivateve të naftës, i biokarburantëve dhe i karburantëve të paracaktuara për transport.

3. Ky vendim hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij, ndërsa publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të Komisionit Rregullator të Energjetikës dhe të Shërbimeve të Ujit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Kryetar
i Komisionit Rregullator i
Energjetikës
dhe i Shërbimeve të Ujit të
Republikës Maqedonisë së Veriut,
Марко Бислимоски, d.v.

PA1 nr. 11-282/14
29 tetor 2020
Shkup

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје

бул. Партизански одреди бр. 29, Поштенски фах 51

в. д. директор и одговорен уредник – Татијана Лалчевска

телефон: +389-2-55 12 400

телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2020 година изнесува 12.200 денари.

„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.

Рок за рекламации: 15 дена.

Жиро-сметка: 300000000188798.

Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.

Печат: Печатница НАПРЕДОК ДООЕЛ Тетово.

ISSN 0354-1622

2020260

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 260

3 ноември 2020 година

година LXXVI

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

	Стр.
9. Закон за ратификација на Дополнителниот протокол за привилегии и имунитети на Организацијата за црноморска економска соработка.....	2
10. Закон за ратификација на Протоколот за статусот на Меѓународните воени команди воспоставени во согласност со Северноатланскиот Договор.....	23
11. Закон за ратификација на Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили.....	38

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

9.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ ЗА ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА ЗА ЦРНОМОРСКА ЕКОНОМСКА СОРАБОТКА

Се прогласува Законот за ратификација на Дополнителниот протокол за привилегии и имунитети на Организацијата за црноморска економска соработка,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 29 октомври 2020 година.

Бр. 08-3815/1
29 октомври 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р Talat Xhaferi, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ ЗА ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА ЗА ЦРНОМОРСКА ЕКОНОМСКА СОРАБОТКА

Член 1

Се ратификува Дополнителниот протокол за привилегии и имунитети на Организацијата за црноморска економска соработка, потпишан во Тбилиси, на 30 април 1999 година.

Член 2

Текстот на Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон, во оригинал на англиски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

**ADDITIONAL PROTOCOL
ON THE PRIVILEGES AND IMMUNITIES
OF THE ORGANIZATION OF THE
BLACK SEA ECONOMIC COOPERATION¹**

The Founding Members of the Black Sea Economic Cooperation - the Republic of Albania, the Republic of Armenia, the Republic of Azerbaijan, the Republic of Bulgaria, Georgia, the Hellenic Republic, the Republic of Moldova, Romania, the Russian Federation, the Republic of Turkey, and Ukraine;

Whereas Article 1 of the Charter of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation provides that the Founding Members establish the Organization of the Black Sea Economic Cooperation;

Whereas Article 28 of the Charter of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation provides that the Members shall conclude an Additional Protocol on the Privileges and Immunities of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation;

Whereas Article 28 of the Charter of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation provides that the BSEC, its Officials and the Representatives of Member States shall enjoy in the territories of Member States the privileges and immunities defined in the "Convention on Privileges and Immunities of the United Nations" adopted by the General Assembly of the United Nations on 13 February 1946, which are necessary for the independent exercise of their functions in accordance with the principles and objectives of the BSEC;

Have agreed as follows:

**CHAPTER I
Definitions**

Article 1

For the purposes of the present Protocol:

¹ The Additional Protocol on the Privileges and Immunities entered into force on 1 May 2004

- a) **“Charter”** means the Charter of the Organization of the Black Sea Economic Cooperation, done at Yalta on 5 June 1998.
- b) **“BSEC”** means the Organization of the Black Sea Economic Cooperation.
- c) **“Member States”** means the States which are parties to the Charter and to this Protocol.
- d) **“Council”** means the Council of the Ministers of Foreign Affairs of the BSEC Member States.
- e) **“Representatives of Member States”** means all delegates, alternate delegates, advisers, technical experts and secretaries of the national delegations, participating in the work of BSEC and its organs.
- f) **“PERMIS”** means the Permanent International Secretariat of the BSEC.
- g) **“Secretary General”** means the Secretary General of the PERMIS.
- h) **“PERMIS Staff”** means the Directorial Staff, Professional Staff and Supportive Staff of the PERMIS.
- i) **“BSEC Property”** means all property, including funds and other properties that belong to, owned and/or supervised by the BSEC in accordance with the official duties performed by the BSEC.
- j) **“Premises”** means the buildings or parts of buildings including the land ancillary thereto, used only for the purposes of the BSEC, irrespective of ownership.
- k) **“Archives”** means the records, correspondence, documents, accounting records and all financial documents, manuscripts, still and moving pictures and films, sound recordings, computer programs, written materials, video tapes or discs, discs or tapes containing data belonging to or held by the BSEC.

CHAPTER II

Implementation of the Protocol

Article 2

For the implementation of this Protocol the Secretary General acts under the authority of the Chairman-in-Office and/or with the consent of the Council.

Article 3

The Secretary General shall cooperate at all times with the competent authorities of the Member States to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of police regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities, exemptions and facilities enumerated in the present Protocol.

CHAPTER III**Property****Article 4**

The BSEC, its property and assets, wheresoever located and by whomsoever held, shall enjoy immunity from every form of legal process except in so far as in any particular case, the Council, by its decision, has authorized the waiver of this immunity. It is, however, understood that no waiver of immunity shall extend to any measures of execution or detention of property.

Article 5

The premises of the BSEC shall be inviolable. Its property and assets, wheresoever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, expropriation or any other form of interference whether by executive, administrative, judicial or legislative action.

Article 6

The archives of the BSEC, and in general all documents belonging to it or held by it, shall be inviolable wherever located.

Article 7

The flag and emblem of the BSEC shall be displayed on its premises and means of transport when used on official purposes. The flags of the Member States shall be displayed on the BSEC premises.

Article 8

Without being restricted by financial controls, regulations or moratoria of any kind:

- a) the BSEC may hold funds, gold or currency of any kind, and hold and operate bank accounts in any currency for fulfilling its objectives;
- b) the BSEC may freely transfer its funds from one country to another or within any country and to convert any currency held by it into any other currency.

Article 9

The BSEC, its assets, income and other property shall be exempt:

- a) from all direct taxes; it is understood, however, that the BSEC will not claim exemption from rates, taxes or dues which are no more than charges for public utility services;
- b) from all customs duties and additional financial obligations, prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of articles imported or exported by the BSEC for its official use, except the charges for storing, customs clearance of goods outside the places specified for this purpose and above the working hours of customs authorities. It is understood that articles imported under such exemption will not be sold in the country into which they are imported, except under conditions agreed to with the Member State concerned;
- c) from all customs duties and prohibitions and restrictions on imports and exports of its publications, except the charges for storing, customs clearance of goods outside the places specified for this purpose and above the working hours of customs authorities.

Article 10

While the BSEC will not, as a general rule, claim exemption from excise duties and from taxes on the sale of movable and immovable property which form part of the price to be paid, nevertheless when the BSEC is making important purchases for official use of property on which such duties and taxes have been charged or are chargeable, Member States will, whenever possible, make appropriate administrative arrangements for the remission or return of the amount of duty or tax.

CHAPTER IV

BSEC Communications and Publications

Article 11

The BSEC shall enjoy, in the territory of each Member State, for its official communication, treatment not less favorable than that accorded by that State to the diplomatic missions of any other State.

No censorship shall be applied to the official correspondence, and other official communications of the BSEC.

No censorship shall be applied to publications, still and moving pictures, films and sound recordings of the BSEC.

CHAPTER V

The representatives of the Member States

Article 12

Representatives of the Member States shall, while exercising their functions and during their journey to and from the place of the meetings of the BSEC, enjoy the following privileges and immunities:

- a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage, and, in respect of words spoken or written and all acts done by them in their capacity as representatives, immunity from legal process of every kind;
- b) inviolability for all papers and documents including computer programs, video tapes or disks containing data in their possession;
- c) the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;
- d) exemption in respect of themselves, spouses and relatives dependent on them from immigration restrictions, alien registration or national service obligations in the state they are visiting or through which they are passing in the exercise of their functions;
- e) the same facilities in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to members of comparable rank of diplomatic missions;

f) the same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to members of comparable rank of diplomatic missions;

In addition to the privileges and immunities specified above, the representatives of the Member States possessing diplomatic rank shall be accorded in respect of themselves, spouses and relatives dependent on them, the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic agents in accordance with the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961.

Article 13

In order to secure for the representatives of Member States freedom of speech and independence in the discharge of their duties, the immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts done by them in discharging their duties shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned are no longer engaged in the discharge of such duties.

Article 14

Privileges and immunities are accorded to the representatives of the Member States, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the BSEC. Consequently, a Member State not only has the right, but is under a duty to waive the immunity of its representative in any case where, in the opinion of this Member State, the immunity would impede the course of justice, and where it can be waived without prejudice to the purpose for which the immunity is accorded.

Article 15

The provisions of Articles 12, 13 and 14 will not apply between a representative and the State of which he or she is or has been the representative.

CHAPTER VI

Permanent International Secretariat Staff

Article 16

The PERMIS staff shall:

- a) be immune from jurisdiction in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity and within the limit of their authority;
- b) be exempt from taxation on the salaries and emoluments paid to them by the BSEC;
- c) be immune, together with their spouses and relatives dependent on them, from immigration restrictions and aliens' registration;
- d) be accorded the same privileges in respect of exchange facilities as are accorded to officials of comparable rank of diplomatic missions.
- e) be given, together with spouses and relatives dependent on them, the same repatriation facilities in time of international crisis as accorded to officials of comparable rank of diplomatic missions;
- f) have the right in accordance with the laws and regulations of the host State to import free of duty their furniture and effects, including a motor vehicle, at the time of first taking up their post in the host State and the right to export them free of duty in termination of their function in the PERMIS. However, except in accordance with such laws and regulations, goods which have been exempted under this sub-paragraph shall not be transferred, hired out or lent, permanently or temporarily or sold.

Article 17

In addition to the immunities and privileges specified in Article 16, the Secretary General and his Deputies shall be accorded in respect of themselves, spouses and relatives dependent on them the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic agents in accordance with the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961.

Article 18

The PERMIS staff who are nationals of, or permanent residents in the host State shall enjoy only immunity from jurisdiction and inviolability in respect of official acts performed in the exercise of their functions.

Article 19

Privileges and immunities are granted to the staff in the interests of the BSEC and not for the personal benefit of the individuals themselves.

The Council shall have the right and the duty to waive the immunity of any member of the Directorial and Professional staff in any case where, in its opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the BSEC upon the information provided by the Secretary General.

The Secretary General shall have the right and the duty to waive the immunity of any member of the Supportive staff in any case where, in his opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the BSEC.

Article 20

In order to ensure the due implementation of the present Chapter, the Secretary General shall specify the names and positions of the members of the PERMIS staff on a list that shall be delivered to the Member States.

CHAPTER VII **Settlement of disagreements**

Article 21

All disagreements arising among the Member States or between the Member States and the BSEC concerning the interpretation or application of the present Protocol will be brought to consultations and if no agreement is reached, the parties concerned shall submit the disagreement to the Council for consideration and appropriate actions.

CHAPTER VIII **Final Provisions**

Article 22

The present Protocol shall be open for signature by all Founding Members of the BSEC.

The present Protocol is subject to ratification, acceptance or approval.

This Protocol shall be open for accession by any State party to the Charter.

Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depository.

Article 23

No reservations may be made to this Protocol.

Article 24

The present Protocol shall enter into force on the first day of the month following the date when nine signatory States have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval.

For each State which ratifies, accepts, approves or accedes to this Protocol after the date of its entry into force, this Protocol shall enter into force on the date of the deposit by that State of its respective instruments.

Article 25

Any Member State may propose an amendment to the present Protocol.

The text of any proposed amendment shall be circulated to the Member States through the PERMIS and submitted to the Council for consideration and approval.

Amendments to this Protocol, approved pursuant to paragraph 2 above, shall be subject to ratification, acceptance or approval by the Member States and shall enter into force according to the procedure set forth in Article 24.

Article 26

The PERMIS shall be the depository of this Protocol.

The original of this Protocol in a single copy in the English language shall be deposited with the Depository.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed the present Protocol.

Done at Tbilisi this thirtieth day of April one thousand nine hundred ninety nine.

**ДОПОЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ
ЗА ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ НА
ОРГАНИЗАЦИЈАТА ЗА ЦРНОМОРСКА ЕКОНОМСКА СОРАБОТКА¹**

Основачките членки на Црноморската економска соработка - Република Албанија, Република Ерменија, Република Азербејџан, Република Бугарија, Грузија, Елинската Република, Република Молдавија, Романија, Руската Федерација, Република Турција и Украина;

Земајќи превид дека членот 1 од Повелбата на Организацијата за црноморска економска соработка предвидува дека основачките членки ја основаат Организацијата за црноморска економска соработка;

Земајќи превид дека членот 28 од Повелбата на Организацијата за црноморска економска соработка предвидува дека членките ќе склучат Дополнителен протокол за привилегии и имунитети на Организацијата за црноморска економска соработка;

Земајќи превид дека членот 28 од Повелбата на Организацијата за црноморска економска соработка (БСЕЦ) предвидува дека БСЕЦ, нејзините официјални лица и Претставниците на државите-членки на територијата на државите-членки ги уживаат привилегиите и имунитетите предвидени во Конвенцијата за привилегии и имунитети на Обединетите нации, којашто Генералното собрание на Обединетите нации ја донесе на 13 февруари 1946 г., а коишто се неопходни за независното извршување на нивните функции, во склад со начелата и целите на БСЕЦ;

Се договорија како што следи:

¹Дополнителниот протокол за привилегии и имунитети влезе во сила на 1 мај 2004 г.

ПОГЛАВЈЕ I
Дефиниции**Член 1**

Во целите на овој Протокол:

а) **„Повелба“** значи Повелба на Организацијата за црноморска економска соработка, донесена во Јалта, на 5 јуни 1998 г.

б) **„БСЕЦ“** значи Организација за црноморска економска соработка.

в) **„Држави — членки“** значи сите држави коишто се пристапнички кон Повелбата и кон овој Протокол.

г) **„Совет“** значи Совет на Министри за надворешни работи на државите — членки на БСЕЦ.

д) **„Претставници на државите- членки“** значи сите делегати, заменици делегати, советници, технички експерти и секретари на националните делегации, кои учествуваат во работата на БСЕЦ и нејзините органи.

ѓ) **„ПЕРМИС“** значи Постојан меѓународен секретаријат на БСЕЦ.

е) **„Генерален секретар“** значи Генерален секретар на ПЕРМИС.

ж) **„Персонал на ПЕРМИС“** значи персонал на ранг на директори, професионален персонал и персонал за поддршка на ПЕРМИС.

з) **„Имот на БСЕЦ“** значи целиот имот, вклучително и средства и друг имот кој припаѓа, е сопственост на, и/или е под надзор на БСЕЦ, во склад со службените должности што ги извршува БСЕЦ.

с) **„Простории“** значи згради или делови од згради, вклучително и околното земјиште, што се користат само за целите на БСЕЦ, без оглед кој е сопственик на истите.

и) „Архиви“ значи евиденција, кореспонденција, документи, сметководствена евиденција и сите финансиски документи, ракописи, статични и движечки слики и филмови, аудио записи, компјутерски програми, пишани материјали, видеоленти или дискови, дискови или ленти што содржат податоци кои припаѓаат на или се во посед на БСЕЦ.

ПОГЛАВЈЕ II

Спроведување на Протоколот

Член 2

Во целите на спроведувањето на овој Протокол, Генералниот секретар дејствува по овластување на Претседавачот и/или со одобрение на Советот.

Член 3

Генералниот секретар, во секое време, соработува со надлежните органи на државите-членки за да го олесни соодветното спроведување на правдата, за да обезбеди почитување на полициските регулативи и за да спречи каква било злоупотреба во врска со привилегиите, имунитетите, ослободувањата и олеснувањата наведени во овој Протокол.

ПОГЛАВЈЕ III

Имот

Член 4

БСЕЦ, нејзиниот имот и средства, каде и да се лоцирани и во чиј било посед да се, уживаат имунитет од секаква форма на законски постапки, освен доколку во кој било конкретен случај, Советот донел одлука со која одобрува откажување од имунитетот. Сепак, се подразбира дека нема да се даде одобрување за откажување од имунитет за какви било мерки за извршување или задржување на имотот.

Член 5

Просториите на БСЕЦ се неповредливи. Нејзиниот имот и средства, каде и да се лоцирани и во чиј било посед да се, уживаат имунитет од претрес, одземање, конфискација, експропријација или каква било друга форма на попречување, без оглед дали истото произлегува од извршна, административна, судска или законска постапка.

Член 6

Архивите на БСЕЦ и воопштено сите документи кои ѝ припаѓаат или се во нејзин посед се неповредливи, без оглед на тоа каде се наоѓаат.

Член 7

Знамето и амблемот на БСЕЦ се истакнуваат на сите нејзини простории и превозни средства, кога истите се користат за службени цели. Знамињата на државите-членки се истакнуваат во просториите на БСЕЦ.

Член 8

Без да биде ограничена од финансиски контроли, регулативи и забрани од каков било вид:

а) БСЕЦ може да поседува средства, злато или валута од кој било вид и да работи со банкарски сметки во која било валута, а во целите на остварување на нејзините цели;

б) БСЕЦ може слободно да врши пренос на средства од една во друга земја или во рамките на која било земја и да врши конверзија на која било валута, која ја поседува, во која било друга валута.

Член 9

БСЕЦ, нејзините средства, приходи и останат имот се ослободени од:

а) какви било директни даноци; сепак, се подразбира дека БСЕЦ нема да бара изземање од давачки, даноци или такси кои претставуваат давачки за комунални услуги;

б) сите царински давачки и дополнителни финансиски обврски, забрани и ограничувања за увоз и извоз во однос на стоки што БСЕЦ ги увезува или извезува за службена употреба, освен давачки за складирање, царинење на стоки вон местата наменети за оваа цел и вон работното време на царинските органи. Се подразбира дека стоките увезени според таквото ослободување нема да се продаваат во земјата во која се увезуваат, освен под услови договорени со засегнатата држава – членка;

в) од сите царински давачки, забрани и ограничувања на увозот или извозот на нејзините публикации, освен од давачки за складирање, царинење на стоки надвор од местата наменети за оваа цел и вон работното време на царинските органи.

Член 10

Иако, како општо правило, БСЕЦ нема да бара изземање од акцизи и од даноци за продажба на движен и недвижен имот, кои се дел од цената што треба да се плати, сепак, кога БСЕЦ врши значителни набавки за службена употреба на имотот, за кој таквите давачки или даноци се наплаќаат или може да се наплатат, секогаш кога е тоа возможно, државите-членки воспоставуваат соодветни административни аранжмани за намалување или враќање на износот платен како давачка или данок.

ПОГЛАВЈЕ IV

Комуникации и публикации на БСЕЦ

Член 11

На територијата на секоја држава- членка, во однос на службената комуникација, БСЕЦ има третман што не е понеповолен отколку третманот што го доделува засегнатата држава на дипломатските претставништва на кои било други држави.

Во однос на службената кореспонденција, ниту пак во однос на останатата службена комуникација на БСЕЦ, нема да се применува цензура.

Цензура нема да се применува во однос на публикациите, статични или движечки слики, филмови и аудио записи на БСЕЦ.

ПОГЛАВЈЕ V

Претставници на државите-членки

Член 12

При извршување на нивните функции и во текот на нивното патување до и од местото за состаноците на БСЕЦ, Претставниците на државите – членки ги уживаат следниве привилегии и имунитети:

а) имунитет од апсење или задржување и од заплена на нивниот личен багаж, а во однос на искажаните зборови, усно или писмено и сите дејствија што ги сториле во нивното својство на Претставници, уживаат имунитет од какви било законски постапки;

б) неповредливост на сите списи и документи, вклучително и компјутерски програми, видеоленти или дискови кои содржат податоци во нивен посед;

в) право да користат шифри и да добиваат документи или кореспонденција преку курир или во запечатени пратки;

г) нивно ослободување, како и ослободување на нивните сопрузи/сопруги и роднини кои ги издржуваат од имиграциони ограничувања, пријавување како странци или служење воен рок во државата, која ја посетуваат или низ која минуваат во извршувањето на нивните функции;

д) истите олеснувања во однос на ограничувањата за валутите и конверзија на истите, како што се доделуваат на членовите на

дипломатските претставништва од сличен ранг;

f) истите имунитети и олеснувања во однос на нивниот личен багаж, како што се доделуваат на членовите на дипломатските претставништва од сличен ранг;

Покрај погоре наведените привилегии и имунитети, на Претставниците на државите- членки кои се носители на дипломатско звање, како и на нивите сопрузи/сопруги и роднините кои ги издржуваат, им се доделуваат привилегии и имунитети, ослободувања и олеснувања, кави што се доделуваат на дипломатските претставници, во склад со Виенската конвенција за дипломатски односи од 18 април 1961 г.

Член 13

Со цел на Претставниците на државите- членки да им се обезбеди слобода на говорот и независност во исполнувањето на нивните должности и натаму се доделува имунитет од законски постапки во однос на искажани зборови, усно или писмено и во однос на сите дејствија што ги сториле во текот на извршувањето на нивните должности, без оглед на тоа што засегнатите лица повеќе не се назначени да извршуваат такви должности.

Член 14

Привилегиите и имунитетите им се доделуваат на Претставниците на државите — членки не за лична полза на засегнатите лица, туку со цел да се заштити независноста во извршувањето на должностите, што се дел од нивната функција во БСЕЦ. Следствено, државата- членка не само што има право, туку има и должност да го откаже имунитетот на нејзиниот Претставник во секој случај во кој, според мислењето на таа држава-членка, имунитетот би го попречил спроведувањето на правдата и во случаите во кои имунитетот може да се откаже без да се наштети на целта за која се доделува истиот.

Член 15

Одредбите од членот 12, чл. 13 и чл. 14 не се применуваат меѓу Претставникот и Државата која ја претставувал таквиот Претставник.

ПОГЛАВЈЕ VI**Персоналот на Постојаниот меѓународен секретаријат****Член 16**

Персоналот на ПЕРМИС:

а) ужива имунитет од јурисдикција во однос на искажани зборови, усно или писмено и сите дејствија што ги сториле во нивно службено својство и во рамките на нивните надлежности;

б) се ослободува од оданочување на платите и надоместоците кои им ги исплаќа БСЕЦ;

в) ужива имунитет, кој се доделува и на нивните сопрузи / сопруги и роднини кои ги издржуваат, од имиграциски ограничувања и пријавување како странци;

г) му се доделуваат истите привилегии во однос на олеснувањата за конверзија на валути, како што се доделуваат на службени лица од сличен ранг – членови на дипломатските претставништва;

д) му се доделуваат истите олеснувања за репатријација, кои исто така им се доделуваат на нивните сопрузи / сопруги и роднини кои ги издржуваат, во периоди на меѓународна криза, како што им се доделуваат на службени лица од сличен ранг – членови на дипломатските претставништва;

ѓ) во склад со законите и регулативата на држава-домаќин, членовите на персоналот имаат право да увезат, ослободени од царински давачки, мебел и лични ствари, вклучително и моторно возило, во времето кога прв пат пристигнуваат за да ја преземат должноста во државата – домаќин и имаат право истите да ги извезат, ослободени од

царински давачки, при завршувањето на нивната функција во ПЕРМИС. Сепак, освен доколку истото не е во согласност со таквите закони и регулативи, стоките кои се ослободени од царински давачки според овој став не смее да се пренесуваат, изнајмуваат или позајмуваат, трајно или времено на други лица и не смеат да се продаваат.

Член 17

Покрај привилегиите и имунитетите наведени во членот 16, на Генералниот секретар и на неговите Заменици, како и на нивните сопрузи / сопруги и роднини кои ги издржуваат, им се доделуваат привилегии и имунитети, ослободувања и олеснувања какви што се доделуваат на дипломатските претставници, во согласност со Виенската конвенција за дипломатски односи од 18 април 1961 г.

Член 18

Членовите на персоналот на ПЕРМИС, кои се државјани или кои се постојано населени во државата – домаќин, уживаат имунитет само од јурисдикција и неповредливост во однос на службените дејствија сторени во извршувањето на нивната функција.

Член 19

Привилегиите и имунитетите му се доделуваат на персоналот заради зачувување на интересите на БСЕЦ, а не за лична полза на самите поединци.

Советот има право и должност да го откаже имунитетот на кој било член на персоналот од ниво на директор или професионален персонал во секој случај, во кој, според мислењето на Советот, имунитетот би го попречил спроведувањето на правдата и во случаите во кои откажувањето на имунитетот нема да наштети на интересите на БСЕЦ, а врз основа на информации дадени од Генералниот секретар.

Генералниот секретар има право и должност да го откаже имунитетот на кој било член на персоналот за поддршка, во секој случај во кој, според неговото мислење, имунитетот би го попречил спроведувањето на

правдата и истиот може да се откаже без да се наштети на интересите на БСЕЦ.

Член 20

Со цел да се обезбеди соодветното спроведување на ова Поглавје, Генералниот секретар прецизно ќе ги наведе имињата и позициите на членовите на персоналот на ПЕРМИС, во список што се доставува до државите – членки.

ПОГЛАВЈЕ VII **Решавање на спорови**

Член 21

Сите спорови кои произлегуваат меѓу државите – членки или меѓу државите – членки и БСЕЦ во однос на толкувањето или примената на овој Протокол ќе бидат изнесени со цел за истите да се извршат консултации, а доколку при тоа не се постигне согласност, засегнатите страни спорот ќе го изнесат пред Советот, кој истиот го разгледува и презема соодветни постапки.

ПОГЛАВЈЕ VIII **Конечни одредби**

Член 22

Овој Протокол е отворен за потпишување од страна на сите основачки членки на БСЕЦ.

Овој Протокол подлежи на ратификација, прифаќање или одобрување.

Овој Протокол е отворен за пристапување од страна на секоја држава пристапничка на Повелбата.

Инструментите за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување се депонираат при Депозитарот.

Член 23

Во однос на овој Протокол не е дозволено поднесување резерви.

Член 24

Овој Протокол влегува во сила на првиот ден од месецот што следи по датумот на којшто девет држави-потписнички ги депонирале нивните инструменти за ратификација, прифаќање или одобрување.

За секој држава која го ратификува, прифаќа, одобрува или пристапува кон овој Протоколот по датумот на неговото влегување во сила, истиот влегува во сила за односната држава на датумот на кој таа држава го поднела нејзиниот соодветен инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување.

Член 25

Секоја држава – членка може да предложи измена на овој Протокол.

Текстот на предложената измена се доставува до државите – членки преку ПЕРМИС и се поднесува до Советот за разгледување и одобрување.

Измените на овој Протокол, одобрени во склад со ставот 2 погоре, подлежат на ратификација, прифаќање или одобрување од страна на државите – членки и истите влегуваат во сила според постапката предвидена во членот 24.

Член 26

Депозитар на овој Протокол е ПЕРМИС.

Единствениот оригинален примерок од овој Протокол на англиски јазик се депонира при Депозитарот.

ВО СВЕДОШТВО НА ТОА, долу потпишаните должно овластени за таа цел, го потпишаа овој Протокол.

Донесено во Тбилиси на триесеттиот ден од април илјада деветстотини деведесет и деветтата година.

Член 3

Министерството за надворешни работи се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

I RATIFIKIMIT TË PROTOKOLLIT TË PLOTËSUAR PËR PRIVILEGJE DHE IMUNITETE TË ORGANIZATËS SË BASHKËPUNITIT EKONOMIK TË DETIT TË ZI

Neni 1

Ratifikohet Protokolli i plotësuar për privilegje dhe imunitete të Organizatës së Bashkëpunimit Ekonomik të Detit të Zi, i nënshkruar në Tbilisi, më 30 prill 1999.

Neni 2

Teksti i Protokolli të plotësuar sipas neni 1 të këtij ligji, në origjinal, në gjuhën angleze dhe i përkthyer në gjuhën македонске, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punëve të Jashtme caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për realizimin e Protokolli të plotësuar sipas neni 1 të këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Македонisë së Veriut”.

10.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ПРОТОКОЛОТ ЗА СТАТУСОТ НА МЕЃУНАРОДНИТЕ ВОЕНИ КОМАНДИ ВОСПОСТАВЕНИ ВО СОГЛАСНОСТ СО СЕВЕРНОАТЛАНСКИОТ ДОГОВОР

Се прогласува Законот за ратификација на Протоколот за статусот на Меѓународните воени команди воспоставени во согласност со Северноатланскиот Договор, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 29 октомври 2020 година.

Бр. 08-3818/1
29 октомври 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р Talat Xhaferi, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ПРОТОКОЛОТ ЗА СТАТУСОТ НА МЕЃУНАРОДНИТЕ ВОЕНИ КОМАНДИ ВОСПОСТАВЕНИ ВО СОГЛАСНОСТ СО СЕВЕРНОАТЛАНСКИОТ ДОГОВОР

Член 1

Се ратификува Протоколот за статусот на Меѓународните воени команди воспоставени во согласност со Северноатланскиот Договор, составен во Париз на 28 август 1952 година.

Член 2

Текстот на Протоколот од членот 1 од овој закон, во оригинал на англиски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

**Protocol on the Status of International Military Headquarters set up
pursuant to the North Atlantic Treaty**

The parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4th April, 1949,

Considering that international military Headquarters may be established in their territories, by separate arrangement, under the North Atlantic Treaty, and

Desiring to define the status of such Headquarters and of the personnel thereof within the North Atlantic Treaty area,

Have agreed to the present Protocol to the Agreement signed in London on 19th June, 1951, regarding the Status of their Forces:

Article I

In the present Protocol the expression :

- a. 'the Agreement' means the Agreement signed in London on 19th June, 1951, by the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their Forces;
- b. 'Supreme Headquarters' means Supreme Headquarters Allied Powers in Europe, Headquarters of the Supreme Allied Commander Atlantic and any equivalent international military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty;
- c. 'Allied Headquarters' means any Supreme Headquarters and any international military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty which is immediately subordinate to a Supreme Headquarters;
- d. 'North Atlantic Council' means the Council established by Article IX of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.

Article II

Subject to the following provisions of this Protocol, the Agreement shall apply to Allied Headquarters in the territory of a Party to the present Protocol in the North Atlantic Treaty area, and to the military and civilian personnel of such Headquarters and their dependents included in the definitions in sub-paragraphs a., b. and c. of paragraph 1 of Article III of this Protocol, when such personnel are present in any such territory in connection with their official duties or, in the case of dependents, the official duties of their spouse or parent.

Article III

1. For the purpose of applying the Agreement to an Allied Headquarters the expressions 'force', 'civilian component' and 'dependent', wherever they occur in the Agreement shall have the meanings set out below:

- a. 'force' means the personnel attached to the Allied Headquarters who belong to the land, sea or air armed services of any Party to the North Atlantic Treaty;
- b. 'civilian component' means civilian personnel who are not stateless persons, nor nationals of any State which is not a Party to the Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in the receiving State, and who are (i) attached to the Allied Headquarters and in the employ of an armed service of a Party to the North Atlantic Treaty or (ii) in such categories of civilian personnel in the employ of the Allied Headquarters as the North Atlantic Council shall decide;
- c. 'dependent' means the spouse of a member of a force or civilian component, as defined in sub-paragraphs a. and b. of this paragraph, or a child of such member depending on him or her support.

2. An Allied Headquarters shall be considered to be a force for the purposes of Article II, paragraph 2 of Article V, paragraph 10 of Article VII, paragraphs 2,3,4,7 and 8 of Article IX, and Article XIII, of the Agreement.

Article IV

The rights and obligations which the Agreement gives to or imposes upon the sending State or its authorities in respect of its forces or their civilian components or dependents shall, in respect of an Allied Headquarters and its personnel and their dependents to whom the Agreement applies in accordance with Article II of the present Protocol, be vested in or attached to the appropriate Supreme Headquarters and the authorities responsible under it, except that:

- a. the right which is given by Article VII of the Agreement to the military authorities of the sending State to exercise criminal and disciplinary jurisdiction shall be vested in the military authorities of the State, if any, to whose military law the person concerned is subject;

- b. the obligations imposed upon the sending state or its authorities by Article II, paragraph 4 of Article III, paragraphs 5 a. and 6 a. of Article VII paragraphs 9 and 10 of Article VIII, and Article XIII, of the Agreement, shall attach both to the Allied Headquarters and to any State whose armed service, or any member or employee of whose armed service, or the dependent of such member or employee, is concerned;
- c. for the purposes of paragraphs 2 a. and 5 of Article III, and Article XIV, of the Agreement the sending State shall be, in the case of members of a force and their dependents, the State to whose armed service the member belongs, or, in the case of members of a civilian component and their dependents, the State, if any, by whose armed service the member is employed;
- d. the obligations imposed on the sending State by virtue of paragraphs 6 and 7 of Article VIII of the Agreement shall attach to the State to whose armed service the person belongs whose act or omission has given rise to the claim or, in the case of a member of a civilian component, to the State by whose armed service he is employed or, if there is no such State, to the Allied Headquarters of which the person concerned is a member.

Both the State, if any, to which obligations attach under this paragraph and the Allied Headquarters concerned shall have the rights of the sending State in connection with the appointment of an arbitrator under paragraph 8 of Article VIII.

Article V

Every member of an Allied Headquarters shall have a personal identity card issued by the Headquarters showing names, date and place of birth, nationality, rank or grade, number (if any), photograph and period of validity. This card must be presented on demand.

Article VI

- 1. The obligations to waive claims imposed on the Contracting Parties by Article VIII of the Agreement shall attach both to the Allied Headquarters and to any Party to this Protocol concerned.
- 2. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of Article VIII of the Agreement,
 - a. property owned by an Allied Headquarters or by a Party to this Protocol and used by an Allied Headquarters shall be deemed to be property owned by a Contracting Party and used by its armed services;

- b. damage caused by a member of a force or civilian component as defined in paragraph 1 of Article III of this Protocol or by any other employee of an Allied Headquarters shall be deemed to be damage caused by a member or employee of the armed services of a Contracting Party;
- c. the definition of the expression 'owned by a Contracting Party' in paragraph 3 of Article VIII shall apply in respect of an Allied Headquarters.

3. The claims to which paragraph 5 of Article VIII of the Agreement applies shall include claims (other than contractual claims and claims to which paragraphs 6 or 7 of that Article apply) arising out of acts or omissions of any employees of an Allied Headquarters, or out of any other act, omission or occurrence for which an Allied Headquarters, or out of any other act, omissions or occurrence for which an Allied Headquarters is legally responsible, and causing in the territory of a receiving State to third parties, other than any of the Parties to this Protocol.

Article VII

1. The exemption from taxation accorded under Article X of the Agreement to members of a force or civilian component in respect of their salaries and emoluments shall apply, as regards personnel of an Allied Headquarters within the definitions in paragraph 1 a. and b. (i) of Article 3 of this Protocol, to salaries and emoluments paid to them as such personnel by the armed service to which they belong or by which they are employed, except that this paragraph shall not exempt any such member or employee from taxation imposed by a State of which he is a national.

2. Employees of an Allied Headquarters of categories agreed by the North Atlantic Council shall be exempted from taxation on the salaries and emoluments paid to them by the Allied Headquarters in their capacity as such employees. Any Party to the present Protocol may, however, conclude an arrangement with the Allied Headquarters whereby such Party will employ and assign to the Allied Headquarters all of its nationals (except, if such Party so desires, any not ordinarily resident within its territory) who are to serve on the staff of the Allied Headquarters and pay the salaries and emoluments of such persons from its own funds, at a scale fixed by it. The salaries and emoluments so paid may be taxed by the Party concerned but shall be exempted from taxation by any other Party. If such an arrangement is entered into by any Party to the present Protocol and is subsequently modified or terminated, Parties to the present Protocol shall no longer be bound under the first sentence of this paragraph to exempt from taxation the salaries and emoluments paid to their nationals.

Article VIII

1. For the purpose of facilitating the establishment, construction, maintenance and operation of Allied Headquarters, these Headquarters shall be relieved, so far as practicable, from duties and taxes, affecting expenditures by them in the interest of common defence and for their official and exclusive benefit, and each Party to the present Protocol shall enter into negotiations with any Allied Headquarters operating in its territory for the purpose of concluding an agreement to give effect to this provision.

2. An Allied Headquarters shall have the rights granted to a force under Article XI of the Agreement subject to the same conditions.

3. The provisions in paragraphs 5 and 6 of Article XI of the Agreement shall not apply to nationals of the receiving States, unless such nationals belong to the armed services of a Party to this Protocol other than the receiving State.

4. The expression "duties and taxes" in this Article does not include charges for services rendered.

Article IX

Except in so far as the North Atlantic Council may decide otherwise,

- a. any assets acquired from the international funds of an Allied Headquarters under its capital budget and no longer required by the Headquarters shall be disposed of under arrangements approved by the North Atlantic Council and the proceeds shall be distributed among or credited to the Parties to the North Atlantic Treaty in the proportions in which they have contributed to the capital costs of the Headquarters. The receiving State shall have the prior right to acquire any immovable property so disposed of in its territory provided that it offers terms no less favourable than those offered by any third party;
- b. any land, buildings or fixed installations provided for the use of an Allied Headquarters by the receiving State without charge to the Headquarters (other than a nominal charge) and no longer required by the Headquarters shall be handed back to the receiving State, and any increase or loss in the value of the property provided by the receiving State resulting from its use by the Headquarters shall be determined by the North Atlantic Council (taking into consideration any applicable law of the receiving State) and distributed among or credited or debited to the Parties to the North Atlantic Treaty in the proportions in which they have contributed to the capital costs of the Headquarters.

Article X

Each Supreme Headquarters shall possess juridical personality; it shall have the capacity to conclude contracts and to acquire and dispose of property. The receiving State may, however, make the exercise of such capacity subject to special arrangements between it and the Supreme Headquarters or any subordinate Allied Headquarters acting on behalf of the Supreme Headquarters.

Article XI

1. Subject to the provisions of Article VIII of the Agreement, a Supreme Headquarters may engage in legal proceedings as claimant or defendant. However, the receiving State and the Supreme Headquarters or any subordinate Allied Headquarters authorized by it may agree that the receiving State shall act on behalf of the Supreme Headquarters in any legal proceedings to which that Headquarters is a party before the courts of the receiving State.

2. No measure of execution or measure directed to the seizure or attachment of its property or funds shall be taken against any Allied Headquarters, except for the purposes of paragraph 6 a. of Article VII and Article XIII of the Agreement.

Article XII

1. To enable it to operate its international budget, an Allied Headquarters may hold currency of any kind and operate accounts in any currency
2. The Parties to the present Protocol shall, at the request of an Allied Headquarters, facilitate transfers of the funds of such Headquarters from one country to another and the conversion of any currency held by an Allied Headquarters into any other currency, when necessary to meet the requirements of any Allied Headquarters.

Article XIII

The archives and other official documents of an Allied Headquarters kept in premises used by those Headquarters or in the possession of any properly authorized member of the Headquarters shall be inviolable, unless the Headquarters has waived this immunity. The Headquarters shall, at the request of the receiving State and in the presence of a representative of that State, verify the nature of any documents to confirm that they are entitled to immunity under this Article.

Article XIV

1. The whole or any part of the present Protocol or of the Agreement may be applied, by decision of the North Atlantic Council, to any international military Headquarters or organization (not included in the definitions in paragraphs b. and c. of Article I of this Protocol) which is established pursuant to the North Atlantic Treaty.

2. When the European Defence Community comes into being, the present Protocol may be applied to the personnel of the European Defence Forces attached to an Allied Headquarters and their dependents at such time and in such manner as may be determined by the North Atlantic Council

Article XV

All differences between the Parties to the present Protocol or between any such Parties and any Allied Headquarters relating to the interpretation or application of the Protocol shall be settled by negotiation between the parties in dispute without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in the present Protocol or in the Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

Article XVI

1. Articles XV and XVII to XX of the Agreement shall apply as regards the present Protocol as if they were an integral part thereof, but so that the Protocol may be reviewed, suspended, ratified, acceded to, denounced or extended in accordance with those provisions independently from the Agreement.
2. The present Protocol may be supplemented by bilateral agreement between the receiving State and a Supreme Headquarters, and the authorities of a receiving State and a Supreme Headquarters may agree to give effect, by administrative means in advance of ratification, to any provisions of this Protocol or of the Agreement as applied by it.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Protocol. Done in Paris this 28th day of August 1952, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.

Протокол за статусот на Меѓународните воени команди воспоставени во согласност со Северноатлантскиот договор

Страните на Северноатлантскиот договор, потпишан во Вашингтон на 4-ти април 1949 година,

Земајќи предвид дека меѓународни воени команди може да се формираат на нивните територии со посебен аранжман, во рамките на Северноатлантскиот договор, и

Со желба да се дефинира статусот на таквите команди и на нивниот персонал, во рамките на подрачјето на Северноатлантскиот договор,

Се согласија со овој Протокол кон Договорот потпишан во Лондон на 19 јуни 1951 година, во врска со статусот на нивните сили:

Член I

Во овој Протокол изразот:

- а. „Договорот“ значи Договорот кој што е потпишан во Лондон на 19 јуни 1951 година од страните на Северноатлантскиот договор во врска со статусот на нивните сили;
- б. „Врховна команда“ значи Врховната команда на сојузничките сили во Европа, Командата на Врховниот сојузнички командант на Атлантикот и сите со нив изедначени меѓународни воени команди формирани во согласност со Северноатлантскиот договор;
- в. „Сојузничка команда“ значи било која Врховна команда и било која меѓународна воена команда формирана врз основа на Северноатлантскиот договор која е непосредно подредена на Врховната команда;
- д. „Северноатлантски совет“ значи Советот формиран со член IX од Северноатлантскиот договор или кое било од неговите помошни тела овластени да дејствуваат во негово име.

Член II

Во согласност со следниве одредби од овој Протокол, Договорот се однесува на Сојузничка команда на државна територија на една од Страните на овој

Протокол во подрачјето на Северноатлантската област, како и на воениот и цивилниот персонал на таквата команда и нивните издржувани лица вклучени во дефинициите во точките а., б. и ц. од став 1, член III од овој Протокол, кога таквиот персонал е присутен на било која таква територија во врска со нивните службени должности или во случајот на издржуваните лица, службените должности на нивниот брачен другар или родител.

Член III

1. За целите на примена на Договорот на Сојузничките команди изразите „сила“, „цивилна компонента“ и „издржуваните лица“, каде и да се споменуваат во Договорот ќе ги имаат следните значења:

- а. „Сила“ значи персоналот во рамките на Сојузничката команда кој припаѓа на копнените, поморските и воздухопловните вооружени служби на која и да е Страна на Северноатлантскиот договор;
- б. „Цивилна компонента“ значи цивилен персонал кои што не се лица без државјанство, ниту пак се државјани на која и да е држава која не е договорна Страна на Северноатлантскиот договор, ниту државјани, ниту лица со престојувалиште во земјата примател, и кои се (i) приклучени на Сојузничката команда и се вработени во вооружена служба на една Страна на Северноатлантскиот договор или (ii) се во такви категории на цивилен персонал вработен во Сојузничката команда согласно одлука на Северноатлантскиот совет;
- ц. „Издржувано лице“ се однесува на брачниот другар на припадник на сила или цивилната компонента, како што е дефинирано во точките а. и б. на овој став, или дете на припадникот кое е издржувано од него/нејзе.

2. Една Сојузничка команда се смета за сила за целите на член II, став 2 од член V, став 10 од член VII, став 2, 3, 4, 7 и 8 од член IX и член XIII од Договорот.

Член IV

Правата и обврските кои Договорот ги дава или ги наметнува на земјата испраќач или на нејзините власти во однос на нивните сили или цивилни компоненти или издржувани лица во однос на Сојузничката команда и нејзиниот персонал и издржуваните лица врз кои се применува Договорот во согласност со член II од овој Протокол, ќе бидат доделени или ќе се вклучат кон соодветната Врховна команда и властите одговорни за неа, со исклучок на:

- а. правото кое со член VII од Договорот е дадено на воените власти на државата испраќач за спроведување на кривичната и дисциплинската

надлежност ќе биде доделено на воените власти на Државата, доколку ги има, на чие воено законодавство подлежи засегнатото лице;

б. обврските наметнати на државата испраќач или нејзините власти со член II, став 4 од член III, став 5 а. и 6 а. од член VII, став 9 и 10 од членот VIII и член XIII од Договорот, ќе се однесуваат и на Сојузничката команда и на која и да е држава на која припаѓаат вооружените сили, или кој и да е припадник или вработен во вооружените сили, или издржуваното лице на тие вработени, за кои станува збор;

ц. за целите од став 2 а. и 5 на член III и член XIV на Договорот, земјата, испраќач ќе биде, во случајот на припадници на сила и нивни издржувани лица, државата на чии вооружени служби се припадници или во случај на членови на цивилна компонента и нивни издржувани лица, државата, доколку ги има, во чии вооружени служби припадникот е ангажиран;

д. обврските наметнати на државата врз основа на ставовите 6 и 7 од член VIII од Договорот се однесуваат на државата на чии вооружени сили припаѓа лицето чие дејство или пропуст довеле до побарувања или во случај на припадник од цивилна компонента, на државата во чија вооружена служба е ангажиран или, доколку не постои таква држава, на Сојузничката команда на која засегнатото лице припаѓа.

И државата, доколку има таква, на која се однесуваат обврските во рамките овој став и соодветната Сојузничка команда, ќе ги имаат правата на земјата испраќач во однос на назначувањето на арбитерот од став 8 член VIII.

Член V

Секој припадник на Сојузничката команда ќе има лична карта издадена од командата на Командата на која ќе бидат наведени имињата, датум и местото на раѓање, државјанство, чин или позиција, број (доколку го има), фотографија и период на важност. Оваа картичка мора да биде покажана на барање.

Член VI

Обврските за откажување од побарувањата наметнати врз Договорните страни од член VIII од Договорот ќе се однесуваат и на Сојузничката команда и на а било засегнатата Страна од овој Протокол.

За целите на став 1 и 2 од член VIII од Договорот,

а. имотот во сопственост на Сојузничката команда или Страната потписничка на овој Протокол, кој што се користи од страна на Сојузничката команда се

смета за имот во сопственост на една од договорните страни и се користи од страна на нејзините вооружени сили;

б. штета предизвикана од припадник на сила или цивилна компонента, дефинирана во став 1 од член III на овој Протокол или од кој и да е друг вработен на Сојузничката команда ќе се смета за штета предизвикана од страна на припадник или вработен во вооружените служби на Договорната страна;

ц. дефиницијата на поимот „во сопственост на една Договорна страна“ во став 3 од членот VIII ќе се применува во случај на Сојузничка команда.

3. Побарувањата врз кои се применува став 5 од членот VIII од Договорот, вклучуваат побарувања (различни од договорните побарувања и побарувањата врз кои се применуваат ставовите 6 и 7 од овој член) кои произлегуваат од дејствата или пропустите на сите вработени во Сојузничката команда или од други дејствија, пропусти или појави за кои Сојузничката команда е законски одговорна и кои се предизвикани на територијата на државата примател кон трети страни, различни од која и да е од Страните потписнички на овој Протокол.

Член VII

1. Ослободувањето од оданочување, дадено во согласност со член X од Договорот, на припадниците на сила или цивилна компонента во однос на нивните плати и додатоци ќе се применува, во однос на персоналот на Сојузничката команда во рамките на дефинициите во ставот 1 а. и б. (i) од член 3 на овој Протокол, за плати и додатоци кои им се исплатени на персоналот од страна на вооружените служби на кои им припаѓаат или каде што се вработени, со исклучок што овој став нема да ги ослободи таквите припадници или вработени од оданочувањето наметнато од страна на државата чиј државјанин е припадникот или вработениот.

2. Вработените во Сојузничката команда по категории договорени од страна на Северноатлантскиот совет ќе бидат изземени од оданочување на платите и додатоците кои им ги исплаќа Сојузничката команда во нивното својство како вработени. Сепак, сите Страни потписнички на овој Протокол може да склучат аранжман со Сојузничката команда при што таквата Страна ќе ги ангажира или назначи сите свои државјани на Сојузничката команда (или, ако таквата Страна така сака, сите оние кои немаат редовен престој на нејзината територија) кои треба да служат на персоналот на Сојузничката команда и да ги исплаќаат платите и додатоците на таквите лица од сопствените фондови, во согласност со скалата дефинирана од нивна страна. Платите и додатоците исплатени на таков начин може да бидат оданочувани од засегнатата Страна, но ќе бидат изземени од

оданочување од која било друга Страна. Доколку се склучи таков аранжман со некоја Страна потписничка на овој Протокол и истиот е дополнително изменет или раскинат, Страните на овој Протокол нема повеќе да бидат обврзани од првата реченица на овој став за изземање од оданочувањето на платите и додатоците кои ги исплаќаат на нивните државјани.

Член VIII

1. Со цел да се олесни формирањето, изградбата, одржувањето и функционирањето на Сојузничката команда, овие Команди ќе бидат ослободени, колку што е можно, од давачките и даноците, кои влијаат на нивните расходи во интерес на заедничката одбрана и за нивна службена и ексклузивна корист и секоја Страна потписник на овој Протокол ќе влезе во преговори со секоја Сојузничка команда која функционира на нејзината територија со цел склучување на договор со кој оваа одредба ќе влезе во сила.

2. Секоја Сојузничка команда ќе ги има истите права дадени на која и да е сила во согласност со член XI од Договорот според исти услови.

3. Одредбите од ставовите 5 и 6 од член XI од Договорот нема да важат за државјаните на земјата примател, освен ако тие државјани не им припаѓаат на вооружените служби на Страна потписник на овој Протокол, различни од државата примател.

4. Изразот „давачки и даноци“ во овој член не вклучуваат трошоци за извршените услуги.

Член IX

Освен доколку Северноатлантскиот совет не одлучи поинаку:

- а. сите средства добиени од меѓународни фондови на Сојузничката команда во рамките на нејзиниот главен буџет кои веќе не ѝ се потребни на Командата ќе бидат отуѓени согласно аранжманите одобрени од страна на Северноатлантскиот совет и добиените средства ќе се распределат помеѓу или ќе бидат дадени на Страните потписнички на Северноатлантскиот договор, во сооднос со стапката според која тие придонеле во капиталните трошоци на Командата. Земјата примател ќе има првенствено право да стекне недвижен имот кој бил предмет на отуѓување на нејзината територија, под услов да понуди еднакво поволни услови со оние понудени од која било трета страна;
- б. секое земјиште, згради или фиксни инсталации предвидени за употреба од страна на Сојузничката команда, дадени од страна на земјата примател без

надомест од Командата (освен номинален надомест) кои веќе не и се потребни на Командата, ќе бидат предадени назад на земјата примател, а секое зголемување или загуба во вредноста на имотот обезбеден од страна на земјата примател кој произлегува од неговата употреба од страна на Командата ќе биде определен од страна на Северноатлантскиот совет (земајќи ги предвид важечките закони на земјата примател) и ќе бидат дистрибуирани меѓу или ќе бидат ставени во корист или на товар на Страните потписнички на Северноатлантскиот договор во сооднос со стапката според која тие придонеле кон капиталните трошоци на Командата.

Член X

Секоја Врховна команда има статус на правно лице; има способност да склучува договори и да стекнува или отуѓува имот. Државата примател, сепак, може таквото располагање со капацитетите да го услови со посебни аранжмани меѓу неа и Врховната команда или секоја потчинета Сојузничка команда која ја застапува Врховната команда.

Член XI

1. Во согласност со одредбите од член VIII од Договорот, Врховна команда може да учествува во законската постапка како тужител или тужен. Сепак, државата примател и Врховната команда или сите помошни Сојузнички команди овластени од неа може да се согласат дека државата примател ќе ја застапува Врховната команда во секоја правна постапка во која Командата учествува пред судовите на државата примател.

2. Никаква извршна мерка или мерки насочена кон заплена или придодавање на нејзиниот имот или финансиски средства нема да биде преземена против која било Сојузничка команда, освен за целите од став 6 а. од член VII и член XIII од овој Договор.

Член XII

1. Со цел да и се овозможи да работи со својот меѓународен буџет, Сојузничката команда може да располага со секакви валути и да работи со сметки во секакви валути.

2. Страните потписнички на овој Протокол, на барање на Сојузничката команда, ќе го олеснат преносот на средствата на таквите Команди од една во друга земја, како и конвертирањето на секоја валута со која располага Сојузничката команда во друга валута, кога тоа е потребно за исполнување на барањата на сите Сојузнички команди.

Член XIII

Архивите и другите официјални документи на Сојузничка команда кои се чуваат во просториите кои се користат од страна на тие Команди или се во сопственост на секој соодветно овластен припадник на Командата се неповредливи, освен ако Командата се откажала од овој имунитет. Командата, на барање на земјата примател и во присуство на претставник на таа држава, ќе ја потврди природата на сите документи за да потврди дека тие имаат право на имунитет во согласност со овој член.

Член XIV

1. Овој Протокол во целост, или негов дел или дел од Договорот, може да се примени, со одлука на Северноатлантскиот совет, на секоја меѓународна Воена команда или организација (која не е вклучена во дефинициите во став б. и в. од член I на овој Протокол), која е формирана во согласност со Северноатлантскиот договор.

2. Кога ќе започне постоењето на Европската одбранбена заедница, овој Протокол ќе може да се примени врз персоналот на Европските одбранбени сили приклучени кон Сојузничката команда и нивните издржувани лица во тоа време и на начин кој ќе биде утврден од страна на Северноатлантскиот совет.

Член XV

Сите разлики помеѓу Страните потписнички на овој Протокол, или меѓу која и да е Страна и која и да е Сојузничка команда во врска со толкувањето или примената на овој Протокол ќе бидат решавани со преговори меѓу страните во спорот, без прибегнување кон некаква надворешна надлежност. Освен доколку изречна одредба е направена во спротивност со овој Протокол или Договорот, разликите кои не можат да се решат со директни преговори ќе бидат проследени до Северноатлантскиот совет.

Член XVI

1. Членовите XV и XVII до XX од Договорот ќе се применуваат на овој Протокол како да се негов составен дел, но на начин на кој Протоколот ќе може да се разгледа, суспендира, ратификува, да му се пристапи, да се отфрли или да продолжи во согласност со овие одредби независно од Договорот.

2. Овој Протокол може да биде дополнет со билатерален договор помеѓу земјата примател и Врховната команда и властите на земјата примател и Врховната команда може да се согласат да дадат одобрување за влегување на сила, со административни средства пред ратификацијата, на кои било одредби од овој Протокол или од Договорот, кои се применуваат помеѓу нив.

Како потврда на горенаведеното, долупотпишаните ополномоштеници го потпишаа овој Протокол.

Изготвен во Париз на овој 28-ми ден од август 1952 година, на англиски и француски јазик, при што двата текста се еднакво веродостојни, во еден оригинален примерок кој ќе биде депониран во архивите на Владата на Соединетите Американски Држави. Владата на Соединетите Американски Држави ќе достави заверени копии од Протоколот на сите земји потписнички и земјите кои пристапуваат.

Член 3

Министерството за одбрана се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Протоколот од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

**I RATIFIKIMIT TË PROTOKOLLIT PËR STATUSIN E KOMANDOVE USHTARAKE
NDËRKOMBËTARE TË VENDOSURA NË PAJTIM ME MARREVESHJEN VERIATLANTIKE**

Neni 1

Ratifikohet Protokolli për statusin e Komandove ushtarake ndërkombëtare të vendosura në pajtim me Marrëveshjen Veri atlantike, i përpiluar në Paris, më 28 gusht 1952.

Neni 2

Teksti i Protokolli të nenit 1 të këtij ligji, në origjinal, në gjuhën angleze dhe i përkthyer në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Mbrojtjes caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për realizimin e Protokolli të nenit 1 të këtij ligji.

Neni 4

Ky ligji hyn në fuqi ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

11.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ СТРАНИТЕ НА
СЕВЕРНОАТЛАНСКИОТ ДОГОВОР ЗА СТАТУСОТ НА НИВНИТЕ СИЛИ**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 29 октомври 2020 година.

Бр. 08-3819/1
29 октомври 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р Talat Xhaferi, с.р.

ЗАКОН

**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ СТРАНИТЕ НА СЕВЕРНОАТЛАНСКИОТ ДОГОВОР ЗА
СТАТУСОТ НА НИВНИТЕ СИЛИ**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили, составен во Лондон на 19 јуни 1951 година.

Член 2

Текстот на Договорот од членот 1 од овој закон, во оригинал на англиски и на француски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

AGREEMENT BETWEEN THE PARTIES TO THE NORTH ATLANTIC TREATY REGARDING THE STATUS OF THEIR FORCES

The Parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4th April, 1949.

Considering that the forces of one Party may be sent, by arrangement, to serve in the territory of another Party :

Bearing in mind that the decision to send them and the conditions under which they will be sent, in so far as such conditions are not laid down by the present Agreement, will continue to be the subject of separate arrangements between the Parties concerned ;

Desiring, however, to define the status of such forces while in the territory of another Party ;

Have agreed as follows :

ARTICLE I

1. In this Agreement the expression—

- (a) "force" means the personnel belonging to the land, sea or air armed services of one Contracting Party when in the territory of another Contracting Party in the North Atlantic Treaty area in connexion with their official duties, provided that the two Contracting Parties concerned may agree that certain individuals, units or formations shall not be regarded as constituting or included in a "force" for the purposes of the present Agreement ;
- (b) "civilian component" means the civilian personnel accompanying a force of a Contracting Party who are in the employ of an armed service of that Contracting Party, and who are not stateless persons, nor nationals of any State which is not a Party to the North Atlantic Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in, the State in which the force is located ;
- (c) "dependent" means the spouse of a member of a force or of a civilian component, or a child of such member depending on him or her for support ;
- (d) "sending State" means the Contracting Party to which the force belongs ;
- (e) "receiving State" means the Contracting Party in the territory of which the force or civilian component is located, whether it be stationed there or passing in transit ;
- (f) "military authorities of the sending State" means those authorities of a sending State who are empowered by its law to enforce the military law of that State with respect to members of its forces or civilian components ;
- (g) "North Atlantic Council" means the Council established by Article 9 of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.

2. This Agreement shall apply to the authorities of political sub-divisions of the Contracting Parties, within their territories to which the Agreement applies or extends in accordance with Article XX, as it applies to the central authorities of those Contracting Parties, provided, however, that property owned by

CONVENTION ENTRE LES ETATS PARTIES AU TRAITE DE L'ATLANTIQUE NORD SUR LE STATUT DE LEURS FORCES

Les Etats Parties au Traité de l'Atlantique Nord, signé à Washington le 4 avril 1949,

Considérant que les forces d'une Partie peuvent, par accord, être envoyées en service sur le territoire d'une autre Partie :

Etant entendu que la décision d'envoyer ces forces et les conditions auxquelles elles seront envoyées, pour autant que ces dernières ne sont pas prévues à la présente convention, continueront à faire l'objet d'accords particuliers entre les pays intéressés :

Désireux toutefois de déterminer le statut de la force armée de l'une des Parties lorsque cette force se trouve en service sur le territoire d'une autre Partie :

Sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE 1er

1. Dans la présente Convention l'expression :

- (a) " force " signifie le personnel appartenant aux armées de terre, de mer ou de l'air de l'une des Parties Contractantes qui se trouve pour l'exécution du service sur le territoire d'une autre Partie Contractante de la région de l'Atlantique Nord, sous réserve que deux Parties Contractantes intéressées peuvent convenir de ne pas considérer certaines personnes, unités ou formations comme constituant une " force " ou en faisant partie au regard des dispositions de la présente Convention ;
- (b) " élément civil " signifie le personnel civil accompagnant la force d'une Partie Contractante et employé par l'une des armées de cette Partie Contractante, et qui n'est ni apatride, ni national d'un Etat non partie au Traité de l'Atlantique Nord, non plus que national de l'Etat sur le territoire duquel la force est en service, ni une personne qui y a sa résidence habituelle ;
- (c) " personne à charge " signifie le conjoint d'un membre d'une force ou d'un élément civil faisant partie d'une force, ou les enfants qui sont à leur charge ;
- (d) " Etat d'origine " signifie la Partie Contractante dont relève la force ;
- (e) " Etat de séjour " signifie la Partie Contractante sur le territoire de laquelle se trouve la force ou l'élément civil, soit en séjour, soit en transit ;
- (f) " autorités militaires de l'Etat d'origine " signifie les autorités de l'Etat d'origine qui, en vertu de la législation de cet Etat, sont chargées d'appliquer les lois militaires dudit Etat aux membres de ses forces ou de ses éléments civils ;
- (g) " Conseil de l'Atlantique Nord " signifie le Conseil établi par l'Article 9 du Traité de l'Atlantique Nord, ou tout organe subordonné de celui-ci autorisé à agir en son nom.

2. La présente Convention est applicable aux autorités des subdivisions politiques des Parties Contractantes, dans les limites des territoires auxquels, conformément aux dispositions de l'Article XX, l'accord s'applique ou est étendu, comme il s'applique aux autorités centrales de ces Parties Contractantes.

4

political sub-divisions shall not be considered to be property owned by a Contracting Party within the meaning of Article VIII.

ARTICLE II

It is the duty of a force and its civilian component and the members thereof as well as their dependents to respect the law of the receiving State, and to abstain from any activity inconsistent with the spirit of the present Agreement, and, in particular, from any political activity in the receiving State. It is also the duty of the sending State to take necessary measures to that end.

ARTICLE III

1. On the conditions specified in paragraph 2 of this Article and subject to compliance with the formalities established by the receiving State relating to entry and departure of a force or the members thereof, such members shall be exempt from passport and visa regulations and immigration inspection on entering or leaving the territory of a receiving State. They shall also be exempt from the regulations of the receiving State on the registration and control of aliens, but shall not be considered as acquiring any right to permanent residence or domicile in the territories of the receiving State.

2. The following documents only will be required in respect of members of a force. They must be presented on demand :

(a) personal identity card issued by the sending State showing names, date of birth, rank and number (if any), service, and photograph :

(b) individual or collective movement order, in the language of the sending State and in the English and French languages, issued by an appropriate agency of the sending State or of the North Atlantic Treaty Organisation and certifying to the status of the individual or group as a member or members of a force and to the movement ordered. The receiving State may require a movement order to be countersigned by its appropriate representative.

3. Members of a civilian component and dependents shall be so described in their passports.

4. If a member of a force or of a civilian component leaves the employ of the sending State and is not repatriated, the authorities of the sending State shall immediately inform the authorities of the receiving State, giving such particulars as may be required. The authorities of the sending State shall similarly inform the authorities of the receiving State of any member who has absented himself for more than twenty-one days.

5. If the receiving State has requested the removal from its territory of a member of a force or civilian component or has made an expulsion order against an ex-member of a force or of a civilian component or against a dependent of a member or ex-member, the authorities of the sending State shall be responsible for receiving the person concerned within their own territory or otherwise disposing of him outside the receiving State. This paragraph shall apply only to persons who are not nationals of the receiving State and have entered the receiving State as members of a force or civilian component or for the purpose of becoming such members, and to the dependents of such persons.

5

sous réserve, toutefois, que les biens appartenant aux subdivisions politiques ne seront pas considérés comme étant des biens appartenant, au sens de l'Article VIII, à une Partie Contractante.

ARTICLE II

Les membres d'une force ou d'un élément civil, ainsi que les personnes à leur charge, sont tenus de respecter les lois en vigueur dans l'Etat de séjour et de s'abstenir sur le territoire de cet Etat de toute activité incompatible avec l'esprit de la présente Convention et en particulier de toute activité politique. Au surplus les autorités de l'Etat d'origine sont tenues de prendre les mesures nécessaires à cette fin.

ARTICLE III

1. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 2 du présent article, et à condition de se conformer aux formalités prescrites par l'Etat de séjour pour l'entrée et la sortie d'une force, ou des membres d'une force, ceux-ci sont dispensés des formalités de passeport et de visa, ainsi que de l'inspection par les services d'immigration à l'entrée et à la sortie du territoire d'un Etat de séjour. Ils ne sont pas davantage assujettis à la réglementation relative à l'enregistrement et au contrôle des étrangers. Toutefois, ils ne sont pas considérés comme acquérant des droits à la résidence permanente ou au domicile dans les territoires de l'Etat de séjour.

2. Les seuls documents ci-dessous seront exigés des membres d'une force. Ils doivent être produits à toute réquisition :

- (a) Carte d'identité personnelle délivrée par l'Etat d'origine munie d'une photographie et mentionnant les noms et prénoms, la date de naissance, le grade, le service et, s'il y a lieu, le numéro matricule ;
- (b) Ordre de mission collectif ou individuel dans la langue de l'Etat d'origine ainsi qu'en anglais et en français, délivré par le service compétent de l'Etat d'origine ou de l'Organisation du Traité de l'Atlantique Nord et attestant le statut de la personne ou de l'unité en tant que membre ou partie d'une force ainsi que l'ordre de déplacement. L'Etat de séjour peut exiger que l'ordre de déplacement soit contresigné par un de ses représentants à ce qualifié.

3. Le passeport dont les membres d'un élément civil et les personnes à charge seront porteurs devra faire état de ladite qualité.

4. Si un membre d'une force ou d'un élément civil cesse d'être au service de l'Etat d'origine et n'est pas rapatrié, les autorités de l'Etat d'origine en informent immédiatement les autorités de l'Etat de séjour en leur donnant toutes indications utiles. Les autorités de l'Etat d'origine informent, dans les mêmes conditions, les autorités de l'Etat de séjour de toute absence illégale dépassant 21 jours.

5. Si l'Etat de séjour a demandé l'éloignement de son territoire d'un membre d'une force ou d'un élément civil, ou a pris un arrêté d'expulsion contre un ex-membre d'une force ou d'un élément civil ou contre une personne à charge d'un membre ou d'un ex-membre, les autorités de l'Etat d'origine sont tenues de les recevoir sur leur territoire ou tout au moins de leur faire quitter le territoire de l'Etat de séjour. Ce paragraphe ne s'applique qu'aux personnes qui ne sont pas des nationaux de l'Etat de séjour et qui sont entrées dans ledit Etat en qualité de membre d'une force ou d'un élément civil ou en vue de le devenir ou de personne à charge de ceux-ci.

6

ARTICLE IV

The receiving State shall either

- (a) accept as valid, without a driving test or fee, the driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof to a member of a force or of a civilian component; or
- (b) issue its own driving permit or licence to any member of a force or civilian component who holds a driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof, provided that no driving test shall be required.

ARTICLE V

1. Members of a force shall normally wear uniform. Subject to any arrangement to the contrary between the authorities of the sending and receiving States, the wearing of civilian dress shall be on the same conditions as for members of the forces of the receiving State. Regularly constituted units or formations of a force shall be in uniform when crossing a frontier.

2. Service vehicles of a force or civilian component shall carry, in addition to their registration number, a distinctive nationality mark.

ARTICLE VI

Members of a force may possess and carry arms, on condition that they are authorised to do so by their orders. The authorities of the sending State shall give sympathetic consideration to requests from the receiving State concerning this matter.

ARTICLE VII

1. Subject to the provisions of this Article.

- (a) the military authorities of the sending State shall have the right to exercise within the receiving State all criminal and disciplinary jurisdiction conferred on them by the law of the sending State over all persons subject to the military law of that State;
- (b) the authorities of the receiving State shall have jurisdiction over the members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences committed within the territory of the receiving State and punishable by the law of that State.

2. (a) The military authorities of the sending State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over persons subject to the military law of that State with respect to offences, including offences relating to its security, punishable by the law of the sending State, but not by the law of the receiving State.

(b) The authorities of the receiving State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences, including offences relating to the security of that State, punishable by its law but not by the law of the sending State.

(c) For the purposes of this paragraph and of paragraph 3 of this Article a security offence against a State shall include

- (i) treason against the State;
- (ii) sabotage, espionage or violation of any law relating to official secrets of that State, or secrets relating to the national defence of that State.

7

ARTICLE IV

L'Etat de séjour peut:

- (a) soit accepter comme valable, sans exiger ni examen ni droit ou taxe, le permis de conduire ou le permis de conduire militaire délivré par l'Etat d'origine ou par une de ses subdivisions à un membre d'une force ou d'un élément civil;
- (b) soit délivrer, sans exiger d'examen, son propre permis de conduire à tout membre d'une force ou d'un élément civil, titulaire d'un permis de conduire ou d'un permis de conduire militaire délivré par l'Etat d'origine ou une de ses subdivisions.

ARTICLE V

1. Les membres d'une force portent normalement leur uniforme. Sous réserve de tout arrangement contraire entre les autorités de l'Etat d'origine et de l'Etat de séjour, la tenue civile sera portée dans les mêmes conditions que par les forces armées des Etats de séjour. Les unités de formations militaires régulièrement constituées d'une force doivent se présenter en uniforme aux frontières qu'elles franchissent.

2. Les véhicules d'une force ou d'un élément civil immatriculés à l'armée portent, en plus de leur numéro d'immatriculation, une marque distinctive de leur nationalité.

ARTICLE VI

Les membres d'une force peuvent détenir et porter leurs armes à condition d'y être autorisés par le règlement qui leur est applicable. Les autorités de l'Etat d'origine examineront avec bienveillance les demandes que l'Etat de séjour leur présentera en la matière.

ARTICLE VII

1. Sous réserve des dispositions du présent article,

- (a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer sur le territoire de l'Etat de séjour les pouvoirs de juridiction pénale et disciplinaire que leur confère la législation de l'Etat d'origine sur toutes personnes sujettes à la loi militaire de cet Etat;
- (b) Les autorités de l'Etat de séjour ont le droit d'exercer leur juridiction sur les membres d'une force ou d'un élément civil et les personnes à leur charge en ce qui concerne les infractions commises sur le territoire de l'Etat de séjour et punies par la législation de cet Etat.

2.—(a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer une juridiction exclusive sur les personnes soumises aux lois militaires de cet Etat, en ce qui concerne les infractions punies par la législation de l'Etat d'origine, notamment les infractions portant atteinte à la sûreté de cet Etat mais ne tombant pas sous le coup de la législation de l'Etat de séjour;

(b) Les autorités de l'Etat de séjour ont le droit d'exercer une juridiction exclusive sur les membres d'une force ou d'un élément civil et sur les personnes à charge en ce qui concerne les infractions punies par les lois de l'Etat de séjour, notamment les infractions portant atteinte à la sûreté de cet Etat mais ne tombant pas sous le coup de la législation de l'Etat d'origine.

(c) Au sens du présent paragraphe et du paragraphe 3 du présent article, sont considérés comme infractions portant atteinte à la sûreté d'un Etat:

- (i) la trahison,
- (ii) le sabotage, l'espionnage ou la violation de la législation relative aux secrets d'Etat ou de défense nationale.

8

3. In cases where the right to exercise jurisdiction is concurrent the following rules shall apply:

(a) The military authorities of the sending State shall have the primary right to exercise jurisdiction over a member of a force or of a civilian component in relation to

(i) offences solely against the property or security of that State, or offences solely against the person or property of another member of the force or civilian component of that State or of a dependent;

(ii) offences arising out of any act or omission done in the performance of official duty.

(b) In the case of any other offence the authorities of the receiving State shall have the primary right to exercise jurisdiction.

(c) If the State having the primary right decides not to exercise jurisdiction, it shall notify the authorities of the other State as soon as practicable. The authorities of the State having the primary right shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the other State for a waiver of its right in cases where that other State considers such waiver to be of particular importance.

4. The foregoing provisions of this Article shall not imply any right for the military authorities of the sending State to exercise jurisdiction over persons who are nationals of or ordinarily resident in the receiving State, unless they are members of the force of the sending State.

5.—(a) The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the arrest of members of a force or civilian component or their dependents in the territory of the receiving State and in handing them over to the authority which is to exercise jurisdiction in accordance with the above provisions.

(b) The authorities of the receiving State shall notify promptly the military authorities of the sending State of the arrest of any member of a force or civilian component or a dependent.

(c) The custody of an accused member of a force or civilian component over whom the receiving State is to exercise jurisdiction shall, if he is in the hands of the sending State, remain with that State until he is charged by the receiving State.

6.—(a) The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the carrying out of all necessary investigations into offences, and in the collection and production of evidence, including the seizure and, in proper cases, the handing over of objects connected with an offence. The handing over of such objects may, however, be made subject to their return within the time specified by the authority delivering them.

(b) The authorities of the Contracting Parties shall notify one another of the disposition of all cases in which there are concurrent rights to exercise jurisdiction.

7.—(a) A death sentence shall not be carried out in the receiving State by the authorities of the sending State if the legislation of the receiving State does not provide for such punishment in a similar case.

(b) The authorities of the receiving State shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the sending State for assistance in carrying out a sentence of imprisonment pronounced by the authorities of

9

3. Dans les cas de juridiction concurrente, les règles suivantes sont applicables:

- (a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer par priorité leur juridiction sur le membre d'une force ou d'un élément civil en ce qui concerne:
 - (i) Les infractions portant atteinte uniquement à la sûreté ou à la propriété de cet Etat ou les infractions portant atteinte uniquement à la personne ou à la propriété d'un membre de la force, ou d'un élément civil de cet Etat ainsi que d'une personne à charge ;
 - (ii) Les infractions résultant de tout acte ou négligence accomplis dans l'exécution du service.
- (b) Dans le cas de toute autre infraction, les autorités de l'Etat de séjour exercent par priorité leur juridiction.
- (c) Si l'Etat qui a le droit d'exercer par priorité sa juridiction décide d'y renoncer, il le notifiera aussitôt que possible aux autorités de l'autre Etat. Les autorités de l'Etat qui a le droit d'exercer par priorité sa juridiction examinent avec bienveillance les demandes de renonciation à ce droit, présentées par les autorités de l'autre Etat, lorsque celles-ci estiment que des considérations particulièrement importantes le justifient.

4. Les dispositions du présent article ne comportent pour les autorités militaires de l'Etat d'origine aucun droit d'exercer une juridiction sur les nationaux de l'Etat de séjour ou sur les personnes qui y ont leur résidence habituelle, à moins que ceux-ci soient membres des forces armées de l'Etat d'origine.

5.—(a) Les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent mutuellement assistance pour l'arrestation des membres d'une force de l'Etat d'origine ou d'un élément civil ou des personnes à charge sur le territoire de l'Etat de séjour et pour leur remise à l'autorité qui a à exercer sa juridiction conformément aux dispositions ci-dessus.

(b) Les autorités de l'Etat de séjour notifient dans les délais les plus brefs aux autorités militaires de l'Etat d'origine l'arrestation de tout membre d'une force ou d'un élément civil ou d'une personne à charge.

(c) La garde d'un membre d'une force ou d'un élément civil sur lequel l'Etat de séjour a à exercer son droit de juridiction et qui est entre les mains des autorités de l'Etat d'origine demeurera assurée par celles-ci jusqu'à ce que des poursuites aient été engagées contre lui par l'Etat de séjour.

6.—(a) Les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent mutuellement assistance pour la conduite des enquêtes, pour la recherche de preuves, y compris la saisie, et s'il y a lieu, la remise des pièces à conviction et des objets de l'infraction. La remise des pièces et objets saisis peut toutefois être subordonnée à leur restitution dans un délai déterminé par l'autorité qui procède à cette remise.

(b) Les autorités des Parties Contractantes, dans les cas où il y a juridiction concurrente, s'informent réciproquement de la suite donnée aux affaires.

7.—(a) Il ne peut être procédé par les autorités de l'Etat d'origine à l'exécution d'une condamnation capitale sur le territoire de l'Etat de séjour si la législation de ce dernier ne prévoit pas la peine de mort dans un cas analogue.

(b) Les autorités de l'Etat de séjour examinent avec bienveillance les demandes des autorités de l'Etat d'origine en vue de prêter assistance à celles-ci pour l'exécution des peines d'emprisonnement prononcées sur le

10

the sending State under the provision of this Article within the territory of the receiving State.

8. Where an accused has been tried in accordance with the provisions of this Article by the authorities of one Contracting Party and has been acquitted, or has been convicted and is serving, or has served, his sentence or has been pardoned, he may not be tried again for the same offence within the same territory by the authorities of another Contracting Party. However, nothing in this paragraph shall prevent the military authorities of the sending State from trying a member of its force for any violation of rules of discipline arising from an act or omission which constituted an offence for which he was tried by the authorities of another Contracting Party.

9. Whenever a member of a force or civilian component or a dependent is prosecuted under the jurisdiction of a receiving State he shall be entitled—

- (a) to a prompt and speedy trial;
- (b) to be informed, in advance of trial, of the specific charge or charges made against him;
- (c) to be confronted with the witnesses against him;
- (d) to have compulsory process for obtaining witnesses in his favour, if they are within the jurisdiction of the receiving State;
- (e) to have legal representation of his own choice for his defence or to have free or assisted legal representation under the conditions prevailing for the time being in the receiving State;
- (f) if he considers it necessary, to have the services of a competent interpreter; and
- (g) to communicate with a representative of the Government of the sending State and, when the rules of the court permit, to have such a representative present at his trial.

10.—(a) Regularly constituted military units or formations of a force shall have the right to police any camps, establishments or other premises which they occupy as the result of an agreement with the receiving State. The military police of the force may take all appropriate measures to ensure the maintenance of order and security on such premises.

(b) Outside these premises, such military police shall be employed only subject to arrangements with the authorities of the receiving State and in liaison with those authorities, and in so far as such employment is necessary to maintain discipline and order among the members of the force.

11. Each Contracting Party shall seek such legislation as it deems necessary to ensure the adequate security and protection within its territory of installations, equipment, property, records and official information of other Contracting Parties, and the punishment of persons who may contravene laws enacted for that purpose.

ARTICLE VIII

1. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for damage to any property owned by it and used by its land, sea or air armed services, if such damage—

- (i) was caused by a member or an employee of the armed services of the other Contracting Party in the execution of his duties in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty; or
- (ii) arose from the use of any vehicle, vessel or aircraft owned by the other Contracting Party and used by its armed services, provided either

11

territoire de l'Etat de séjour par lesdites autorités conformément aux dispositions du présent article.

8. Lorsqu'un inculpé a été jugé conformément aux dispositions de cet article par les autorités d'une Partie Contractante et a été acquitté ou, en cas de condamnation, s'il subit ou a subi sa peine ou a été gracié, il ne peut plus être jugé de nouveau sur le même territoire, du chef de la même infraction, par les autorités d'une autre Partie Contractante. Toutefois, ce paragraphe ne s'oppose en rien à ce que les autorités militaires de l'Etat d'origine jugent un membre d'une force pour toute violation des règles de discipline résultant de l'acte ou de l'omission constitutive de l'infraction pour laquelle il a été jugé.

9. Quand un membre d'une force ou d'un élément civil ou une personne à charge est poursuivi devant les juridictions de l'Etat de séjour, il a droit :

- (a) à être jugé rapidement ;
- (b) à être tenu informé, avant les débats, de l'accusation ou des accusations portées contre lui ;
- (c) à être confronté avec les témoins à charge ;
- (d) à ce que les témoins à décharge soient contraints de se présenter si la juridiction de l'Etat de séjour a le pouvoir de les y obliger ;
- (e) à être représenté selon son choix ou à être assisté dans les conditions légales en vigueur à l'époque dans l'Etat de séjour ;
- (f) s'il l'estime nécessaire, au service d'un interprète compétent ;
- (g) à communiquer avec un représentant du gouvernement de l'Etat d'origine, et lorsque les règles de procédure le permettent, à la présence de ce représentant aux débats.

10.—(a) Les unités ou formations militaires régulièrement constituées d'une force ont le droit de police sur tous les camps, établissements ou autres installations occupés par elles en vertu d'un accord avec l'Etat de séjour. La police militaire des unités ou formations peut prendre toutes les mesures utiles pour assurer le maintien de l'ordre et de la sécurité dans ces installations.

(b) L'emploi de ladite police militaire hors de ces installations est subordonné à un accord avec les autorités de l'Etat de séjour, se fait en liaison avec celles-ci et n'intervient que pour autant que cela est nécessaire pour maintenir l'ordre et la discipline parmi les membres de ces unités ou formations.

11. Chacune des Parties Contractantes soumettra au pouvoir législatif les projets qu'elle estime nécessaires pour permettre d'assurer sur son territoire la sécurité et la protection des installations, du matériel, des propriétés, des archives et des documents officiels des autres Parties Contractantes ainsi que la répression des infractions à cette législation.

ARTICLE VIII

1. Chaque Partie Contractante renonce à toute demande d'indemnité à l'encontre d'une autre Partie Contractante pour les dommages causés aux biens de l'Etat qui sont utilisés par ses forces armées de terre, de mer et de l'air,

- (i) si le dommage est causé par un membre des forces armées de l'autre Partie Contractante, ou par un employé de celle-ci, dans l'exercice de ses fonctions dans le cadre du Traité de l'Atlantique Nord ;
- (ii) ou s'il est causé par un véhicule, un navire ou un aéronef d'une Partie Contractante et utilisé par ses forces armées, à condition, ou

12

that the vehicle, vessel or aircraft causing the damage was being used in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty, or that the damage was caused to property being so used.

Claims for maritime salvage by one Contracting Party against any other Contracting Party shall be waived, provided that the vessel or cargo salvaged was owned by a Contracting Party and being used by its armed services in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty.

2.—(a) In the case of damage caused or arising as stated in paragraph 1 to other property owned by a Contracting Party and located in its territory, the issue of the liability of any other Contracting Party shall be determined and the amount of damage shall be assessed, unless the Contracting Parties concerned agree otherwise, by a sole arbitrator selected in accordance with sub-paragraph (b) of this paragraph. The arbitrator shall also decide any counter-claims arising out of the same incident.

(b) The arbitrator referred to in sub-paragraph (a) above shall be selected by agreement between the Contracting Parties concerned from amongst the nationals of the receiving State who hold or have held high judicial office. If the Contracting Parties concerned are unable, within two months, to agree upon the arbitrator, either may request the Chairman of the North Atlantic Council Deputies to select a person with the aforesaid qualifications.

(c) Any decision taken by the arbitrator shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.

(d) The amount of any compensation awarded by the arbitrator shall be distributed in accordance with the provisions of paragraph 5 (e) (i), (ii) and (iii) of this Article.

(e) The compensation of the arbitrator shall be fixed by agreement between the Contracting Parties concerned and shall, together with the necessary expenses incidental to the performance of his duties, be defrayed in equal proportions by them.

(f) Nevertheless, each Contracting Party waives its claim in any such case where the damage is less than:—

Belgium: B.fr. 70,000.

Canada: \$1,460.

Denmark: Kr. 9,670.

France: F.fr. 490,000.

Iceland: Kr. 22,800.

Italy: Li. 850,000.

Luxembourg: L.fr. 70,000.

Netherlands: Fl. 5,320.

Norway: Kr. 10,000.

Portugal: Es. 40,250.

United Kingdom: £500.

United States: \$1,400.

Any other Contracting Party whose property has been damaged in the same incident shall also waive its claim up to the above amount. In the case of considerable variation in the rates of exchange between these currencies the Contracting Parties shall agree on the appropriate adjustments of these amounts.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of this Article the expression "owned by a Contracting Party" in the case of a vessel includes a vessel on bare boat charter to that Contracting Party or requisitioned by it on bare boat terms or seized by it in prize (except to the extent that the risk of loss or liability is borne by some person other than such Contracting Party).

4. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for injury or death suffered by any member of its armed services while such member was engaged in the performance of his official duties.

13

que le véhicule, le navire ou l'aéronef cause du dommage ait été utilisé pour des actions entreprises dans le cadre des opérations du Traité de l'Atlantique Nord, ou que le dommage ait été causé à des biens utilisés dans les mêmes conditions.

Les demandes d'indemnités pour sauvetage maritime formulées par une Partie Contractante à l'encontre d'une autre Partie Contractante font l'objet de la même renonciation, sous réserve que le navire ou la cargaison sauvés soient la propriété d'une Partie Contractante et soient utilisés par ses forces armées à l'occasion d'actions entreprises dans le cadre du Traité de l'Atlantique Nord.

2.—(a) Dans le cas de dommages autres que ceux prévus au paragraphe 1 ci-dessus qui ont été causés aux biens d'une Partie Contractante situés sur le territoire de celle-ci, et pour autant que les Parties Contractantes intéressées n'aient pas conclu d'autre accord, il sera prononcé sur la responsabilité et le montant du dommage par un arbitre unique choisi conformément aux dispositions de l'alinéa (b) ci-dessous. L'arbitre connaîtra également des demandes reconventionnelles éventuelles.

(b) L'arbitre prévu à l'alinéa (a) ci-dessus sera choisi par accord entre les Parties Contractantes intéressées parmi les nationaux de l'Etat de séjour exerçant ou ayant exercé une haute fonction judiciaire. Si les Parties Contractantes intéressées n'ont pu, à l'expiration d'un délai de deux mois, se mettre d'accord sur la désignation de cet arbitre, l'une ou l'autre pourra demander au président des Suppléants du Conseil de l'Atlantique Nord de choisir une personne répondant aux qualifications indiquées ci-dessus ;

(c) Toute décision prise par l'arbitre sera définitive et liera les Parties Contractantes ;

(d) Le montant de toute indemnité attribuée par l'arbitre sera réparti comme il est prévu au paragraphe 5 (e) (i), (ii) et (iii) ci-dessous ;

(e) La rémunération de l'arbitre sera fixée par accord entre les Parties Contractantes intéressées et sera, ainsi que les dépenses qu'aura occasionnées l'accomplissement de ses fonctions, supportés par parts égales par lesdites Parties.

(f) Toutefois, chaque Partie Contractante renonce à demander une indemnité si le montant du dommage est inférieur aux montants suivants :

Belgique: Fr.b. 70.000.

Canada: \$1.460.

Danemark: Kr. 9.670.

France: Fr.fr. 490.000.

Islande: Kr. 22.800.

Italie: Li. 850.000.

Luxembourg: Fr.l. 70.000.

Pays-Bas: Fl. 5.320.

Norvège: Kr. 10.000.

Portugal: Es. 40.250.

Royaume-Uni: £500.

Etats-Unis: \$1.400.

Toute autre Partie Contractante dont les biens auraient été endommagés dans le même incident renoncera aussi à sa réclamation à concurrence des montants indiqués ci-dessus. Dans le cas de variation importante du cours des changes, les Parties Contractantes procéderont à l'ajustement des chiffres ci-dessus.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article s'appliquent à tout navire affrété en coque nue par une Partie Contractante, ou réquisitionné par elle avec un contrat d'affrètement en coque nue, ou de bonne prise (sauf en ce qui concerne la partie du risque de perte et de la responsabilité supportée par une autre personne que cette Partie Contractante).

4. Chaque Partie Contractante renonce à demander une indemnité à une autre Partie Contractante dans le cas où un membre de ses forces armées a subi des blessures ou est mort dans l'exécution du service.

14

5. Claims (other than contractual claims and those to which paragraphs 6 or 7 of this Article apply) arising out of acts or omissions of members of a force or civilian component done in the performance of official duty, or out of any other act, omission or occurrence for which a force or civilian component is legally responsible, and causing damage in the territory of the receiving State to third parties, other than any of the Contracting Parties, shall be dealt with by the receiving State in accordance with the following provisions:—

- (a) Claims shall be filed, considered and settled or adjudicated in accordance with the laws and regulations of the receiving State with respect to claims arising from the activities of its own armed forces.
- (b) The receiving State may settle any such claims, and payment of the amount agreed upon or determined by adjudication shall be made by the receiving State in its currency.
- (c) Such payment, whether made pursuant to a settlement or to adjudication of the case by a competent tribunal of the receiving State, or the final adjudication by such a tribunal denying payment, shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.
- (d) Every claim paid by the receiving State shall be communicated to the sending States concerned together with full particulars and a proposed distribution in conformity with sub-paragraphs (e) (i), (ii) and (iii) below. In default of a reply within two months, the proposed distribution shall be regarded as accepted.
- (e) The cost incurred in satisfying claims pursuant to the preceding sub-paragraphs and paragraph 2 of this Article shall be distributed between the Contracting Parties, as follows :—
 - (i) Where one sending State alone is responsible, the amount awarded or adjudged shall be distributed in the proportion of 25 per cent. chargeable to the receiving State and 75 per cent. chargeable to the sending State.
 - (ii) Where more than one State is responsible for the damage, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among them : however, if the receiving State is not one of the States responsible, its contribution shall be half that of each of the sending States.
 - (iii) Where the damage was caused by the armed services of the Contracting Parties and it is not possible to attribute it specifically to one or more of those armed services, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among the Contracting Parties concerned : however, if the receiving State is not one of the States by whose armed services the damage was caused, its contribution shall be half that of each of the sending States concerned.
 - (iv) Every half-year, a statement of the sums paid by the receiving State in the course of the half-yearly period in respect of every case regarding which the proposed distribution on a percentage basis has been accepted, shall be sent to the sending States concerned, together with a request for reimbursement. Such reimbursement shall be made within the shortest possible time, in the currency of the receiving State.
- (f) In cases where the application of the provisions of sub-paragraphs (b) and (e) of this paragraph would cause a Contracting Party serious hardship, it may request the North Atlantic Council to arrange a settlement of a different nature.

15

5. Les demandes d'indemnité (autres que celles résultant de l'application d'un contrat et que celles auxquelles les paragraphes 6 ou 7 du présent article sont applicables) du chef d'actes ou de négligences dont un membre d'une force ou un élément civil est responsable dans l'exécution du service ou du chef de tout autre acte, négligence ou incident dont une force ou un élément civil est légalement responsable et qui ont causé sur le territoire de l'Etat de séjour des dommages à un tiers autre que l'une des Parties Contractantes, seront réglées par l'Etat de séjour conformément aux dispositions suivantes:

- (a) Les demandes d'indemnités sont introduites, instruites et les décisions prises, conformément aux lois et règlements de l'Etat de séjour applicables en la matière à ses propres forces armées;
- (b) L'Etat de séjour peut statuer sur ces dommages; il procède au paiement des indemnités allouées dans sa propre monnaie;
- (c) Ce paiement, qu'il résulte du règlement direct de l'affaire ou d'une décision de la juridiction compétente de l'Etat de séjour, ou la décision de la même juridiction déboutant le demandeur, lie définitivement les Parties Contractantes;
- (d) Toute indemnité payée par l'Etat de séjour sera portée à la connaissance des Etats d'origine intéressés qui recevront en même temps un rapport circonstancié et une proposition de répartition établie conformément aux alinéas (e) (i), (ii) et (iii) ci-dessous. A défaut de réponse dans les deux mois, la proposition sera considérée comme acceptée;
- (e) La charge des indemnités versées pour la réparation des dommages visés aux alinéas précédents et au paragraphe 2 du présent article sera répartie entre les Parties Contractantes dans les conditions suivantes:
 - (i) Quand un seul Etat d'origine est responsable, le montant de l'indemnité est réparti à concurrence de 25 pour cent pour l'Etat de séjour et 75 pour cent pour l'Etat d'origine;
 - (ii) Quand la responsabilité est encourue par plus d'un Etat, le montant de l'indemnité est réparti entre eux par parts égales; toutefois, si l'Etat de séjour n'est pas un des Etats responsables, sa part sera la moitié de celle de chacun des Etats d'origine;
 - (iii) Si le dommage est causé par les forces armées des Parties Contractantes sans qu'il soit possible de l'attribuer d'une manière précise à l'une ou à plusieurs de ces forces armées, le montant de l'indemnité sera réparti également entre les Parties Contractantes intéressées; toutefois, si l'Etat de séjour n'est pas un des Etats dont les forces armées ont causé le dommage, sa part sera la moitié de celle de chacun des Etats d'origine;
 - (iv) Semestriellement, un état des sommes payées par l'Etat de séjour au cours du semestre précédent pour les affaires pour lesquelles une répartition en pourcentage a été admise, sera adressé aux Etats d'origine intéressés accompagné d'une demande de remboursement. Le remboursement sera fait dans les plus brefs délais, dans la monnaie de l'Etat de séjour;
- (f) Dans le cas où, par suite de l'application des dispositions des alinéas (b) et (e) ci-dessus, une Partie Contractante se verrait imposer une charge qui l'affecterait trop lourdement, elle peut demander au Conseil de l'Atlantique Nord de procéder à un règlement de l'affaire sur une base différente;

16

- (g) A member of a force or civilian component shall not be subject to any proceedings for the enforcement of any judgment given against him in the receiving State in a matter arising from the performance of his official duties.
- (h) Except in so far as sub-paragraph (e) of this paragraph applies to claims covered by paragraph 2 of this Article, the provisions of this paragraph shall not apply to any claim arising out of or in connexion with the navigation or operation of a ship or the loading, carriage, or discharge of a cargo, other than claims for death or personal injury to which paragraph 4 of this Article does not apply.
6. Claims against members of a force or civilian component arising out of tortious acts or omissions in the receiving State not done in the performance of official duty shall be dealt with in the following manner :—
- (a) The authorities of the receiving State shall consider the claim and assess compensation to the claimant in a fair and just manner, taking into account all the circumstances of the case, including the conduct of the injured person, and shall prepare a report on the matter.
- (b) The report shall be delivered to the authorities of the sending State, who shall then decide without delay whether they will offer an *ex gratia* payment, and if so, of what amount.
- (c) If an offer of *ex gratia* payment is made, and accepted by the claimant in full satisfaction of his claim, the authorities of the sending State shall make the payment themselves and inform the authorities of the receiving State of their decision and of the sum paid.
- (d) Nothing in this paragraph shall affect the jurisdiction of the courts of the receiving State to entertain an action against a member of a force or of a civilian component unless and until there has been payment in full satisfaction of the claim.
7. Claims arising out of the unauthorised use of any vehicle of the armed services of a sending State shall be dealt with in accordance with paragraph 6 of this Article, except in so far as the force or civilian component is legally responsible.
8. If a dispute arises as to whether a tortious act or omission of a member of a force or civilian component was done in the performance of official duty or as to whether the use of any vehicle of the armed services of a sending State was unauthorised, the question shall be submitted to an arbitrator appointed in accordance with paragraph 2 (b) of this Article, whose decision on this point shall be final and conclusive.
9. The sending State shall not claim immunity from the jurisdiction of the courts of the receiving State for members of a force or civilian component in respect of the civil jurisdiction of the courts of the receiving State except to the extent provided in paragraph 5 (g) of this Article.
10. The authorities of the sending State and of the receiving State shall co-operate in the procurement of evidence for a fair hearing and disposal of claims in regard to which the Contracting Parties are concerned.

ARTICLE IX

1. Members of a force or of a civilian component and their dependents may purchase locally goods necessary for their own consumption, and such

17

- (g) Aucune voie d'exécution ne peut être pratiquée sur un membre d'une force ou d'un élément civil lorsqu'un jugement a été prononcé contre lui dans l'Etat de séjour s'il s'agit d'un litige né d'un acte accompli dans l'exécution du service ;
- (h) Excepté dans la mesure où l'alinéa (e) du présent paragraphe s'applique aux demandes d'indemnité couvertes par le paragraphe 2 du présent article, les dispositions du présent paragraphe ne s'appliquent pas dans le cas de navigation, d'exploitation d'un navire, de chargement ou de déchargement ou de transport d'une cargaison, sauf s'il y a eu mort ou blessure d'une personne et que le paragraphe 4 ne soit pas applicable.
6. Les demandes d'indemnité contre les membres d'une force armée ou d'un élément civil fondées sur des actes dommageables ou des négligences qui n'ont pas été accomplis dans l'exécution du service sont réglées de la façon suivante :
- (a) Les autorités de l'Etat de séjour instruisent la demande d'indemnité et fixent d'une manière juste et équitable l'indemnité due au demandeur, en tenant compte de toutes les circonstances de la cause, y compris la conduite et le comportement de la personne lésée, et elles établissent un rapport sur l'affaire ;
- (b) Ce rapport est envoyé aux autorités de l'Etat d'origine qui décident alors sans délai si elles procéderont à une indemnisation à titre gracieux, et dans ce cas, en fixant le montant ;
- (c) Si une offre d'indemnité à titre gracieux est faite et acceptée à titre de dédommagement intégral par le demandeur, les autorités de l'Etat d'origine effectuent elles-mêmes ce paiement et font connaître aux autorités de l'Etat de séjour leur décision et le montant de la somme versée ;
- (d) Les dispositions du présent paragraphe ne s'opposent en rien à ce que la juridiction de l'Etat de séjour statue sur l'action qui pourrait être intentée contre un membre d'une force ou d'un élément civil pour autant toutefois qu'un paiement entièrement satisfaisant n'ait pas été effectué.
7. Les demandes d'indemnité fondées sur l'usage non autorisé de tout véhicule des forces armées d'un Etat d'origine seront traitées conformément aux dispositions du paragraphe 6 du présent article sauf dans le cas où la force elle-même ou l'élément civil est légalement responsable.
8. S'il y a contestation sur le point de savoir si l'acte dommageable ou la négligence d'un membre d'une force ou d'un élément civil ont été accomplis dans l'exécution du service ou sur le point de savoir si l'utilisation d'un véhicule appartenant aux forces armées d'un Etat d'origine n'avait pas été autorisée, l'affaire est portée devant un arbitre désigné conformément au paragraphe 2 (b) du présent article, qui décide souverainement sur ce point.
9. Sauf dans les conditions prévues au paragraphe 5 (g) du présent article, l'Etat d'origine ne peut, en ce qui concerne la juridiction civile des tribunaux de l'Etat de séjour, se prévaloir de l'immunité de juridiction des tribunaux de l'Etat de séjour en faveur des membres d'une force ou d'un élément civil.
10. Les autorités de l'Etat d'origine et de l'Etat de séjour se prêtent assistance pour la recherche des preuves nécessaires à un examen équitable et à une décision en ce qui concerne les demandes d'indemnités qui intéressent les Parties Contractantes.

ARTICLE IX

1. Les membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que les personnes à leur charge peuvent se procurer sur place les marchandises nécessaires à

13

services as they need, under the same conditions as the nationals of the receiving State.

2. Goods which are required from local sources for the subsistence of a force or civilian component shall normally be purchased through the authorities which purchase such goods for the armed services of the receiving State. In order to avoid such purchases having any adverse effect on the economy of the receiving State, the competent authorities of that State shall indicate, when necessary, any articles the purchase of which should be restricted or forbidden.

3. Subject to agreements already in force or which may hereafter be made between the authorised representatives of the sending and receiving States, the authorities of the receiving State shall assume sole responsibility for making suitable arrangements to make available to a force or a civilian component the buildings and grounds which it requires, as well as facilities and services connected therewith. These agreements and arrangements shall be, as far as possible, in accordance with the regulations governing the accommodation and billeting of similar personnel of the receiving State. In the absence of a specific contract to the contrary, the laws of the receiving State shall determine the rights and obligations arising out of the occupation or use of the buildings, grounds, facilities or services.

4. Local civilian labour requirements of a force or civilian component shall be satisfied in the same way as the comparable requirements of the receiving State and with the assistance of the authorities of the receiving State through the employment exchanges. The conditions of employment and work, in particular wages, supplementary payments and conditions for the protection of workers, shall be those laid down by the legislation of the receiving State. Such civilian workers employed by a force or civilian component shall not be regarded for any purpose as being members of that force or civilian component.

5. When a force or a civilian component has at the place where it is stationed inadequate medical or dental facilities, its members and their dependents may receive medical and dental care, including hospitalisation, under the same conditions as comparable personnel of the receiving State.

6. The receiving State shall give the most favourable consideration to requests for the grant to members of a force or of a civilian component of travelling facilities and concessions with regard to fares. These facilities and concessions will be the subject of special arrangements to be made between the Governments concerned.

7. Subject to any general or particular financial arrangements between the Contracting Parties, payment in local currency for goods, accommodation and services furnished under paragraphs 2, 3, 4 and, if necessary, 5 and 6, of this Article shall be made promptly by the authorities of the force.

8. Neither a force, nor a civilian component, nor the members thereof, nor their dependents, shall by reason of this Article enjoy any exemption from taxes or duties relating to purchases and services chargeable under the fiscal regulations of the receiving State.

ARTICLE X

1. Where the legal incidence of any form of taxation in the receiving State depends upon residence or domicile, periods during which a member of a force or civilian component is in the territory of that State by reason solely of his being a member of such force or civilian component shall not be considered as periods of residence therein, or as creating a change of residence or domicile.

19

leur propre consommation et les services dont ils ont besoin, dans les mêmes conditions que les ressortissants de l'Etat de séjour.

2. Les marchandises achetées sur place destinées à la subsistance d'une force ou d'un élément civil seront normalement achetées par l'entremise des services compétents pour l'achat de telles marchandises pour les forces armées de l'Etat de séjour. Pour éviter que ces achats n'aient un effet dommageable pour l'économie de l'Etat de séjour, les autorités compétentes de ce dernier désigneront les articles qu'il conviendrait, le cas échéant, d'exclure totalement ou partiellement desdits achats.

3. Sous réserve de l'application des accords en vigueur ou qui pourront être conclus par les autorités compétentes des Etats de séjour et d'origine, les autorités de l'Etat de séjour prennent seules les mesures appropriées pour que soient mis à la disposition d'une force ou d'un élément civil, les immeubles ainsi que les services y afférents dont ceux-ci peuvent avoir besoin. Ces accords et arrangements seront dans la mesure du possible conformes aux règlements concernant le logement et le cantonnement du personnel similaire de l'Etat de séjour. A défaut de convention stipulant le contraire, les droits et obligations naissant de l'occupation ou de l'utilisation d'un immeuble ainsi que de l'usage des services et servitudes y afférents sont régis par les lois de l'Etat de séjour.

4. Les besoins locaux en main d'œuvre civile d'une force ou d'un élément civil sont satisfaits de la même manière que ceux des services analogues de l'Etat de séjour, avec leur assistance et par l'entremise des services de la main d'œuvre. Les conditions d'emploi et de travail, notamment les salaires et accessoires de salaires et les conditions de protection des travailleurs, sont réglées conformément à la législation en vigueur dans l'Etat de séjour. Ces travailleurs civils employés par une force ou par un élément civil ne sont considérés en aucun cas comme membres de cette force ou de cet élément civil.

5. Si les services médicaux et dentaires attachés à une force ou à un élément civil sont insuffisants, leurs membres ainsi que les personnes à leur charge peuvent recevoir les soins médicaux et dentaires, y compris l'hospitalisation, dans les mêmes conditions que le personnel correspondant de l'Etat de séjour.

6. L'Etat de séjour examinera avec bienveillance les demandes de facilités de circulation et de réductions de tarifs qu'il peut accorder aux membres d'une force armée ou d'un élément civil. Ces facilités et réductions feront l'objet de dispositions particulières entre les gouvernements intéressés.

7. Sous réserve de tout accord financier général ou particulier entre les parties contractantes, les paiements en monnaie locale pour les marchandises, le logement et les services prévus aux paragraphes 2, 3, 4 et si nécessaire 5 et 6 du présent article seront effectués sans délai par les autorités de la force.

8. Une force, un élément civil, leurs membres, ou les personnes à leur charge ne peuvent se prévaloir du présent article pour revendiquer une exonération d'impôts ou taxes applicables aux achats de biens et aux prestations de services en vertu de la réglementation fiscale de l'Etat de séjour.

ARTICLE X

1. Si, dans l'Etat de séjour, l'établissement d'un impôt quelconque est fonction de la résidence ou du domicile du redevable, les périodes au cours desquelles un membre d'une force ou d'un élément civil sera présent dans le territoire de cet Etat, en raison uniquement de sa qualité de membre de cette force ou de cet élément civil, ne seront pas considérées, pour l'établissement

20

for the purposes of such taxation. Members of a force or civilian component shall be exempt from taxation in the receiving State on the salary and emoluments paid to them as such members by the sending State or on any tangible movable property the presence of which in the receiving State is due solely to their temporary presence there.

2. Nothing in this Article shall prevent taxation of a member of a force or civilian component with respect to any profitable enterprise, other than his employment as such member, in which he may engage in the receiving State, and, except as regards his salary and emoluments and the tangible movable property referred to in paragraph 1, nothing in this Article shall prevent taxation to which, even if regarded as having his residence or domicile outside the territory of the receiving State, such a member is liable under the law of that State.

3. Nothing in this Article shall apply to "duty" as defined in paragraph 12 of Article XI.

4. For the purposes of this Article the term "member of a force" shall not include any person who is a national of the receiving State.

ARTICLE XI

1. Save as provided expressly to the contrary in this Agreement, members of a force and of a civilian component as well as their dependents shall be subject to the laws and regulations administered by the customs authorities of the receiving State. In particular the customs authorities of the receiving State shall have the right, under the general conditions laid down by the laws and regulations of the receiving State, to search members of a force or civilian component and their dependents and to examine their luggage and vehicles, and to seize articles pursuant to such laws and regulations.

2.—(a) The temporary importation and the re-exportation of service vehicles of a force or civilian component under their own power shall be authorised free of duty on presentation of a triptyque in the form shown in the Appendix to this Agreement.

(b) The temporary importation of such vehicles not under their own power shall be governed by paragraph 4 of this Article and the re-exportation thereof by paragraph 8.

(c) Service vehicles of a force or civilian component shall be exempt from any tax payable in respect of the use of vehicles on the roads.

3. Official documents under official seal shall not be subject to customs inspection. Couriers, whatever their status, carrying these documents must be in possession of an individual movement order, issued in accordance with paragraph 2(b) of Article III. This movement order shall show the number of despatches carried and certify that they contain only official documents.

4. A force may import free of duty the equipment for the force and reasonable quantities of provisions, supplies and other goods for the exclusive use of the force and, in cases where such use is permitted by the receiving State, its civilian component and dependents. This duty-free importation shall be subject to the deposit, at the customs office for the place of entry, together with such customs documents as shall be agreed, of a certificate in a form

21

dudit impôt, comme périodes de résidence ou comme entraînant un changement de résidence ou de domicile. Les membres d'une force ou d'un élément civil seront exonérés dans l'Etat de séjour de tout impôt sur les traitements et émoluments qui leur sont payés en cette qualité par l'Etat d'origine ainsi que sur tous biens, meubles corporels leur appartenant et dont l'existence dans l'Etat de séjour est due uniquement à leur présence temporaire dans cet Etat.

2. Le présent article n'exonérera en aucune façon le membre d'une force ou d'un élément civil des impôts afférents aux activités génératrices de profits, autres que celles qu'il exerce en cette qualité, auxquelles il pourrait se livrer dans l'Etat de séjour. Sauf en ce qui concerne le traitement, les émoluments, ainsi que les biens meubles corporels, visés au paragraphe 1, les dispositions du présent article ne s'opposent en rien à la perception des impôts auxquels ledit membre est assujéti en vertu de la loi de l'Etat de séjour, même s'il est considéré comme ayant sa résidence ou son domicile hors du territoire de cet Etat.

3. Les dispositions du présent article ne sont pas applicables aux "droits" tels qu'ils sont définis au paragraphe 12 de l'article XI.

4. Au regard des dispositions du présent article, l'expression "membre d'une force" ne s'applique pas à une personne ayant la nationalité de l'Etat de séjour.

ARTICLE XI

1. Sous réserve des dérogations établies par la présente Convention, les membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que les personnes à leur charge sont soumis aux lois et règlements dont l'application est confiée à l'administration des douanes de l'Etat de séjour. Les agents de cette administration ont notamment le droit de procéder dans les conditions générales prévues par la législation et la réglementation en vigueur dans l'Etat de séjour, à la visite des membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que des personnes à leur charge, de leurs bagages et de leurs véhicules ; ils ont également le droit de saisie conformément à cette législation et à cette réglementation.

2.—(a) L'importation temporaire et la réexportation des véhicules immatriculés à l'armée appartenant à une force ou à un élément civil circulant par leurs propres moyens sont autorisées en franchise de droits sur présentation d'un tryptique du modèle figurant en annexe à la présente Convention.

(b) L'importation temporaire de véhicules immatriculés à l'armée, ne circulant pas par leurs propres moyens, se fera dans les conditions fixées au paragraphe 4 et leur réexportation dans les conditions fixées au paragraphe 8 du présent article.

(c) Les véhicules immatriculés à l'armée appartenant à une force ou à un élément civil bénéficient également de l'exemption des taxes qui pourraient être dues en raison de la circulation des véhicules sur les routes.

3. Les documents officiels sous pli scellé d'un sceau officiel ne sont pas soumis à la visite et au contrôle de la douane. Les courriers qui en effectuent le transport doivent être munis, quelle que soit leur qualité, d'un ordre de mission individuel délivré dans les conditions indiquées à l'article III, paragraphe 2 (b). Cet ordre de mission doit mentionner le nombre de plis et certifier que ceux-ci ne contiennent que des documents officiels.

4. Une force peut importer en franchise de droits son équipement et des quantités raisonnables d'approvisionnement, matériels et autres marchandises destinés à l'usage exclusif de cette force ou, dans les cas où cela est autorisé par l'Etat de séjour, à l'usage de l'élément civil et des personnes à charge. L'admission ainsi prévue en franchise est subordonnée au dépôt, au Bureau des douanes, à l'appui des documents de douane que l'on aura convenu de

22

agreed between the receiving State and the sending State signed by a person authorised by the sending State for that purpose. The designation of the person authorised to sign the certificates as well as specimens of the signatures and stamps to be used, shall be sent to the customs administration of the receiving State.

5. A member of a force or civilian component may, at the time of his first arrival to take up service in the receiving State or at the time of the first arrival of any dependent to join him, import his personal effects and furniture free of duty for the term of such service.

6. Members of a force or civilian component may import temporarily free of duty their private motor vehicles for the personal use of themselves and their dependents. There is no obligation under this Article to grant exemption from taxes payable in respect of the use of roads by private vehicles.

7. Imports made by the authorities of a force other than for the exclusive use of that force and its civilian component, and imports, other than those dealt with in paragraphs 5 and 6 of this Article, effected by members of a force or civilian component are not, by reason of this Article, entitled to any exemption from duty or other conditions.

8. Goods which have been imported duty-free under paragraphs 2 (b), 4, 5 or 6 above—

(a) may be re-exported freely, provided that, in the case of goods imported under paragraph 4, a certificate, issued in accordance with that paragraph, is presented to the customs office: the customs authorities, however, may verify that goods re-exported are as described in the certificate, if any, and have in fact been imported under the conditions of paragraphs 2 (b), 4, 5 or 6 as the case may be ;

(b) shall not normally be disposed of in the receiving State by way of either sale or gift: however, in particular cases such disposal may be authorised on conditions imposed by the authorities concerned of the receiving State (for instance, on payment of duty and tax and compliance with the requirements of the controls of trade and exchange).

9. Goods purchased in the receiving State shall be exported therefrom only in accordance with the regulations in force in the receiving State.

10. Special arrangements for crossing frontiers shall be granted by the customs authorities to regularly constituted units or formations, provided that the customs authorities concerned have been duly notified in advance.

11. Special arrangements shall be made by the receiving State so that fuel, oil and lubricants for use in service vehicles, aircraft and vessels of a force or civilian component, may be delivered free of all duties and taxes.

12. In paragraphs 1–10 of this Article—

“duty” means customs duties and all other duties and taxes payable on importation or exportation, as the case may be, except dues and taxes which are no more than charges for services rendered;

“importation” includes withdrawal from customs warehouses or continuous customs custody, provided that the goods concerned have not

23

fournir, d'une attestation dont la forme aura été acceptée par l'Etat de séjour et par l'Etat d'origine, signée par une personne habilitée à cet effet par l'Etat d'origine. La désignation de la personne habilitée à signer les attestations ainsi que les spécimens de sa signature et des cachets utilisés seront adressés aux administrations douanières de l'Etat de séjour.

5. Un membre d'une force ou d'un élément civil peut, à l'occasion de sa première arrivée en vue de prendre son service dans l'Etat de séjour, ou à l'occasion de la première arrivée d'une personne à sa charge venue l'y rejoindre, importer ses effets et son mobilier personnels en franchise de droits pour la durée de son séjour.

6. Les membres d'une force ou d'un élément civil peuvent bénéficier de la franchise temporaire des droits en cas d'importation temporaire de véhicules à moteur privés destinés à leur usage personnel et à celui des personnes à leur charge. Cette disposition n'entraîne pas l'obligation d'exemption des taxes qui pourraient être dues pour l'usage des routes par les véhicules privés.

7. Les importations faites par les autorités d'une force pour des fins autres que la satisfaction des besoins exclusifs de cette force ou de son élément civil, ainsi que les importations, autres que celles visées aux paragraphes 5 et 6 du présent article, effectuées par les membres d'une force armée ou d'un élément civil, ne bénéficient, en application du présent article, d'aucune exemption de droits ni d'aucune dispense de formalités.

8. Les marchandises admises en franchise en application des dispositions des paragraphes 2 (b), 4, 5 ou 6 ci-dessus :

(a) Peuvent être réexportées librement à condition que, en ce qui concerne les marchandises importées en application du paragraphe 4; soit remise au Bureau des douanes une attestation délivrée dans les conditions prévues à ce paragraphe. Le service des douanes conserve cependant le droit de vérifier, s'il y a lieu, que les marchandises réexportées sont bien celles décrites sur l'attestation dans le cas où celle-ci est nécessaire, et ont été réellement importées dans les conditions prévues aux paragraphes 2 (b), 4, 5 ou 6, suivant le cas;

(b) Ne peuvent normalement être cédées à titre onéreux ou gratuit dans l'Etat de séjour. Cependant, dans des cas particuliers, une telle cession peut être autorisée, sous réserve des conditions imposées par les autorités compétentes de l'Etat de séjour (par exemple, paiement des droits et taxes, accomplissement des formalités inhérentes au contrôle du commerce extérieur et des changes).

9. Les exportations de marchandises achetées dans l'Etat de séjour sont soumises à la réglementation en vigueur sur le territoire dudit Etat.

10. Des facilités particulières sont accordées par les autorités douanières pour le passage des frontières par des unités ou formations régulièrement encadrées, à condition que les autorités douanières intéressées aient reçu la notification appropriée en temps utile.

11. Des dispositions spéciales seront prises par l'Etat de séjour afin que les carburants et lubrifiants destinés à l'usage des véhicules immatriculés à l'armée, des aéronefs et bateaux militaires d'une force ou d'un élément civil soient livrés exempts de tous droits et taxes.

12. Pour l'application des dix premiers paragraphes du présent article, le mot "droits" s'entend des droits de douane et de tous autres droits et taxes frappant, suivant le cas, l'importation ou l'exportation, à l'exception des droits et taxes qui constituent un remboursement de frais pour service rendu. Le mot "importation" inclut l'enlèvement des marchandises placées dans un entrepôt de douanes ou sous un régime analogue, à

24

been grown, produced or manufactured in the receiving State.

13. The provisions of this Article shall apply to the goods concerned not only when they are imported into or exported from the receiving State, but also when they are in transit through the territory of a Contracting Party, and for this purpose the expression "receiving State" in this Article shall be regarded as including any Contracting Party through whose territory the goods are passing in transit.

ARTICLE XII

1. The customs or fiscal authorities of the receiving State may, as a condition of the grant of any customs or fiscal exemption or concession provided for in this Agreement, require such conditions to be observed as they may deem necessary to prevent abuse.

2. These authorities may refuse any exemption provided for by this Agreement in respect of the importation into the receiving State of articles grown, produced or manufactured in that State which have been exported therefrom without payment of, or upon repayment of, taxes or duties which would have been chargeable but for such exportation. Goods removed from a customs warehouse shall be deemed to be imported if they were regarded as having been exported by reason of being deposited in the warehouse.

ARTICLE XIII

1. In order to prevent offences against customs and fiscal laws and regulations, the authorities of the receiving and of the sending States shall assist each other in the conduct of enquiries and the collection of evidence.

2. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure that articles liable to seizure by, or on behalf of, the customs or fiscal authorities of the receiving State are handed to those authorities.

3. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure the payment of duties, taxes and penalties payable by members of the force or civilian component or their dependents.

4. Service vehicles and articles belonging to a force or to its civilian component, and not to a member of such force or civilian component, seized by the authorities of the receiving State in connexion with an offence against its customs or fiscal laws or regulations shall be handed over to the appropriate authorities of the force concerned.

ARTICLE XIV

1. A force, a civilian component and the members thereof, as well as their dependents, shall remain subject to the foreign exchange regulations of the sending State and shall also be subject to the regulations of the receiving State.

2. The foreign exchange authorities of the sending and the receiving States may issue special regulations applicable to a force or civilian component or the members thereof as well as to their dependents.

ARTICLE XV

1. Subject to paragraph 2 of this Article, this Agreement shall remain in force in the event of hostilities to which the North Atlantic Treaty applies,

25

condition qu'il s'agisse de marchandises qui n'aient été, ni récoltées, ni fabriquées, ni manufacturées dans l'Etat de séjour.

13. Les dispositions du présent article s'appliquent non seulement aux marchandises importées dans l'Etat de séjour ou exportées de cet Etat, mais aussi aux marchandises en transit à travers le territoire d'une Partie Contractante. En l'occurrence, l'expression "Etat de séjour" s'entend, dans le présent article, de toute Partie Contractante à travers le territoire de laquelle les marchandises transitent.

ARTICLE XII

1. Toute exemption ou facilité douanière ou fiscale accordée en vertu de la présente Convention est subordonnée à l'observation des dispositions que les autorités douanières ou fiscales de l'Etat de séjour peuvent estimer nécessaires pour prévenir des abus.

2. Les mêmes autorités peuvent décider que ne bénéficieront pas des exemptions prévues par le présent accord les importations de produits récoltés, fabriqués ou manufacturés dans l'Etat de séjour et exportés au préalable en franchise ou moyennant restitution des droits et taxes qui étaient dus dans le cas où ces produits n'auraient pas été exportés. Cette disposition s'applique également à des marchandises enlevées d'un entrepôt de douane, si le dépôt dans cet entrepôt a été considéré comme une exportation.

ARTICLE XIII

1. En vue de la répression des infractions aux lois et règlements douaniers et fiscaux, les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent un mutuel concours pour procéder aux enquêtes et à la recherche des preuves.

2. Les autorités d'une force donnent toute l'assistance en leur pouvoir afin que les marchandises susceptibles de saisie, par les autorités douanières ou fiscales de l'Etat de séjour ou à leur profit, soient remises à celles-ci.

3. Les autorités d'une force s'engagent à faire tout ce qui est en leur pouvoir afin que les droits, taxes et amendes dus soient acquittés par les membres de cette force ou de son élément civil, ainsi que par les personnes à leur charge.

4. Les véhicules immatriculés à l'armée et les marchandises appartenant à une force ou à son élément civil et non à un de leurs membres, et saisis par les autorités de l'Etat de séjour à l'occasion d'une infraction douanière ou fiscale, sont remis aux autorités compétentes de cette force.

ARTICLE XIV

1. Une force, un élément civil, leurs membres, ainsi que les personnes à leur charge, demeurent assujettis aux règles du contrôle des changes de l'Etat d'origine et doivent se conformer aux règlements de l'Etat de séjour.

2. Les autorités chargées du contrôle des changes des Etats d'origine et de séjour peuvent mettre en vigueur des dispositions spéciales applicables à une force, à son élément civil ou à leurs membres ainsi qu'aux personnes à leur charge.

ARTICLE XV

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 ci-dessous, la présente Convention reste en vigueur en cas d'hostilités entraînant l'application des

26

except that the provisions for settling claims in paragraphs 2 and 5 of Article VIII shall not apply to war damage, and that the provisions of the Agreement, and, in particular of Articles III and VII, shall immediately be reviewed by the Contracting Parties concerned, who may agree to such modifications as they may consider desirable regarding the application of the Agreement between them.

2. In the event of such hostilities, each of the Contracting Parties shall have the right, by giving 60 days' notice to the other Contracting Parties, to suspend the application of any of the provisions of this Agreement so far as it is concerned. If this right is exercised, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to agreeing on suitable provisions to replace the provisions suspended.

ARTICLE XVI

All differences between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled by negotiation between them without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in this Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

ARTICLE XVII

Any Contracting Party may at any time request the revision of any Article of this Agreement. The request shall be addressed to the North Atlantic Council.

ARTICLE XVIII

1. The present Agreement shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited as soon as possible with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory State of the date of deposit thereof.

2. Thirty days after four signatory States have deposited their instruments of ratification the present Agreement shall come into force between them. It shall come into force for each other signatory State thirty days after the deposit of its instrument of ratification.

3. After it has come into force, the present Agreement shall, subject to the approval of the North Atlantic Council and to such conditions as it may decide, be open to accession on behalf of any State which accedes to the North Atlantic Treaty. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory and acceding State of the date of deposit thereof. In respect of any State on behalf of which an instrument of accession is deposited, the present Agreement shall come into force thirty days after the date of the deposit of such instrument.

ARTICLE XIX

1. The present Agreement may be denounced by any Contracting Party after the expiration of a period of four years from the date on which the Agreement comes into force.

2. The denunciation of the Agreement by any Contracting Party shall be effected by a written notification addressed by that Contracting Party to the

27

dispositions du Traité de l'Atlantique Nord. Toutefois, les dispositions relatives au règlement des dommages contenues dans les paragraphes 2 et 5 de l'article VIII ne s'appliquent pas aux dommages de guerre et les dispositions de la présente Convention, notamment celles des articles III et VII, font immédiatement l'objet d'un nouvel examen par les Parties Contractantes intéressées. Celles-ci peuvent éventuellement convenir des modifications qui apparaîtraient désirables en ce qui concerne l'application de la Convention entre elles.

2. Dans le cas d'hostilités telles qu'elles sont définies ci-dessus, chaque Partie Contractante a le droit, en le notifiant dans un délai de 60 jours aux autres Parties Contractantes, de suspendre l'application de l'une quelconque des dispositions de la Convention pour autant que de besoin. Si ce droit est exercé, les Parties Contractantes se consultent immédiatement en vue de se mettre d'accord sur les dispositions propres à remplacer celles dont l'application est suspendue.

ARTICLE XVI

Toute contestation entre les Parties Contractantes en ce qui concerne l'interprétation ou l'application de la présente Convention est réglée par négociations entre elles sans recours à une juridiction extérieure. Sauf dans les cas où la présente Convention contient une disposition contraire, les contestations qui ne peuvent pas être réglées par négociations directes, seront portées devant le Conseil de l'Atlantique Nord.

ARTICLE XVII

Chaque Partie Contractante peut à tout moment demander la révision de tout article de la présente Convention. La demande sera adressée au Conseil de l'Atlantique Nord.

ARTICLE XVIII

1. La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront déposés aussitôt que possible auprès du gouvernement des États-Unis d'Amérique qui notifiera la date de ces dépôts à chaque Etat signataire.

2. La présente Convention entrera en vigueur trente jours après le dépôt par quatre Etats signataires de leurs instruments de ratification. Elle entrera en vigueur pour chacun des autres Etats signataires trente jours après le dépôt de son instrument de ratification.

3. Après son entrée en vigueur, la présente Convention, sous réserve de l'approbation du Conseil de l'Atlantique Nord et aux conditions que ce dernier pourra fixer, sera ouverte à tout Etat adhérent au Traité de l'Atlantique Nord. L'accession deviendra effective par le dépôt d'un instrument d'accession auprès du gouvernement des États-Unis d'Amérique qui notifiera à chaque signataire et à l'Etat accédant la date de dépôt dont il s'agit. La présente Convention entrera en vigueur, au regard de tout Etat au nom duquel un instrument d'accession sera déposé, trente jours après la date de dépôt de cet instrument.

ARTICLE XIX

1. La présente Convention pourra être dénoncée par chaque Partie Contractante après l'expiration d'un délai de quatre ans à dater de son entrée en vigueur.

2. La dénonciation de la Convention par une Partie Contractante se fera par notification écrite adressée par cette Partie au gouvernement des États-

28

Government of the United States of America which shall notify all the other Contracting Parties of each such notification and the date of receipt thereof.

3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the notification by the Government of the United States of America. After the expiration of this period of one year, the Agreement shall cease to be in force as regards the Contracting Party which denounces it, but shall continue in force for the remaining Contracting Parties.

ARTICLE XX

1. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, the present Agreement shall apply only to the metropolitan territory of a Contracting Party.

2. Any State may, however, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by notification given to the Government of the United States of America that the present Agreement shall extend (subject, if the State making the declaration considers it to be necessary, to the conclusion of a special agreement between that State and each of the sending States concerned), to all or any of the territories for whose international relations it is responsible in the North Atlantic Treaty area. The present Agreement shall then extend to the territory or territories named therein thirty days after the receipt by the Government of the United States of America of the notification, or thirty days after the conclusion of the special agreements if required, or when it has come into force under Article XVIII, whichever is the later.

3. A State which has made a declaration under paragraph 2 of this Article extending the present Agreement to any territory for whose international relations it is responsible may denounce the Agreement separately in respect of that territory in accordance with the provisions of Article XIX.

29

Unis d'Amérique qui informera toutes les autres Parties Contractantes de cette notification et de la date de sa réception.

3. La dénonciation prendra effet un an après réception de sa notification par le gouvernement des Etats-Unis d'Amérique. Après l'expiration de cette période d'un an, la Convention cessera d'être en vigueur pour la Partie qui l'aura dénoncée, mais restera en vigueur entre les autres Parties Contractantes.

ARTICLE XX

1. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2 et 3 ci-dessous, la présente Convention s'applique uniquement au territoire métropolitain d'une Partie Contractante.

2. Toutefois un Etat peut, lors du dépôt de ses instruments de ratification ou d'accession, ou ultérieurement, déclarer, par notification au gouvernement des Etats-Unis, que la présente Convention s'étendra à tous les territoires ou à tels des territoires dont les relations internationales sont assurées par lui dans la région de l'Atlantique Nord, sous réserve, si l'Etat qui fait la déclaration l'estime nécessaire, de la conclusion d'un accord particulier entre ledit Etat et chacun des Etats d'origine. La présente Convention sera appliquée pour le territoire ou les territoires ainsi mentionnés, 30 jours après la réception par le gouvernement des Etats-Unis d'Amérique de la notification, ou 30 jours après la conclusion de l'accord particulier éventuel, ou, lors de l'entrée en vigueur de la Convention telle qu'elle est définie à l'article 18, si celle-ci intervient après ce délai.

3. Un Etat qui a fait la déclaration prévue au paragraphe (2) ci-dessus du présent article en vue d'étendre la Convention à un territoire dont il assure les relations internationales, peut dénoncer la Convention dans les conditions prévues à l'article 19 en ce qui concerne ce seul territoire.

30

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Agreement.

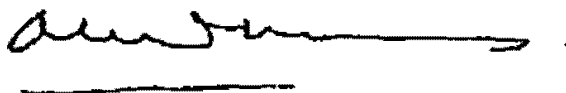
Done in London this nineteenth day of June, 1951, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ci-dessous désignés ont signé la présente Convention.

Fait à Londres le dix-neuf juin 1951, en anglais et en français, les deux textes faisant également foi, en un simple exemplaire qui restera déposé dans les archives du gouvernement des Etats-Unis d'Amérique. Le gouvernement des Etats-Unis d'Amérique en transmettra des copies authentiques à tous les gouvernements signataires et adhérents.

For the Kingdom of Belgium:

Pour le Royaume de Belgique:

For Canada:

Pour le Canada:

For the Kingdom of Denmark:

Pour le Royaume de Danemark:

31

For France:

Pour la France:

Henri A. Lhénery

For Iceland:

Pour l'Islande:

Guðmundur Pálsson

For Italy:

Pour l'Italie:

Stefano Riccio

For the Grand Duchy of Luxembourg:

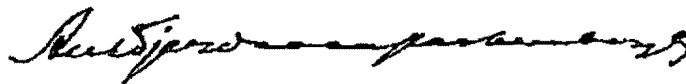
Pour le Grand Duché de Luxembourg:

A. Clausen

32

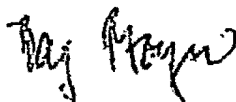
For the Kingdom of the Netherlands:

Pour le Royaume des Pays-Bas:

For the Kingdom of Norway:

Pour le Royaume de Norvège:

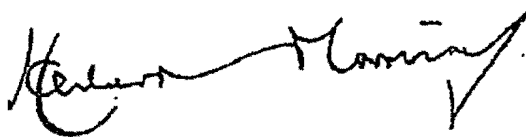
For Portugal:

Pour le Portugal:

R. Lima Almeida
The agreement is only applicable to
territory of Continental Portugal, on
the exclusion of the Azores and
the Madeira Islands.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

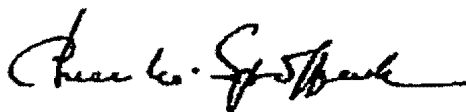
Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord:

33

For the United States of America:

Pour les Etats-Unis d'Amérique:

34

APPENDIX

Country Ministry or Service

TRIPTYQUE*

Valid from To

for temporary importation to
of the following service vehicle:—

Type

Registration Number

Engine Number

Spare tyres

Fixed Communication Equipment

Name and signature of the holder of the triptyque

Date of issue

By order of

TEMPORARY EXITS AND ENTRIES

Name of Port or Customs
Station

Date

Signature and Stamp of
Customs Officer

Exit

Entry

Exit

Entry

Exit

Entry

Exit

Entry

* This document shall be in the language of the sending State and in the
English and French languages.

35

ANNEXE

Pays

Ministère ou Service

TRIPTYQUE*

valable du

au

pour l'entrée temporaire

du véhicule suivant

Marque

Numéro d'immatriculation

Numéro du moteur

Pneumatique de rechange

Matériel de transmission fixé à demeure

Nom et signature du titulaire du triptyque

Délivré le

Par ordre de

SORTIES ET ENTREES TEMPORAIRES

Désignation du Bureau
des douanes

Date

Visa et cachet de la
douane

Sortie

Entrée

Sortie

Entrée

Sortie

Entrée

Sortie

Entrée

* Ce document est établi dans la langue de l'Etat d'origine, et également en anglais et en français.

ДОГОВОР
МЕЃУ СТРАНИТЕ НА СЕВЕРНОАТЛАНТСКИОТ ДОГОВОР
ЗА СТАТУСОТ НА НИВНИТЕ СИЛИ

Страните на Северноатлантскиот договор, потпишан во Вашингтон на 4 април, 1949 година,

Со оглед на фактот што силите на една Страна можат да бидат испратени, врз основа на аранжман, да служат на територијата на друга Страна;

Имајќи предвид дека одлуката за нивно испраќање и условите под кои тие ќе бидат испратени, доколку тие услови не се утврдени со овој Договор, и понатаму ќе бидат предмет на посебни аранжмани помеѓу засегнатите Страни;

Изразувајќи, сепак, желба да се дефинира статусот на овие сили, додека се наоѓаат на територијата на друга Страна;

Го постигнаа следниов договор:

Член I

1. Во овој Договор изразот—

- а. „Сила“ го подразбира персоналот кој припаѓа на копнените, поморските или воздухопловните служби на една Договорна страна, кога се наоѓа на територијата на друга Договорна страна во областа на Северноатлантската договорна организација во врска со нивните службени должности, под услов двете засегнати Договорни страни да можат да се согласат дека, за целите на овој Договор, одредени поединци, единици или формации нема да се сметаат како составен дел или вклучени во „силата“.
- б. „Цивилна компонента“ го подразбира цивилниот персонал кој што ја придружува силата на една од Договорните страни и кој е вработен во вооружените служби на таа Договорна страна, и кои не се лица без државјанство, ниту пак државјани на било која држава која не е членка на Северноатлантскиот договор, ниту се државјани, ниту имаат престојувалиште во државата во која е лоцирана силата.
- в. „Издружувано лице“ го подразбира брачниот другар на припадник на силата или на цивилната компонента, или дете на таков припадник кој истото го издржува;
- г. „Земја испраќач“ е Договорната страна на која припаѓа силата;
- е. „Земја примател“ е Договорната страна на чија територија се лоцирани силата или цивилната компонента, без оглед дали се таму стационирани или поминуваат во транзит;

- ф. „Воени власти на земјата испраќач“ се однесува на авторитетите на земјата испраќач кои се овластени со нејзин закон да ги применуваат воените закони на таа држава во однос на припадниците на нивните сили и цивилните компоненти;
- г. „Северноатлантски совет“ е Советот воспоставен со член 9 од Северноатлантскиот договор или било кое од неговите помошни тела овластени да дејствуваат во негово име.

2. Овој Договор ќе се применува на властите на политичките под-одделенија на Договорните страни, во рамките на нивните територии на кои Договорот се однесува или има проширена важност согласно член XX, бидејќи се однесува на централните власти на тие Договорни страни, под услов имотот во сопственост на политичките под-одделенија да не се смета како имот во сопственост на една од Договорните страни во смисла на Член VIII.

Член II

Силата и нејзината цивилна компонента и нивните припадници, како и нивните издржувани лица, се должни да ги почитуваат законите на земјата примател и да се воздржат од каква било активност која не е во согласност со духот на овој Договор и особено, од било каква политичка активност во земјата примател. Земјата испраќач исто така има должност да ги преземе неопходните мерки за таа цел.

Член III

1. Врз основа на условите наведени во став 2 на овој член и во согласност со формалностите кои ги утврдува земјата примател во однос на влезот и излезот на силата или нивните припадници, тие припадници ќе бидат изземени од пасошките и визните прописи и имиграциска контрола при влез или излез од територијата на земјата примател. Тие, исто така, ќе бидат изземени и од примената на прописите на земјата примател за регистрација и контрола на странци, но нема да се смета дека можат да стекнат било какво право на постојан престој или живеалиште на териториите на земјата примател.

2. Од припадниците на силата ќе се бараат само следниве документи, кои треба да се покажат на увид на барање:

- а. Лична идентификациона карта издадена од страна на државата испраќач со имиња, датум на раѓање, чин и број (доколку има), служба и фотографија;
- б. Индивидуален или колективен патен налог, на јазикот на земјата испраќач, и на англиски и на француски јазик, издаден од соодветна агенција на државата испраќач или од Северноатлантската договорна организација која го потврдува статусот на лицето или на групата како припадник или припадници на силата и како дел од наредбата за движење. Земјата примател може да побара патниот налог да биде ко-потпишан од страна на нејзин соодветен претставник.

3. Припадници на цивилна компонента и издржуваните лица треба да бидат наведени како такви во нивните пасоши.

4. Доколку некој припадник на силата или на цивилната компонента го напушти вработувањето во земјата испраќач и истиот не е репатриран, органите на земјата испраќач веднаш треба да ги известат властите на земјата примател и ќе им ги дадат потребните податоци. Органите на државата испраќач на сличен начин ќе ги информираат властите на земјата примател за било кој припадник кој отсуствува повеќе од дваесет и еден ден.

5. Доколку земјата примател побара отстранување на припадник на силата или на цивилната компонента од нејзината територија или доколку издаде налог за протерување на поранешен припадник на силата или на цивилната компонента или на издржувано лице на припадник на силата или на поранешен припадник, властите на земјата испраќач се одговорни за прифат на засегнатото лице на нејзина територија, или пак на друг начин, за негово отстранување од земјата примател. Овој став ќе се применува само за лица кои не се државјани на земјата примател, а влегле во земјата примател како припадници на силата или на цивилната компонента или со цел да станат припадници, како и за нивни издржуваните лица.

Член IV

Земјата примател или ќе:

- а. Ја прифати како валидна, без полагање возачки испит или надомест, возачката дозвола или лиценца или воената возачка дозвола издадена од страна на земјата испраќач или нејзино под-одделение на припадник на сила или на цивилната компонента;
или
- б. Издава своја возачка дозвола или лиценца на секој припадник на силата или на цивилната компонента кој има возачка дозвола или лиценца или воена возачка дозвола издадена од страна на земјата испраќач или од нејзино под-одделение и притоа нема да бара полагање на возачки испит.

Член V

1. Припадниците на силата по правило ќе носат униформа. Доколку органите на земјата испраќач и на земјата примател не се договорат поинаку, носењето на цивилна облека ќе биде под истите услови како и за припадниците на силите на земјата примател. Припадниците на редовните единици или формации на силата ќе носат униформа при преминување на граница.

2. Службените возила на силите или на нивната цивилна компонента ќе имаат, покрај нивниот регистрски број, и посебна државна ознака.

Член VI

Припадниците на силата можат да поседуваат и носат оружје, под услов да се овластени со наредба. Органите на земјата испраќач ќе имаат разбирање за барањата на земјата примател во врска со ова прашање.

Член VII**1. Согласно одредбите од овој член,**

- a. Воените власти на земјата испраќач ќе имаат право да спроведуваат целокупна кривична и дисциплинска надлежност во земјата примател која им е доделена со закон од земјата испраќач врз сите лица кои подлежат на военото право на таа држава;
- б. Властите на земјата примател имаат право на надлежност врз припадници на сила или на цивилна компонента и нивни издржувани лица во однос на оние кривични дела кои се извршени на територијата на земјата примател и кои се казниви според законот на таа држава.

2. а. Воените власти на земјата испраќач имаат право да остваруваат исклучива надлежност над лицата кои подлежат на воените закони на таа држава во однос на кривични дела, вклучувајќи ги и оние во врска со нејзината безбедност, што се казниви според законите на земјата испраќач, но не и според законите на земјата примател.

б. Властите на земјата примател имаат право да остваруваат исклучива надлежност над припадниците на сила или на цивилна компонента и нивните издржувани лица во врска со кривични дела, вклучувајќи ги и оние во врска со безбедноста на таа држава, кои се казниви по нејзините закони, но не и по законите на земјата испраќач.

ц. Во смисла на овој став и ставот 3 од овој член, кривично дело по безбедноста против држава вклучува:

- i. предавство против државата;
- ii. саботажа, шпионажа или прекршување на било кој закон во врска со службени тајни на таа држава или тајни кои се однесуваат на националната одбрана на таа држава.

3. Во случај на совпаѓање на правото за спроведување на своја надлежност, ќе се применуваат следните правила:

- a. Воените власти на земјата испраќач имаат првенствено право да остваруваат надлежност врз припадник на сила или на цивилна компонента во однос на
 - i. кривични дела исклучиво против имотот или безбедноста на таа држава или кривични дела исклучиво против личноста или имотот на друг припадник на силата или на цивилната компонента на таа држава или на издржувано лице;
 - ii. кривични дела кои произлегуваат од било какво сторување или пропуст при вршењето на службената должност.
- б. Во случај на било какво кривично дело, органите на земјата примател ќе имаат првенствено право да ја спроведат својата надлежност.

ц. Доколку државата која има првенствено право одлучи да не ја спроведе својата надлежност, за тоа ќе ги извести властите на другата држава во најкус можен рок. Властите на државата која има првенствено право ќе имаат разбирање за барањето на органите на другата држава за одрекување од своето право во случаи кога таа друга држава смета дека тоа одрекување е од исклучителна важност.

4. Претходните одредби од овој член не претпоставуваат никакво право на воените органи на земјата испраќач да остваруваат своја надлежност врз лица кои се државјани на или имаат престој во земјата примател, освен ако тие се припадници на силата на земјата испраќач.

5. а. Органите на земјата примател и земјата испраќач меѓусебно ќе си помагаат при апсење на припадници на сила или на цивилната компонента или на издржувани лица на територијата на земјата примател и нивно предавање на властите кои треба да ја остварат својата надлежност во согласност со горенаведените одредби.

б. Органите на земјата примател веднаш ќе ги известат воените власти на земјата испраќач за апсењето на припадник на сила или на цивилна компонента или издржувано лице.

ц. Притворот на обвинетиот припадник на сила или на цивилна компонента врз кого земјата примател ја применува својата надлежност, доколку тој е во рацете на земјата испраќач, останува на таа држава, се додека истиот не е обвинет од страна на земјата примател.

6. а. Властите на земјата примател и земјата испраќач меѓусебно си помагаат при спроведувањето на сите потребни истраги за кривичните дела, како и при прибирањето и продуцирањето докази, вклучително и заплена, а во соодветни случаи, и предавање на предмети поврзани со кривичното дело. Предавањето на таквите предмети, сепак, може да биде под услов истите да се вратат во рок определен од страна на органот кој ги предава.

б. Властите на договорните страни меѓусебно ќе се известат за сите случаи на спротивставеност во кои се совпаѓаат правата на јурисдикција.

7. а. Смртна казна нема да се спроведува во земјата примател од страна на властите на земјата испраќач доколку законодавството на земјата примател не предвидува таков облик на казна во слични случаи.

б. Властите на земјата примател ќе имаат разбирање за барањето на властите на земјата испраќач за помош во извршувањето на казната затвор изречена од страна на властите на земјата испраќач согласно одредбите од овој член на територијата на земјата примател.

8. Кога обвинетиот се суди во согласност со одредбите од овој член од страна на властите на една Договорна страна и е ослободен од обвинението или е осуден и се

наоѓа на издржување или ја издржал неговата казна или е помилуван, тој не може повторно да биде суден за истото кривично дело на истата територија од страна на властите на друга Договорна страна. Сепак, ништо од овој став нема да ги спречи воените власти на земјата испраќач да му судат на припадник на своите сили за дисциплински прекршок кој произлегува од дело или пропуст што претставувал кривично дело за кое лицето било судено од страна на органите на друга Договорна страна.

9. Секогаш кога припадник на сила или на цивилна компонента или издржувано лице се гони под надлежност на земјата примател, лицето има право:

- а. на брза судска постапка без одлагање;
- б. да биде информирано, пред судењето, за конкретното обвинение или обвиненија против него;
- в. да се соочи со сведоците против него;
- д. на задолжителна постапка за обезбедување на сведоци во негова корист, доколку истите се во надлежност на земјата примател;
- е. на правно застапување по свој избор за својата одбрана или на бесплатно или помогнато правно застапување под условите кои важат во тоа време во земјата примател;
- ф. доколку го смета тоа за потребно, на услуги на надлежен преведувач; и
- г. да комуницира со претставник на Владата на земјата испраќач и кога правилата на судот тоа го овозможуваат, тој претставник да биде присутен на неговото судење.

10. а. Редовните воени единици или формации на силата имаат право да го одржуваат редот во сите кампови, објекти или други простории во кои престојуваат во договор со земјата примател. Воената полиција на силата ќе ги преземе сите соодветни мерки за да се обезбеди одржување на редот и безбедноста во таквите простории.

б. Надвор од овие простории, воената полиција ќе се ангажира само врз основа на договор со органите на земјата примател и во координација со тие власти и само доколку таквиот ангажман е потребен за одржување на редот и дисциплината кај припадниците на силите.

11. Секоја Договорна страна ќе настојува да донесе закони кои се неопходни за да се овозможи соодветна безбедност и заштита на нејзината територија на инсталации, опрема, имот, евиденција и официјални информации на другите Договорни страни и казнување на лицата кои ќе ги прекршат законите донесени за таа цел.

Член VIII

1. Секоја Договорна страна се одрекува од сите нејзини побарувања против која било друга Договорна страна за штета на било каков имот кој е во нејзина сопственост и кој се користи од страна на нејзините копнени, поморски или воздухопловни вооружени служби, доколку таа штета:

- i. била предизвикана од страна на припадник на или вработен во вооружените служби на другата Договорна страна, при извршувањето на должностите во врска со примената на Северноатлантскиот договор; или
- ii. произлезе од користењето на било кое возило, брод или воздухоплов во сопственост на другата Договорна страна од страна на нејзините вооружени сили, без разлика дали возилото, бродот или воздухопловот кои ја предизвикале штетата биле користени при примената на Северноатлантскиот договор или штетата била предизвикана на имотот кој се користел на тој начин.

Една од Договорните страни ќе се откаже од побарувањата за спасување на море против која било друга Договорна страна, доколку спасениот брод или товар бил во сопственост на една од Договорните страни и бил користен од страна на нејзините вооружени сили, во врска со примената на Северноатлантскиот договор.

2. а. Во случај на штета предизвикана или која произлегува на начин наведен во став 1 на друг имот кој е во сопственост на една од Договорните страни и кој се наоѓа на нејзината територија, одговорноста на било која друга Договорна страна и висината на штетата се утврдуваат, освен доколку засегнатите Договорни страни не се договорат поинаку, од страна на арбитер избран во согласност со точка б од овој став. Арбитерот ќе одлучи и за било какви можни против-мерки кои ќе произлезат од истиот инцидент.

б. Арбитерот наведен во точката а. се избира врз основа на договор помеѓу засегнатите Договорни страни од државјаните на земјата примател, кои имаат или имале висока судска функција. Доколку засегнатите Договорни страни не се договорат за арбитер во рок од два месеци, секоја од нив може да побара од претседавачот на Северноатлантскиот совет на ниво на заменици на постојани претставници да избере лице со горе наведените квалификации.

в. Секоја одлука донесена од арбитерот ќе биде обврзувачка и конечна за Договорните страни.

д. Износот на секој надомест доделен од страна на арбитерот ќе се распореди согласно одредбите од став 5 д. (i), (ii) и (iii) на овој член.

е. Надоместокот на арбитерот ќе се утврди со договор меѓу засегнатите Договорни страни, и истиот, заедно со нужните трошоци кои произлегуваат при извршувањето на неговите должности, ќе биде подеднакво поделен помеѓу нив.

ф. Сепак, секоја од Договорните страни ќе се откаже од своето барање во случај кога штетата е помала од:

Белгија:	B. FR 70.00	Луксембург:	L. FR70.000
Канада:	\$ 1,460	Холандија:	Et. 5320
Данска:	Kr. 9670	Норвешка:	Kr. 10.000
Франција:	F. FR490.000	Португалија:	Es. 40250
Исланд:	KR. 22,800	Обединето	£ 500.

Кралство:

Италија: Li. 850.000

Соединети
Држави: \$ 1.400

Секоја друга Договорна страна чиј имот е оштетен во истиот инцидент исто така ќе се откаже од своето барање во износ до горенаведената сума. Во случај на значителни разлики во девизниот курс на овие валути, Договорните страни ќе се договорат за соодветно прилагодување на овие износи.

3. За целите на ставовите 1 и 2 на овој член, кога изразот „во сопственост на Договорната страна“ се однесува на брод, со истиот се опфаќа и брод кој Договорната страна го закупила како празен брод или пловен објект кој е конфискуван под услови кои важат и за закуп на празен брод или кој е заплениет (освен доколку ризикот од загуба или обврска е на товар на друго лице наместо на Договорната страна).

4. Секоја Договорна страна се откажува од сите свои побарувања од било која друга Договорна страна во случај на повреда или смрт на било кој припадник на нејзините вооружени сили во период кога тој припадник бил ангажиран во извршувањето на неговите службени должности.

5. Побарувањата (освен договорните побарувања и побарувањата согласно ставовите 6 и 7 од овој член) кои произлегуваат од дејствија или пропусти на припадниците на сила или на цивилна компонента кои се случиле при вршењето на службената должност или од било кое друго дејствие, пропуст или појава за кои се законски одговорни силите или нивната цивилна компонента и предизвикуваат штета на територијата на земјата примател кон трета страна, која не е една од Договорните страни, ќе се решаваат од страна на земјата примател во согласност со следниве одредби:

- а. Побарувањата ќе се поднесуваат, разгледуваат и решаваат или за истите ќе се носи пресуда во согласност со законите и прописите на земјата примател врз основа на побарувањата кои произлегуваат од активностите на нејзините сопствени вооружени сили.
- б. Земјата примател може да решава вакви побарувања, а плаќањето на договорениот износ или износот определен со пресудата, ќе биде исплатен од страна на земјата примател во нејзината валута.
- в. Ваквата исплата, без разлика дали се врши врз основа на договор или согласно пресудата на надлежен суд на земјата примател, или правосилната пресуда на таков суд со кој се оспорува ваква исплата, ќе биде обврзувачки и конечен за Договорните страни.
- д. Земјата примател ќе ги извести засегнатите земји испраќачи за секоја исплата заедно со сите детали и предлог за поделба на трошоците согласно точките д. (i), (ii) и (iii) наведени подолу. Доколку земјите испраќачи не одговорат во рок од два месеци, предложената поделба на трошоци ќе се смета за прифатена.

- е. Трошоците за исплаќање на побарувањата согласно претходните точки и ставот 2 од овој член ќе се поделат помеѓу Договорните страни на следниов начин:
- i. Кога е утврдена одговорност само кај земјата испраќач, договорениот или пресудениот износ ќе се распредели во сооднос од 25 проценти од вкупниот износ за земјата примател и 75 проценти за земјата испраќач.
 - ii. Кога е утврдена одговорност на повеќе земји за штетата, договорениот или пресудениот износ ќе се распредели подеднакво помеѓу нив: сепак, доколку не се утврди одговорност на земјата примател, нејзиниот придонес ќе биде половина од износот што ќе го платат другите земји испраќачи.
 - iii. Во случај штетата да биде предизвикана од страна на вооружените сили на Договорните страни и не може да се утврди кои вооружени сили конкретно ја сториле штетата, договорениот или пресудениот износ ќе се распредели подеднакво помеѓу засегнатите Договорни страни: сепак, доколку не се утврди одговорност на вооружените сили на земјата примател, нејзиниот придонес ќе биде половина од износот што ќе го платат другите засегнати земји испраќачи.
 - iv. Секоја половина година, земјата примател ќе им испраќа на засегнатите земји испраќачи извештај за износите кои ЗП ги платила во текот на полугодишниот период за секој надомест за штета за кој бил прифатен предлог за поделба на трошоците на проценти заедно со барање за рефундација на средства. Рефундацијата ќе се изврши во најкус можен рок, во валутата на земјата примател.
- ф. Во случаите кога примената на одредбите од точките б. и д. од овој став би предизвикала сериозни потешкотии за една од Договорните страни, таа може да побара од Северноатлантскиот совет да се изнајде друго решение.
- г. Припадник на сила или на цивилна компонента нема да подлежи на било каква постапка за извршување на било која пресуда донесена против него во земјата примател по прашања кои произлегуваат од извршувањето на неговите службени должности.
- х. Освен доколку точка д. од овој став не се однесува на побарувањата наведени во став 2 од овој член, одредбите од овој став нема да се применуваат за било какви побарувања кои произлегуваат од или во врска со управување или пловеење на брод или со товарење, превоз или растоварување, а кои не се побарувања во случај на смрт или лична повреда на кои не се однесува став 4 од овој член.
6. Побарувања против припадници на силите или на цивилната компонента кои произлегуваат од казниви дела или пропусти во земјата примател кои не се извршени при вршењето на службена должност ќе се уредуваат на следниов начин:
- а. Властите на земјата примател ќе го разгледаат барањето и ќе ја проценат висината на надоместот за подносителот на барањето на фер и праведен начин, земајќи ги предвид сите околности на случајот, вклучувајќи го и однесувањето на повреденото лице, и ќе подготват извештај за предметниот случај.

- б. Извештајот се доставува до властите на земјата испраќач, кои ќе донесат одлука без одлагање дали ќе понудат *ex gratia* исплата и доколку понудат, во кој износ ќе биде истата.
- в. Доколку има понуда за исплата *ex gratia* во износ кој целосно го задоволува барањето, и барателот ја прифати истата, органите на земјата испраќач ќе ја извршат исплатата и ќе ги известат органите на земјата примател за одлуката и за исплатениот износ.
- д. Ништо од овој став нема да влијае врз надлежноста на судовите на земјата примател да покрене постапка против припадник на сила или на цивилната компонента се додека и доколку побарувањето не се исплати во целост.
7. Побарувањата кои произлегуваат од неовластено користење на било какво возило на вооружените служби на земјата испраќач ќе се решаваат согласно ставот б на овој член, освен доколку припадникот на силите или на цивилната компонента сноси правна одговорност.
8. Во случај на спор околу прашањето дали казнивото дело или пропустот на припадник на сила или на цивилна компонента е извршено при вршење на службена должност или било извршено неовластено користење на некое возило на вооружените служби на земјата испраќач, прашањето ќе биде доставено до арбитерот назначен во согласност со став 2 точка б. од овој член, чија одлука по ова прашање ќе биде конечна и обврзувачка.
9. Земјата испраќач нема да бара имунитет од надлежноста на судовите на земјата примател врз припадници на сила или цивилна компонента во поглед на граѓанско-правната надлежност на судовите на земјата примател, со исклучок на случаите предвидени во став 5 точка е. на овој член.
10. Властите на земјата испраќач и на земјата примател ќе соработуваат во постапката за обезбедување докази за правилно разгледување и решавање на побарувањата во случаи кои се однесуваат на Договорните страни.

Член IX

1. Припадници на сила или на цивилна компонента и нивните издржувани лица можат да купуваат локални производи за лична употреба и да користат услуги под истите услови како и државјаните на земјата примател.
2. Производите од локални извори за снабдување на силата или на цивилната компонента вообичаено ќе се купуваат преку властите кои набавуваат вакви производи за вооружените служби на земјата примател. Со цел да се избегне ваквото снабдување да има негативен ефект врз економијата на земјата примател, надлежните власти на таа држава ќе наведат, доколку е потребно, кои производи треба да бидат ограничени или забранети за купување.

3. Во согласност со договорите кои се веќе во сила или кои во иднина би биле склучени помеѓу овластените претставници на земјата примател и земјата испраќач, властите на земјата примател ќе преземат целосна одговорност за склучување на соодветни договори со кои би ставиле на располагање на силата или на нејзината цивилна компонента згради и земјиште за користење, како и објекти и услуги поврзани со нив. Овие договори и аранжмани ќе бидат, колку што е тоа можно, во согласност со прописите за сместување и исхрана на сличен персонал на земјата примател. Во отсуство на посебен договор, законите на земјата примател ги уредуваат правата и обврските кои произлегуваат од поседот или користењето на згради, земјиште, објекти или услуги.

4. Потребите на силата или на цивилната компонента за локални цивилни работници ќе бидат задоволени на ист начин како и потребите на земјата примател и со размена на вработени со помош на органите на земјата примател. Условите за вработување и работа, и особено за плата, додатоци на плата и заштита на работниците, подлежат на законите на земјата примател. Таквите цивилни работници вработени од страна на сила или на цивилна компонента во никаков случај нема да се сметаат како припадници на таа сила или на нејзината цивилна компонента.

5. Кога сила или цивилна компонента нема соодветна медицинска или стоматолошка заштита на местото каде што се стационирани, нивните припадници и членовите на нивните семејства можат да добијат медицинска и стоматолошка заштита, вклучувајќи и хоспитализација, под истите услови како и компаративниот персонал на земјата примател.

6. Земјата примател ќе покаже најповолно разбирање за барањата на припадниците на сила или на цивилната компонента за користење на специјални поволности за патувања и концесии во однос на цените. Овие погодности и концесии ќе подлежат на посебни договори кои ќе се склучуваат помеѓу засегнатите влади.

7. Во согласност со било кои општи или специјални финансиски аранжмани помеѓу Договорните страни, властите на силата ќе ги вршат исплатите без одложување, во локална валута за производи, сместување и услуги обезбедени согласно ставовите 2, 3, 4 и доколку е потребно ставовите 5 и 6 од овој член.

8. Ниту силата, ниту цивилната компонента, ниту нивните припадници и издржувани лица, заради причините наведени во овој член нема да имаат било какво ослободување од даноци или давачки кои се наплаќаат за купување и услуги согласно фискалната регулатива на земјата примател.

Член X

1. Доколку обврската за плаќање на данок во земјата примател зависи од живеалиштето или местото на престој, периодот во текот на кој припадникот на силата

или на цивилната компонента е на територијата на таа држава исклучиво заради тоа што е припадник на такви сили или цивилна компонента нема да се смета за период на престој во него или за промена на место на живеење или престој за целите на такво оданочување. Припадниците на силата или на цивилната компонента во земјата примател ќе бидат ослободени од плаќање на данок на доход и на други примања кои им ги исплаќа земјата испраќач како на припадници на нејзините сили или од плаќање данок за било каков материјален подвижен имот кој се наоѓа во земјата испраќач единствено заради нивното привремено присуство таму.

2. Ништо во овој член не го спречува оданочувањето на припадник на сила или на цивилна компонента во врска со било каква профитабилна дејност, различна од неговата работа како припадник на силите, која тој може да ја врши во земјата примател и со исклучок на неговата плата и примањата и материјалниот подвижен имот наведени во став 1, ништо од овој член нема да го спречи оданочувањето на кое подлежи тој припадник според законот на таа држава, дури и доколку се смета дека има престојувалниште или живеалиште надвор од територијата на земјата примател.

3. Ништо во овој член нема да се однесува на „дарински давачки“ како што е дефинирано во став 12 од член XI.

4. За целите на овој член, поимот „припадник на сила“ не ги вклучува лицата кои се државјани на земјата примател.

Член XI

1. Освен доколку не е пропишано поинаку со овој Договор, припадниците на сила и на цивилната компонента, како и издржуваните лица ќе подлежат на законите и прописите кои ги спроведуваат царинските власти на земјата примател. Конкретно, царинските власти на земјата примател имаат право, под општите услови утврдени со законите и прописите на земјата примател, да ги претресат припадниците на силата или на цивилната компонента и издржуваните лица и да го проверат нивниот багаж и возила и да конфискуваат предмети во согласност со таквите закони и прописи.

2. а. Привремен увоз и повторен извоз на службени возила на силата или на цивилната компонента на сопствен погон ќе бидат одобрени без царина при приложување на сообраќајна дозвола во форма на триптих, како што е прикажана во Прилогот на овој Договор.

б. Привремениот увоз на возилата кои не се со сопствен погон ќе биде регулиран со став 4 од овој член, додека повторниот извоз на истите ќе се регулира со став 8.

ц. Службените возила на силата или на цивилната компонента ќе бидат изземен од сите давачки кои се плаќаат за користење на возилата на патиштата.

3. Официјалните документи со службен печат не подлежат на царински преглед. Куририте, без оглед на нивниот статус, кои носат вакви документи мора да поседуваат

индивидуален патен налог, издаден во согласност со став 2 точка б. од член III. Патниот налог треба да го содржи бројот на пратки и потврда дека истите содржат само службени документи.

4. Силата може да увезе без царина опрема за силата и разумни количини на залихи, намирници и други стоки за ексклузивна употреба на силата и во случаите каде што таквата употреба е дозволена од страна на земјата примател, за нивната цивилна компонента и издржуваните лица. За овој бесцарински увоз потребно е да се достави во царинската испостава на местото на влез, заедно со сите царински документи согласно договорот, потврда во форма договорена помеѓу земјата примател и земјата испраќач, потпишана од страна на лице овластено од земјата испраќач за таа намена. Податоците за лицето овластено за потпишување на потврдите, како и примероците на потписите и печатите кои ќе се користат, ќе бидат испратени до царинската управа на земјата примател.

5. Припадникот на силата или на цивилната компонента може, во моментот на неговото прво доаѓање за преземање на службата во земјата примател или при првото доаѓање на било кое издржувано лице кое доаѓа да му се придружи, да увезе лични предмети и мебел без плаќање на царина.

6. Припадниците на сила или на цивилна компонента можат привремено да увезат без царина приватни моторни возила за лична употреба за себе и за издржуваните лица. Не постои обврска според овој член да се одобри ослободување од данок кој се наплаќа за користење на патштатата од страна на приватни возила.

7. Увозите од страна на властите на силата, освен оние наменети за исклучива употреба на таа сила и на цивилната компонента, и увозите различни од наведените во ставовите 5 и 6 од овој член, а кои ги вршат припадниците на силата или нивната цивилна компонента, согласно одредбите на овој член, нема да бидат ослободени од плаќање царински давачки или исполнување на други услови.

8. Стоките кои биле увезени бесцарински согласно став 2 точка б. и ставовите 4, 5 или 6 погоре:

- а. можат повторно слободно да се извезуваат, под услов, кога стоките се увезуваат согласно став 4, да се приложи до царинската испостава потврда издадена во согласност со тој став: царинските власти, сепак, можат да потврдат дека повторно извезената стока е како што е опишана во потврдата, доколку таква постои, односно дека е увезена во согласност со условите наведени во ставовите 2 (б), 4, 5 или 6, според конкретниот случај;
- б. вообичаено не смее да се продаваат или подаруваат во земјата примател; сепак, во одредени случаи, тоа може да биде одобрено под условите наметнати од засегнатите власти на земјата примател (на пример, плаќање на царински давачки и данок и почитување на барањата за контрола на трговијата и размената).

9. Производите купени во земјата примател ќе се извезуваат од неа само во согласност со прописите кои се во сила во земјата примател.

10. Царинските власти треба да овозможат посебни аранжмани за преминување на границите на редовно конституираните единици или формации, под услов засегнатите царинските власти да се уредно известени однапред.

11. Земјата примател ќе воспостави специјални аранжмани што ќе овозможи службените возила, воздухопловите и бродови на силата или на нивната цивилна компонента да користат гориво, нафта и мазива без никакви давачки и даноци.

12. Во ставовите 1-10 од овој член:

„Царина“ ги подразбира царински давачки и сите други давачки и даноци кои се плаќаат при увоз или извоз, зависно од случајот, со исклучок на давачки и даноци кои се само надомест за пружена услуга;

„Увоз“ опфаќа изнесување од царински складишта или постојан царински надзор, под услов предметните стоки да не биле одгледувани, произведени или изработени во земјата примател.

13. Одредбите од овој член ќе се применуваат на релевантните стоки не само кога истите се увезуваат во или извезуваат од земјата примател, но исто така и кога истите транзитираат преку територијата на Договорна страна и за таа цел изразот „земја примател“ во овој член ќе ја вклучува секоја договорна страна преку чија територија транзитирале стоките.

Член XII

1. Царинските или даночните власти на земјата примател можат, како услов за одобрување на било какво царинско или даночно ослободување или концесија предвидени со овој Договор, да бараат исполнување на услови кои тие ги сметаат за неопходни за спречување на злоупотреба.

2. Властите можат да одбијат било каков исклучок предвиден со овој Договор, за увоз во земјата примател на производи одгледани, произведени или изработени во таа држава кои биле извезени од неа без плаќање царини или давачки или по повторно плаќање на царини или давачки на кои подлежи таквиот извоз. Производите изнесени од царински складишта ќе се сметаат за увезени доколку заради причината за нивното складиштење се сметаат за извезени.

Член XIII

1. Со цел да се спречи прекршување на царинските и даночните прописи и закони, органите на земјата примател и земјата испраќач меѓусебно ќе си помагаат во спроведувањето на истраги и собирање на докази.

2. Органите на силата ќе ја обезбедат целокупната нивна помош за да се осигури дека производите кои подлежат на заплена од страна на, или во име на царинските или даночните власти на земјата примател ќе бидат предадени на тие органи.

3. Органите на силата ќе ја обезбедат целокупната нивна помош за да се осигури дека припадниците на силата или на цивилната компонента или издржуваните лица ќе ги платат царинските давачки, даноците и казните на кои подлежат.

4. Службените возила и производи кои припаѓаат на силата или на нејзината цивилна компонента, а не на припадниците на таа сила или на нејзината цивилна компонента, заплени од страна на органите на земјата примател заради повреда на царинските или даночните закони и прописи ќе бидат предадени на соодветните власти на засегнатата сила.

Член XIV

1. Силата, нејзината цивилна компонента, нејзините припадници, како и лицата издржувани од нив, ќе продолжат да подлежат на девизните прописи на земјата испраќач, а исто така ќе подлежат и на прописите на земјата примател.

2. Девизните власти на земјите приматели и на земјите испраќачи можат да донесат посебни прописи кои ќе се применуваат за силата или нејзината цивилна компонента или издржуваните лица.

Член XV

1. Согласно став 2 од овој член, овој Договор ќе остане во сила во случај на непријателства за кои се применува Северноатлантскиот договор, со исклучок на тоа што одредбите за решавање на побарувањата од ставовите 2 и 5 на член VIII не важат за воени штети и дека одредбите од Договорот, особено членовите III и VII веднаш ќе бидат повторно разгледани од засегнатите Договорни страни, кои можат да се согласат на измени за кои сметаат дека се пожелни за примена на Договорот помеѓу нив.

2. Во случај на такви непријателства, секоја од Договорните страни има право, по претходно известување до другите Договорни страни 60 дена однапред, да ја суспендира примената на било која од одредбите на овој Договор, до тој степен до кој е таа засегната. Доколку се користи ова право, Договорните страни треба веднаш да се консултираат со цел да се договорот за соодветни одредби кои ќе ги заменат суспендираните одредби.

Член XVI

Сите разлики помеѓу Договорните страни во врска со толкувањето или примената на овој Договор ќе се решаваат со преговори помеѓу нив, без прибегнување кон било која надворешна надлежност. Освен доколку со изричната одредба не се утврдува

спротивното во овој Договор, разликите кои не можат да се решат со директни преговори ќе се упатат до Северноатлантскиот совет.

Член XVII

Секоја Договорна страна може во секое време да побара измена на било кој член на овој Договор. Барањето се доставува до Северноатлантскиот совет.

Член XVIII

1. Овој Договор ќе се ратификува и инструментите за ратификација ќе бидат депонирани во најкраток можен рок во Владата на Соединетите Американски Држави, која ќе ја извести секоја земја потписничка за датумот на депонирање на истите.

2. Триесет дена откако четири земји потписнички ќе ги депонираат своите инструменти за ратификација, овој Договор ќе стапи во сила помеѓу нив. За секоја друга земја потписничка, Договорот стапува во сила триесет дена по депонирањето на нејзиниот инструмент за ратификација.

3. Откако ќе стапи во сила, овој Договор, врз основа на одобрение од страна на Северноатлантскиот совет и на услови за кои одлучува Советот, ќе биде отворен за пристапување во име на секоја држава која пристапува кон Северноатлантскиот договор. Пристапувањето се врши со депонирање на инструментот за пристапување во Владата на Соединетите Американски Држави, која ќе ја извести секоја земја потписничка и земја која пристапува за датумот на депонирање на инструментот. Во однос на секоја земја во име на која е депониран инструментот за пристапување, овој Договор ќе стапи во сила триесет дена по датумот на депонирање на таков инструмент.

Член XIX

1. Секоја Договорна страна може да го откаже овој Договор по истекот на период од четири години од датумот на влегување во сила на Договорот.

2. Откажувањето на Договорот од било која Договорна страна се врши со писмено известување доставено од таа Договорна страна до Владата на Соединетите Американски Држави, која ќе ги извести сите други Договорни страни за секое такво известување и за датумот на приемот на истото.

3. Откажувањето стапува во сила една година од денот на прием на известувањето од страна на Владата на Соединетите Американски Држави. По истекот на овој период од една година, овој Договор престанува да биде во сила за Договорната страна која го откажува, но ќе продолжи да важи за останатите Договорни страни.

Член XX

1. Согласно одредбите од ставовите 2 и 3 на овој член, овој Договор ќе се применува само на матичната територија на една Договорна страна.

2. Секоја земја, сепак, може во моментот на депонирање на нејзиниот инструмент за ратификација или пристапување, или во кое било време потоа, во известување упатено до Владата на Соединетите Американски Држави да изјави дека овој Договор ќе се прошири (под услов, доколку земјата која го изјавува тоа смета дека е неопходно, да се склучи посебен договор помеѓу таа земја и секоја земја испраќач) на сите или некои од териториите за чии надворешни односи е таа одговорна во подрачјето на Северноатлантската договорна организација. Во тој случај, овој Договор се проширува на територијата или териториите наведени во изјавата триесет дена од денот на приемот на известувањето од страна на Владата на Соединетите Американски Држави или триесет дена по склучувањето на посебен договор, доколку истиот е потребен, или откако Договорот ќе стапи во сила согласно член XVIII, во зависност од тоа кое е подоцна.

3. Земјата која дала изјава, согласно став 2 од овој член, за проширување на овој Договор на било која територија за чии меѓународни односи таа е одговорна, може да го откаже Договорот посебно во однос на таа територија во согласност со одредбите од член XIX.

Во сведоштво на горенаведеното, долупотпишаните ополномоштени претставници го потпишаа овој Договор.

Изготвено во Лондон на 19 јуни 1951 година на англиски јазик и француски јазик, при што двата текста се еднакво веродостојни, во еден оригинален примерок кој ќе биде депониран во архивата на Владата на Соединетите Американски Држави. Владата на Соединетите Американски Држави доставува заверена копија од Договорот до сите земји потписнички и земјите пристапнички.

Држава	ПРИЛОГ Министерство или служба
Важност од за привремениот увоз во на следните службени возила	до
Вид	
Регистерски број	Број на шасија
Резервни гуми	
Стандардна комуникациска опрема	
Име и потпис на носителот на триптихот	
Датум на издавање	
По налог	

ПРИВРЕМЕН ИЗЛЕЗ И ВЛЕЗ

Назив на пристаниште или на Царинска испостава	Датум	Потпис и печат на царинскиот службеник
Излез		
Влез		
Излез		
Влез		
Излез		
Влез		
Излез		
Влез		
Излез		

* Овој документ ќе биде составен на јазикот на државата испраќач и на англиски и на француски јазик *

Член 3

При депонирањето на инструментот за пристапување кон Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили, составен во Лондон на 19 јуни 1951 година, Република Северна Македонија ќе ја достави следнава изјава:

ДЕКЛАРАЦИЈА

Во врска со примената на членот VIII од гореспоменатиот Договор

„Во согласност со членот VIII, став (2) точка ф од Договорот меѓу страните на Северноатланскиот Договор за статусот на нивните сили, Република Северна Македонија изјавува дека се одрекува од своите побарувања од која било друга договорна Страна, за надоместок на штета причинета над имотот во сопственост на Република Северна Македонија, во случај определени во членот VIII од Договорот, кога износот на штетата е помал од 30.085 денари“.

Член 4

Министерството за одбрана и Министерството за надворешни работи се определуваат како надлежни органи на државната управа што ќе се грижат за извршување на Договорот од членот 1 од овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

I RATIFIKIMIT TË MARRËVESHJES NDËRMJET PALËVE TË TRAKTATIT TË ATLANTIKUT TË VERIUT PËR STATUSIN E FORCAVE TË TYRE

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut për statusin e forcave të tyre, e përpiluar në Londër, më 19 qershor 1951.

Neni 2

Teksti i Marrëveshjes së nenit 1 të këtij ligji, në original, në gjuhën angleze dhe në gjuhën franceze dhe i përkthyer në gjuhën македонске, është si vijon:

Neni 3

Gjatë depozitimit të instrumentit të qasjes të Marrëveshjes ndërmjet palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut për statusin e forcave të tyre, e përpiluar në Londër, më 19 qershor 1951, Republika e Maqedonisë së Veriut do ta dorëzojë Deklaratën në vijim:

DEKLARATË

në lidhje me zbatimin e nenit VIII të Marrëveshjes së lartpërmendur

"Në pajtim me nenin VIII, paragrafi (2) pika f të Marrëveshjes ndërmjet palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut për statusin e forcave të tyre, Republika e Maqedonisë së Veriut deklaron se heq dorë nga kërkesat e saj ndaj secilës palë tjetër në marrëveshje, për kompensim të dëmit të shkaktuar mbi pronën që është në pronësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në rastet e përcaktuara sipas nenit VIII të Marrëveshjes, kur shuma e dëmit është më e vogël se 30.085 denarë".

Neni 4

Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Punëve të Jashtme caktohen si organe kompetente të administratës shtetërore që do të kujdesen për realizimin e Marrëveshjes së nenit 1 të këtij ligji.

Neni 5

Ky ligji hyn në fuqi ditën e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

www.slvesnik.com.mkcontact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје

бул. Партизански одреди бр. 29, Поштенски фах 51

в.д. директор и одговорен уредник – Татијана Лалчевска

телефон: +389-2-55 12 400

телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2020 година изнесува 12.200,00 денари.

„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.

Рок за рекламации: 15 дена.

Жиро-сметка: 300000000188798.

Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.

Печат: Печатница НАПРЕДОК ДООЕЛ Тетово.

ISSN 0354-1622

2020260